MEIERIJSTAD

Jaarstukken v.m. gemeente Schijndel 2016

Gemeente Meierijstad

Bezoekadres:
Stadhuisplein 1
5461 KN Veghel

Postadres:
Postbus 10.001
5460 DA Veghel

Overige gegevens:

Tel.nr.	14 0413
Email	info@meierijstad.nl
Internet	www.meierijstad.nl
Zaaknummer	194830986

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de uitvoeringsverantwoording aan over 2016 van de voormalige gemeente Schijndel. In deze uitvoeringsverantwoording wordt verantwoording afgegeven van de inkomsten en uitgaven over 2016 van de gelden en de taakuitvoeringen waarvoor de raad van Schijndel in de programmabegroting 2016 opdracht heeft gegeven. In de onderscheiden programma's, deelprogramma's en paragrafen staat naast de kosten en baten aangegeven wat er bereikt is en wat er is gedaan.

Door vaststelling van de programmarekening 2016 verleent de gemeenteraad decharge aan het college van burgemeester en wethouders voor het door de gemeente Schijndel in 2016 gevoerde beleid en beheer.

Resultaat
De jaarrekening sluit met een nadelig saldo van € 323.890. Onderverdeeld in een nadelig saldo van de algemene dienst van € 483.431 en een batig saldo van de grondexploitatie van € 159.541. Dit oorzaken hiervan zijn vooral incidentele mee – en tegenvallers. De belangrijkste zijn:

Voordelig:
- Een hogere uitkering uit het gemeentefonds van € 145.813 (inclusief een nacalculatie over 2014 en 2015)
- Het vrijvallen van niet benutte eenmalig beschikbaar gestelde budgetten van € 182.518
- Een voordeel op de WVG/WMO van € 123.248
- Een voordeel op de bouwleges van € 118.313

Nadelig:
- Extra salariskosten i.v.m. met inhuur van totaal € 156.896
- Een nadeel op de kostenplaatsen van € 232.167
- Een verplichte storting in de voorziening liquidatie Optimisd van € 491.701
- Een extra storting in de voorziening pensioenen wethouders van € 232.965

Behandeling
Voor een verdere analyse wordt verwezen naar pagina 91 en volgende en bij de diverse deelprogramma's vanaf pagina 96.
Voor de behandeling van het jaarverslag en de jaarrekening wordt voorgesteld de volgende procedure aan te houden:
- 26-06-2017: Agendacommissie
- 29-06-2017: Beeldvormende avond
- 06-07-2017: Commissievergadering
- 13-07-2017: Vaststelling uitvoeringsverantwoording 2016 door de raad

Leeswijzer
Het document "Uitvoeringsverantwoording 2016" bevat de volgende onderdelen:

Deel 1: Het jaarverslag. Dit is het tekstueel verslag van de binnen de diverse programma's uitgevoerde activiteiten.
Deel 2: Een samenvatting van het financieel resultaat.
Deel 3: De jaarrekening. Dit is de gedetailleerde financiële uitwerking van het in het jaarverslag gepresenteerde beeld.
Deel 4: De controleverklaring en het raadsbesluit

Meierijstad, 20 juni 2017

Burgemeester en Wethouders van Meierijstad,

De secretaris,
Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

De burgemeester,
M.A. Fränzel MSc.

Inhoudsopgave

DEEL 1: HET JAARVERSLAG 7

1.1. PROGRAMMAVERANTWOORDING 8
1.1.1. Programma BESTUUR 8
1.1.2. Programma WOON – EN LEEFOMGEVING 14
1.1.3. Programma SAMENLEVING 23
1.1.4. Programma WERK 35
1.1.5. Algemene Dekkingsmiddelen 39
1.2. PARAGRAFEN 41
1.2.1. Paragraaf vertrouwen in burgers 41
1.2.2. Paragraaf Dienstverlening 43
1.2.3. Verplichte paragraaf A: Lokale heffingen 44
1.2.4. Verplichte paragraaf B: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 47
1.2.5. Verplichte paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen 55
1.2.6. Verplichte paragraaf D: Financiering 59
1.2.7. Verplichte paragraaf E: Bedrijfsvoering 63
1.2.8. Verplichte paragraaf F: Verbonden partijen 65
1.2.9. Verplichte paragraaf G: Grondbeleid 80

DEEL 2: FINANCIEEL BEELD EN RESULTAAT 83

2.1. FINANCIEEL BEELD EN RESULTAAT 84
2.1.1. Financieel overzicht per programma 84
2.1.2. Belangrijkste inkomsten 85
2.1.3. Belangrijkste uitgaven 85
2.1.4. Onvoorziene uitgaven 85
2.1.5. Belangrijkste wijzigingen in de vermogenspositie en balans 86
2.1.6. Bruto en netto resultaat en mutaties reserves 87
2.1.7. Analyse netto resultaat op hoofdlijnen 88

DEEL 3: DE JAARREKENING 91

3.1. PROGRAMMAREKENING 92
3.1.1. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016 en analyse begrotingsrechtmatigheid 92
3.1.2. Programmarekening 2016 naar baten en lasten in cijfers totaal per programma 95
3.1.3. Verschillenanalyse per programma 96
3.2. TOELICHTING SPECIFIEKE BUDGETTEN 111
3.3. BALANS EN TOELICHTING 115
3.3.1. Balans 115
3.3.2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 117
3.3.3. Toelichting op de balans per 31 december 2016 120

BIJLAGEN BIJ DE JAARREKENING 149

Bijlage 1 Bruto en Netto resultaat (mutaties reserves) 150
Bijlage 2 Verschillen in mutaties reserves en voorzieningen begroting na wijziging en realisatie 154
Bijlage 3 Overzicht Incidentele lasten en baten (> € 25.000) 156
Bijlage 4 Investeringen per programma 158
Bijlage 5 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (art. 28 BBV) 161

Bijlage 6 Specificatie en verantwoording specifieke rijksuitkeringen op grond van "Single information single audit" (SISA)..... 162

DEEL 4 DE CONTROLEVERKLARING EN HET RAADSBESLUIT 171

4.1. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 172
4.2. BESLUITVORMING..... 175

Deel 1: Het jaarverslag

Tekstueel verslag van de effecten van binnen de diverse programma's uitgevoerde activiteiten met daarbij een beknopte weergave van lasten en baten.

1.1. PROGRAMMAVERANTWOORDING

1.1.1. Programma BESTUUR

Onze voornemens
De gemeentelijke herindeling met de gemeenten Veghel en Sint-Oedenrode vormt een centraal thema. Een en ander is complementair aan doelstellingen uit voorgaande jaren op het gebied van verbetering dienstverlening aan burgers. Vanuit het vertrouwen in onze burgers, willen we ons als overheid meer regisserend en faciliterend opstellen. Burgers en bedrijven krijgen zo meer ruimte om zich verantwoordelijk en betrokken te voelen bij het in stand houden van de kwalitatieve voorzieningen in Schijndel. In 2016 hebben de 1e en 2e Kamer ingestemd met het wetsvoorstel en is de wet ondertekend door de koning en op 30 maart in het Staatsblad geplaatst.

Wat hebben we gedaan
De decentralisatie van de jeugdzorg, AWBZ en de toeleiding van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt heeft ook in 2016 de nodige aandacht gevraagd. Door middel van monitoring van beleidsuitvoering is het resultaat scherp in de gaten gehouden en zijn beleidsregels indien nodig bijgesteld. Begin 2016 zijn het sociaal wijkteam en het basisteam jeugd volledig ingericht, toegerust op hun taken en zijn de werkzaamheden op elkaar afgestemd.

De wet Algemene Regels Herindeling (Arhi) is het leidend regime waarbinnen de voorbereiding van de daadwerkelijke herindeling wordt opgepakt. Innovatie en harmonisering van beleid staat centraal en heeft veel ambtelijke en bestuurlijke capaciteit gevergd.

De regionale samenwerking op het niveau van Brabant-Noordoost (Agrifood Capital) is geïntensiveerd en geformaliseerd. Daartoe is een regionaal budget bijeen gebracht (€ 3,= per inwoner).

Al in een reeks van jaren zijn we bezig met het aanpassen van onze dienstverlening in het licht van de veranderende relatie tussen de burger in de overheid. Vanuit het vertrouwen in onze burgers hebben we ons als overheid meer regisserend en faciliterend opgesteld. Burgers en bedrijven krijgen zo meer ruimte om zich verantwoordelijk en betrokken te voelen bij het in stand houden van de kwalitatieve voorzieningen in Schijndel (participatiemaatschappij).

Deelprogramma's
- Openbare orde en veiligheid
- Bestuur en organisatie

Deelprogramma Openbare orde en veiligheid

Beoogde effecten
Versterking van veiligheidsgevoelens.

Ingezet beleid
- Afstemming Integraal veiligheidsbeleid en voorbereiding op de Crisisbeheersing met de fusiepartners Sint-Oedenrode en Veghel
- Ondermijningsbeeld
- Beleid 13b Opiumwet
- Cameratoezicht in de openbare ruimte

Wat hebben we gedaan?
Brandweer
Al enkele jaren is onze brandweer onderdeel van Brandweer Brabant-Noord. Dit betekent dat brandweer Schijndel bestaande uit beroepskrachten en vrijwilligers wordt aangestuurd door één regionaal brandweercommandant vanuit Brandweer Brabant-Noord. Voor inzage in het aantal handelingen van de 'Schijndelse brandweer' verwijzen wij naar het jaarverslag van Brandweer Brabant-Noord.

Politie
De gemeente Schijndel valt onder het werkgebied van het Basisteam Meierij en maakt deel uit van de politieregio Oost-Brabant. De politie is voor de gemeente Schijndel een belangrijke partner, daar waar het gaat om de bescherming en bevordering van een veilig woon- en leefklimaat in de gemeente. Samen met andere partners werken politie en gemeente ook in diverse projecten samen aan een veilige en prettige samenleving. De cijfers voor wat betreft incidenten in het kader van de openbare orde, de sociale kwaliteit van de leefomgeving, veel voorkomende criminaliteit en zware criminaliteit wijken niet in belangrijke mate af van de ons omringende gemeenten van soortgelijke omvang, al heeft iedere gemeente uiteraard haar specifieke, lokale problematiek.
In de bestuurlijke driehoek is afgesproken dat de toekomstige gemeente Meierijstad deel uit gaat maken van het basisteam Meierij. Op dit moment maakt de gemeente Veghel deel uit van het basisteam Maas & Leijgraaf. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau zijn al de nodige stappen gezet om de overgang naar Meierijstad en het basisteam Meierij goed te laten verlopen.
Mede gelet op de toekomstige bestuurlijke fusie is met de fusiepartners afgesproken dat de fusiepartners geen nieuw beleid ontwikkelen, dan nadat dit is afgestemd met de fusiepartners, met het oog op uniform beleid voor de toekomstige gemeente Meierijstad.
De politie is voor de gemeente Schijndel een belangrijke partner, daar waar het gaat om de bescherming en bevordering van een veilig woon- en leefklimaat in de gemeente. Samen met andere partners werken politie en gemeente ook in diverse projecten samen aan een veilige en prettige samenleving. De cijfers voor wat betreft incidenten in het kader van de openbare orde, de sociale kwaliteit van de leefomgeving, veel voorkomende criminaliteit en zware criminaliteit wijken niet in belangrijke mate af van de ons omringende gemeenten van soortgelijke omvang, al heeft iedere gemeente uiteraard haar specifieke, lokale problematiek.

Veiligheid
Schijndel werkt hard aan veiligheid voor de burgers. In 2015 is het Uitvoeringsprogramma, behorende bij de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid vastgesteld en ten dele opgepakt. Het Uitvoeringsprogramma geldt voor de jaren 2015 en 2016. Bij de uitvoering is de samenwerking gezocht worden met de gemeenten Veghel en Sint-Oedenrode, dit met het oog op de bestuurlijke fusie. Dit heeft zijn weerslag gekregen in diverse zaken waarbij reeds de samenwerking gestalte heeft gekregen, zoals, als voorbeeld, een gezamenlijk (en daarmee ook voor de gemeente Meierijstad toepasbaar) 13b Opiumwetbeleid en een gezamenlijk Hennepconvenant.
Ook is besloten om de Veiligheidsmonitor in 2016 te houden voor de gemeenten die deel uit maken van de gemeente Meierijstad. Hiermee wordt, tezamen met andere gegevens, een zogeheten nulmeting beoogd, dat als input kan dienen voor een in 2017 te formuleren Veiligheidsbeleid voor Meierijstad. De Veiligheidsmonitor is in het najaar van 2016 uitgevoerd. Ten tijde van het stellen van dit stuk zijn de gegevens uit deze monitor nog in bewerking.

Voorbereiding crisisbeheersing

De gemeente Schijndel bereidt zich ook voor op calamiteiten en crises. Gemeenten participeren in de hulpverlening bij incidenten en crises steeds meer als een professionele partner naast de klassieke hulpverleningsdiensten (Politie, Brandweer en GGD). In de professionaliseringsslag die gemeenten hebben gemaakt is gekozen voor cruciale sleutelfiguren die ten tijde van een incident, naast de klassieke hulpverleningsdiensten, kunnen optreden namens de getroffen gemeente in het belang van de inwoners. Voor de dagelijkse incidenten waarbij gemeentelijke betrokkenheid speelt, levert de gemeente Schijndel aan een regionaal piket een Officier Bevolkingszorg. Voorts 'levert' de gemeente Schijndel een Commandant bevolkingszorg, een Hoofd publieke zorg en een communicatieadviseur. De Officier Bevolking zorg is (regionaal) actief sinds 1 januari 2013. In 2016 is de Officier Bevolkingszorg, naast wat kleinere incidenten, opgeroepen bij een brand waarbij bewoners hun huis moesten verlaten. De Ambtenaren Openbare Veiligheid van de gemeenten Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel hebben, in het kader van de toekomstige samenwerking en de toegenomen complexiteit van de crisisbeheersing en rampenbestrijding besloten om met elkaar een poule te vormen zodat de burgemeesters van de fusiepartners altijd een daartoe geoefend en getrainde AOV'er beschikbaar hebben om hen bij te staan bij een incident. Voorts hebben de AOV'ers van de drie gemeenten het initiatief genomen om zorg te dragen voor een 'crisisorganisatie' op Meierijstadbasis. Het is de bedoeling dat deze crisisorganisatie 'staat' per 1 januari 2017. Met diverse ambtenaren zijn gesprekken gevoerd over hun taak en eigen behoeften ten behoeve van de crisisorganisatie. Degenen met wie geen gesprek is gevoerd, hebben de vragen schriftelijk voorgelegd gekregen. Het is de bedoeling om de Communicator (de alarmeringscomputer van de Veiligheidsregio Brabant-Noord) die overigens binnen afzienbare tijde als Smart Respond verder gaat, te vullen zodat medewerkers ook vanaf 1 januari 2017 bereikbaar zijn. Of dit gehaald kan worden, is de vraag, juist vanwege de migratie van het systeem van de Communicator naar Smart Respond. Mocht dat onverhoopt niet geheel lukken dan hebben de AOV'ers daarvoor een borging.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1001 Brandweer	1.092	1.117	1.216	1.153
1003 Preventie	10	9	9	9
1004 Rampenplan	25	24	24	24
Totaal lasten	*1.127*	*1.150*	*1.249*	*1.186*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1001 Brandweer	92	111	174	76
1003 Preventie	0	0	0	0
1004 Rampenplan	0	0	0	0
Totaal baten	*92*	*111*	*174*	*76*

Geraamd resultaat	***-1.035***	***-1.039***	***-1.075***	***-1.110***

Reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-1.035***	***-1.039***	***-1.075***	***-1.110***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Bestuur en organisatie

Beoogde effecten
Het ontwikkelen en uitdragen van een helder beleidskader evenals een hoogstaande kwalitatieve dienstverlening aan burgers.

Ingezet beleid
- terugdringen / vereenvoudiging regelgeving / vermindering administratieve lasten
- vernieuwing dienstverlening
- regionale samenwerking

Onze voornemens
De aanstaande fusie tussen de gemeente Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel tot de gemeente Meierijstad per 1 januari 2017 betekent voor het afgelopen jaar, 2016 als ook het jaar daarvoor,2015 de nodige inspanning om alle verplichte aspecten van de bestuurlijke fusie voor de genoemde datum af te ronden of in gang te hebben gezet. Dat betekent ook dat de gemeente Schijndel zo min mogelijk 'eigen beleid' ontwikkelt, maar, daar waar beleid noodzakelijk is, dit beleid afstemt met de fusiepartners, met het oog op harmonisering en uniformering van beleid (in de aanloop) naar Meierijstad.
Hetzelfde geldt voor nieuwe regelgeving of het wijzigen van regelgeving. Ook daar wordt afstemming gezocht met de fusiepartners.

Wat hebben we gedaan?
Voorbereidingen fusie
Uiteraard heeft 2016 volop in het teken gestaan van het fusieproces naar Meierijstad. Concreet betekent dit:
- Op de diverse beleidsterreinen voorbereiding getroffen om nieuw beleid te formuleren voor Meierijstad, waarbij de pijlers zijn: de besturingsfilosofie, nieuwe ontwikkelingen, vernieuwing en harmonisatie. Het resultaat hiervan zal voorgelegd worden aan de nieuwe gemeenteraad van Meierijstad. De bestuurlijke agenda is daarmee al voor een deel gevuld voor de komende 2 jaar
- De dienstverlening is volledig uitgewerkt en vertaald in concrete uitvoering in de nieuwe Gemeente dan wel locaties
- We hebben verkiezingen georganiseerd en gehouden. Het opkomstpercentage was 41%. Uiteraard wat teleurstellend, maar tegelijkertijd een boodschap voor de toekomst.

Terugdringen/vereenvoudigen regelgeving/ verminderen administratieve lasten.
- De gemeente Schijndel heeft in de afgelopen jaren slagen gemaakt daar waar het gaat om het terugdringen en vereenvoudigen van regelgeving en het verminderen van de administratieve lastendruk.
- Ook in de aanloop naar de bestuurlijke fusie blijft er, zowel ambtelijk als bestuurlijk, volop aandacht voor deze materie. Beleid en regelgeving wordt, in het harmonisatie- en uniformeringsproces kritisch getoetst en bekeken op vragen als noodzakelijkheid, het zo mogelijk vereenvoudigen van regels en het voorkomen of terugdringen van administratieve lastendruk.

Regionale samenwerking
- In onze activiteiten in het kader van regionale samenwerking hebben we ons enerzijds laten leiden door het nieuwe bestuurlijke gremium Meierijstad en anderzijds op de samenwerking in de regio.
- Concreet betekent het dat we qua regionale samenwerking natuurlijke en logische keuzes maken. Bijvoorbeeld als het gaat om het sociale domein hebben we gekozen voor aansluiting bij het bestuurlijke gremium van de Meierij. Daar waar het gaat om arbeidsmarkt en economie bij de regio Noordoost Brabant i.c. Agrifood Capital.

Balans Schijndel- Meierijstad
- We hebben het afgelopen jaar bestuurlijk diverse onderwerpen op de agenda gehad die een goede afstemming vereisten met onze fusiepartners.
- Deze afstemming vond enerzijds plaats in het kader van het vereiste preventief toezicht anderzijds in het kader van naar elkaar toegroeien van beleid.
- Bij beiden was het vizier gericht op het belang voor (de inwoners van)Meierijstad.

Dienstverlening in Meierijstad

In juli 2015 stelden de gemeenteraden het dienstverleningsconcept voor Meierijstad vast. Deze bevat de visie en de ambities voor de dienstverlening in Meierijstad. Aansluitend hierop hebben de gemeenteraden een besluit genomen over de huisvesting van de nieuwe gemeente. Voor Schijndel heeft dit tot gevolg dat het huidige gemeentehuis van waaruit de dienstverlening plaatsvindt, gesloten wordt. Vanaf de fusiedatum 1 januari 2017 vindt de dienstverlening in Schijndel plaats vanuit een nevenvestiging die gehuisvest zal worden in SCC 't Spectrum.

In aansluiting op de voorbereidingen voor de op handen zijnde fusie, is er in Schijndel in 2016 nog op diverse fronten gewerkt aan onderdelen van het programma Dienstverlening. Vooral wat betreft het onderdeel 'Basisregistraties' zijn er in 2016 stappen gezet.

Basisregistraties

Om ervoor te zorgen dat de overheden onderling informatie kunnen uitwisselen, wordt er op landelijk niveau gewerkt aan een stelsel van 'basisregistraties'. Ook de gemeente heeft hiermee te maken. De voor u bekendste basisregistratie is wellicht de 'Basisregistratie Personen' met alle persoonsgegevens. Inmiddels voert de gemeente ook een 'basisregistratie adressen en gebouwen'(BAG).

Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)

Alle onroerende zaken, wegen en overige zaken worden vastgelegd op een kaart (Basisregistratie Grootschalige Topografie, BGT). In het afgelopen jaar is er hard gewerkt om de BGT (voorheen de GBKN) in de Landelijke Voorziening te krijgen. Dit doel is in augustus 2016 bereikt en daarmee voldoet de gemeente Schijndel aan de gestelde voorwaarden en is inmiddels aangesloten op de landelijke voorziening. Vermeldenswaardig is dat, ondanks de beperkte uitloop van het project, er binnen het budget dit onderdeel van de dienstverlening is afgerond. Op dit moment wordt de BGT geactualiseerd op basis van de nog liggen de mutaties. Meierijstad zal in ieder geval de komende jaren de BGT vervolmaken.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
0502 Bestuur	3.396	3.477	2.651	1.974
0503 Bestuurlijke communicatie	497	498	515	483
0504 Dienstverlening burgerzaken	739	745	772	762
0505 Inspraak	45	44	53	23
0506 Organisatie	1.766	2.544	2.178	1.208
Totaal lasten	*6.443*	*7.308*	*6.169*	*4.450*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
0502 Bestuur	159	179	38	17
0503 Bestuurlijke communicatie	0	0	1	1
0504 Dienstverlening burgerzaken	380	444	440	435
0505 Inspraak	0	0	0	0
0506 Organisatie	53	38	100	93
Totaal baten	*592*	*661*	*579*	*546*

Geraamd resultaat	***-5.851***	***-6.647***	***-5.590***	***-3.904***

Reserves				
Toevoeging reserves	786	269	269	224
Onttrekking reserves	1.030	1.043	1.348	195
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-5.607***	***-5.874***	***-4.511***	***-3.933***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

1.1.2. Programma WOON – EN LEEFOMGEVING

Strategische visie

In de strategische visie heeft zowel publiek als politiek zich uitgesproken over de toekomst van Schijndel. Daarbij is uitgegaan van de volgende onderwerpen:

- wonen
- werken
- leven
- ontspannen
- buitengebied

Met betrekking tot de woon – en leefomgeving zijn de volgende waarden van belang:

- Schijndel nog altijd een dorp
- Variatie en integratie
- Een bruisend centrum
- Wonen een leven lang

Deelprogramma's

- Leefbaarheid
- Milieu en natuur
- Ruimte

Deelprogramma Leefbaarheid

Beoogde effecten

- De capaciteit van onze wegen en knooppunten op een voldoende niveau houden waardoor bereikbaarheid van Schijndel gewaarborgd blijft. Het voorkomen van stremmingen op de hoofdwegenstructuur die leiden tot ongewenst verkeer op de wegen in de kom:
- De kwaliteit van onze verhardingen op voldoende niveau houden waardoor veiligheid, bruikbaarheid en toegankelijkheid gewaarborgd blijven.
- Een verkeersveilige, goed bereikbare en toegankelijke gemeente met hoofdaccent op voetganger en fietser.
- Het aantrekkelijk(er) maken van het gebruik van de fiets voor het afleggen van korte afstanden binnen de kom.
- Een duurzaam veilig ingerichte openbare ruimte en woonomgeving waarbij in het bijzonder de burger als hoofdgebruiker van deze openbare ruimte de mogelijkheid geboden wordt deze naar eigen goeddunken te kunnen inrichten of daarbij tenminste een ruime mate van invloed c.q. beslissingsruimte heeft. De overheid bewaakt de aspecten veiligheid en tegengestelde belangen.
- Een aantrekkelijke openbare winkelomgeving realiseren waarin ondernemers hun goederen kunnen aanbieden en hun klanten kunnen ontvangen waarbij nadrukkelijk rekening is gehouden met de behoefte aan gepaste verkeersruimte op acceptabele afstand van de winkels voor zowel klanten als voor bevoorrading.
- Voldoende aantrekkelijke parkeervoorzieningen en een passend parkeerbeleid aanbieden dat ondernemers, hun personeel en de bezoekers van het centrumgebied in staat stelt om de voorzieningen in het centrumgebied op een aantrekkelijke manier te ontsluiten.
- Participatie van ondernemers bij het beheer van de openbare ruimte in het centrumgebied.
- Toegankelijke halteplaatsen van het openbaar vervoer om deze voorzieningen te ontsluiten naar een zo groot mogelijke groep potentiële gebruikers.
- Een duurzame instandhouding en ontwikkeling van het bomenbestand.
- Voldoende onderhouden openbaar groen en sportvelden en waar mogelijk burgers en bedrijven betrekken bij het beheer en onderhoud van het openbare groen.
- Voldoende ruimte voor spelen en veilige speelvelden op plaatsen waar deze ook daadwerkelijk gebruikt worden.

Ingezet beleid

- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)
- Parkeerbeleid blauwe zone
- Beleid bewegwijzering
- Fietsparkeerplan
- Beleidsplan openbare verlichting
- Toepassing assetmanagement bij rioolvervanging
- Duurzaam veilig inrichten van nieuwe woongebieden
- Nieuwe bomenverordening met lijst beschermwaardige bomen
- Nieuw Groenbeleidsplan (GBP)
- Optimaliseren speelplekken / speelruimteplan
- Natuurwaardenkaart Flora- en Faunawet
- Alternatieve onkruidbestrijding op verhardingen
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)
- Bezuinigingstaakstelling op openbare ruimte m.n. onderhoud groen en onderhoud verhardingen
    - omvormingen/versobering openbaar groen
    - verkoop groenstroken
    - inbesteden onderhoud openbaar Groen aan WSD
    - lager onderhoudsniveau openbaar Groen
    - Voortzetting uitrol burgerparticipatie Groen

Effecten van het gevoerde beleid

Realisatie HOV halteplaatsen

In 2016 is de 4e HOV halteplaats nabij de kruising Structuurweg-Wijbosscheweg in gebruik genomen. Daarmee heeft Schijndel de afgesproken voorzieningen om volledig aan te sluiten op het HOV-net gerealiseerd.

Fietsoversteek Wijbosscheweg
Om de veiligheid te verhogen is in de tweede helft van 2016 ter hoogte van de Lijsterbeslaan een fietsoversteek gerealiseerd. In de praktijk bleken de fietsers voor een kortere doorsteek te kiezen. Met deze tussengeleider is een getrapte oversteek over de Wijbosscheweg mogelijk voor fietsers en voetgangers die van en naar de Lijsterbeslaan willen.

Street art fietstunnel
In 2016 is gestart met de uitvoering van het graffitiproject in de fietstunnel. Als gevolg van een samenloop van omstandigheden, o.a. vochtig weer, is het project niet afgerond kunnen worden. Met de Street art-kunstenaars is afgesproken dit project in het voorjaar 2017 voort te zetten.

Herinrichting Hoofdstraat
Hoewel een groot deel van de herinrichtingswerkzaamheden in 2015 zijn uitgevoerd zijn er ook nog in 2016 diverse werkzaamheden verricht, o.a. realisatie fietsparkeervoorzieningen, plaatsing grote lichtmasten, aanpassing toegangen, plaatsing zitelementen en vergroening driehoek Kluisstraat.

Reconstructie Pompstraat
In 2015 is begonnen met de reconstructie van de Pompstraat. In deze straat worden de riolering en nutsvoorzieningen vervangen en aanvullend een regenwater riool aangelegd. De bovenbouw wordt tevens compleet vervangen. Het eerste deel wordt aansluitend aan de Hoofdstraat met vergelijkbare bestrating materialen ingericht. Eind februari 2017 zal het project gereed zijn.

Reconstructie Venushoek
Eind 2016 is de reconstructie van de Venushoek opgepakt. De bestaande asfaltverharding is volledig vervangen en aan de zijkanten zijn grasbetonstenen aangebracht. Het werk zal medio december 2016 gereed zijn.

Onderhoud wegen buitengebied
In het kader van het reguliere wegonderhoud zijn op een tweetal wegen, te weten de Baksdijk en de Achterste Hermalen vanwege telkenmale optredende berm- en randschade besloten grasbetonstroken aan te leggen. De werkzaamheden zijn eind november 2016 afgerond.

Voetpad Rooiseheide
Als gevolg van opdrukkende boomwortels was het bestaande fietspad langs de Rooiseheide richting sportcomplex dermate beschadigd dat deze vervangen moest worden. Vanwege het ontbreken van een echte noodzaak voor een vrij liggende fietspad ter plaatse en vanwege de toch weer te verwachten schades is ervoor gekozen het fietspad op te heffen en te vervangen door een voetpad van semiverharding. Het werk zal eind december 2016 gereed zijn.

Openbare verlichting
In 2014 is een einde gekomen aan de uitvoering van grootschalige verbeteringsplannen voor de OVL en komt nu de nadruk te liggen op het handhaven en in stand houden van het OVL–areaal en daar waar mogelijk energiezuinige verlichting (led verlichting) aan te brengen.
In principe zal overal wit licht worden toegepast. Armaturen met SOX lampen (oranje licht) in de bebouwde kom zullen bij einde levensduur plaats maken voor nieuwe energiezuinige verlichting (wit licht). In 2016 zijn een groot deel van de conventionele armaturen op de Europalaan/Hoofdstraat/Kloosterstraat en van de Eerdsebaan en Wijbosscheweg vervangen door LED armaturen.
Ter bevordering van herkenning en uniformiteit wordt de bestaande SOX verlichting (oranje licht) op hoofdwegen op termijn vervangen naar CPO verlichting (warm wit licht). In het buitengebied zal de bestaande SOX verlichting (oranje licht) bij einde levensduur worden vervangen door witte led-verlichting. Wat de woongebieden betreft is het beleid om op het moment dat de OVL is afgeschreven over te stappen op nieuwe energiezuinige verlichting zoals op dit moment led.

Burgerparticipatie bij groenonderhoud / adoptiegroen
Sinds 2011 loopt het project burgerparticipatie openbaar groen. De actuele stand van zaken is, dat er 21.208 m2 openbaar groen wordt onderhouden op 184 verschillende locaties op basis van een adoptieovereenkomst. Daarbij zijn 296 geregistreerde vrijwilligers betrokken. Hoewel de resultaten iets achter blijven bij de verwachtingen, constateren we nog steeds een jaarlijkse toename.

Ingebruikname gemeentelijke gronden
Ook in 2015-2016 is verder gewerkt aan het benaderen van bewoners om oplossingen te vinden voor door bewoners in gebruik genomen gemeentelijke stroken groen. Dit wordt gefaseerd opgepakt waarbij de situatie met bewoners wordt besproken en om opheldering wordt gevraagd. In die gevallen waarin er inderdaad sprake is van het in gebruik nemen van groen wordt aangestuurd op verkoop of eventueel verhuur van deze gronden. Wanneer dit niet mogelijk c.q. wenselijk is, wordt in overleg met de bewoners aangestuurd op herstel van de oorspronkelijke eigendomssituatie. De doorlooptijd van het project vergt meerdere jaren omdat we veel aandacht willen besteden aan zorgvuldige communicatie en oplossingsgericht denken.

Realisatie nieuwbouwplannen
In 2016 zijn diverse woningbouwplannen bouw- en woonrijp gemaakt. Te noemen zijn het woonrijpmaken van deel van Hulzebraak en het laatste deel van Rietbeemd. Ook is er begeleiding/toezicht geleverd op plannen van derden in het afgelopen jaar, te weten bouwrijp maken plan AM wonen, Meester Michielstraat, Beukenhof (kerk Wijbosch), zorgappartementen Regenboog, Rietbeemd en Hulzenbraak.

IDOP Wijbosch
Het IDOP Wijbosch nadert zijn afronding. Voor de vrijgekomen locatie van het voormalige dorpshuis De Geut en de in juli 2013 gesloten Sint Servatius kerk is door ABECO-bedrijven gestart met de bouw van woningen in en achter de kerk. In het voorjaar van 2017 worden de woningen opgeleverd.
In september 2016 is het dorpsplein tussen de kerk en het nieuwe Dorpscentrum en de herinrichting van de Eerdsebaan opgeleverd en in gebruik genomen. Dit uitvoeringsplan is in samenwerking met de Wijbossche bevolking ontworpen. In december 2016 wordt in overleg met de Wijbossche bevolking een plan van aanpak opgesteld voor het bepalen van een locatie en de realisatie van een MIXX-veld en een oplossing voor parkeerproblemen bij het sportpark aan de Veghelsedijk. Besluitvorming hierover zal door de gemeente Meierijstad dienen te geschieden.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1002 Handhaving openbare orde en veiligheid	242	240	235	235
2501 Duurzame en veilige inrichting openbare ruimte	292	307	342	323
2502 Groenbeheer	1.916	1.923	2.291	2.152
2503 Wegbeheer	4.886	1.967	2.191	1.505
6505 Straatnaamgeving en huisnummering	17	17	17	17
Totaal lasten	*7.353*	*4.454*	*5.076*	*4.232*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1002 Handhaving openbare orde en veiligheid	5	4	2	2
2501 Duurzame en veilige inrichting openbare ruimte	46	49	54	55
2502 Groenbeheer	108	218	230	2
2503 Wegbeheer	294	229	129	41
6505 Straatnaamgeving en huisnummering	0	0	0	0
Totaal baten	*453*	*500*	*415*	*100*

Geraamd resultaat	***-6.900***	***-3.954***	***-4.661***	***-4.132***

Reserves				
Toevoeging reserves	340	88	48	0
Onttrekking reserves	3.302	346	568	0
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-3.938***	***-3.696***	***-4.141***	***-4.132***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Milieu en natuur

Beoogde effecten

- Het vergroten van de leefbaarheid van de woonomgeving door doelmatige inzameling van huishoudelijke afvalstoffen;
- Het zorgen voor een adequate ondergrondse infrastructuur voor de afvoer van afvalwater en hemelwater;
- Het tegengaan van structurele overlast van grondwater;
- Een milieukwaliteit in Schijndel die op alle fronten tenminste voldoet aan de daarvoor geldende regelgeving en het bevorderen van het bewustzijn bij burgers en bedrijven dat milieuzorg een algemeen belang is;
- Bescherming van natuur en cultuurhistorische waarden met ruimte voor nieuwe economische mogelijkheden voor de bewoners en gebruikers van het buitengebied;
- De kwaliteit van het Schijndelse landschap zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterken;
- Door middel van handhaving naleving van regelgeving nastreven.

Ingezet beleid

- Exploiteren van een geschikte Milieustraat;
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2015 (VGRP);
- Waterplan en Masterplan afkoppelen;
- Afvalwaterakkoord en samenwerking as A50 gemeenten;
- Baggerplan;
- Kadernota afval;
- Verpakkingsconvenant;
- Stroomgebied beheersplan;
- communicatie waterbewustwording;
- milieuhandhaving;

Effecten van het gevoerde beleid

Afval

Om te komen tot een harmonisering van ons afvalbeleid is in het kader van de fusie eind 2015 gestart met het opstellen van een nieuw gezamenlijk grondstoffenbeleidsplan (voorheen afvalbeleidsplan).Dit grondstoffenbeleidsplan zal begin 2017 aan de nieuwe gemeenteraad van Meierijstad ter vaststelling kunnen worden voorgelegd.

Landschapsontwikkelingsplan

In 2016 is in het kader van het LOP een zogenaamd "ervenplan" uitgevoerd. Dit is een subsidieregeling om erfbeplanting rond (boeren)erven te stimuleren.

Vervangingsprogramma riolering

In 2016 is gestart met het ombouwen van het gemengde rioleringsstelsel in de Pompstraat naar een gescheiden stelsel, zie verder tekst deelprogramma leefbaarheid. In 2016 is een groot riolering bestek opgesteld voor relining en deelreparaties van riolen in geheel Boschweg-Noordoost. Hierbij blijft de bovenbouw ongestoord, en wordt de riolering van binnenuit vervangen/gerepareerd.

Overeenkomst Watersamenwerking As50+

Vanuit het Nationaal Bestuursakkoord Water werken gemeenten in regio's aan verdergaande samenwerking in de afvalwaterketen. Aanleiding is een nadrukkelijke politieke wens tot kostenvermindering, kwaliteitsverbetering, kennisdeling en vermindering van (personele) kwetsbaarheid. De gemeenten langs de A50 en het waterschap zijn werkzaam in de werkeenheid As50+. Verwacht wordt dat met de samenwerking substantiële besparing op de rioollasten bereikt kunnen worden. In 2013 zijn een 14-tal projecten opgestart. Een aantal projecten heeft een structureel karakter en zijn in 2016 weer uitgevoerd. Als voorbereiding op de omgevingswet is vanuit As 50+ in 2016 gestart met de voorbereiding van een visieplan.

Duurzaamheid

- Kringloopbedrijf

De gemeente heeft in 2015 met de WSD en Het Goed besloten om in 2016 een kringloopbedrijf in Schijndel te beginnen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen hier kansen om te werken en re-integreren. Ook zal de afvalscheiding in Schijndel verbeteren door meer hergebruik. Medio 2016 is het project gerealiseerd en is in het oude WSD complex een fraai kringloopbedrijf tot stand gekomen.

- Zonnepark

Via de Energie Coöperatie Schijndel hebben inwoners van Schijndel geïnvesteerd in zonnepanelen op het dak van de gemeentewerf. In 2016 zijn 224 panelen gelegd die jaarlijks ruim 50.000 kWh opwekken. Schijndelse inwoners kunnen de opgewekte stroom kopen via VandeBron.

- Schijndel Isoleert

De Energie Coöperatie Schijndel heeft een succesvolle isolatiecampagne gevoerd in Schijndel. In 2015 en begin van 2016 is van 70 huizen de spouw geïsoleerd. Deze campagne loopt nog door in 2016 en wordt in 2017 uitgebreid naar Sint-Oedenrode en Veghel.

- Fairtrade

De fairtrade werkgroep heeft het certificaat "Fair Trade Gemeente" weten te behouden. De voorbereidingen om Meierijstad straks ook fairtrade te maken zijn in 2016 succesvol verlopen. In 2017 zal ook Meierijstad de titel "Fairtrade gemeente" kunnen gaan voeren.

- Innovatiefonds

Het restant van het innovatiefonds is besteed aan de cofinanciering van projecten voor verduurzaming van sportparken. Een aantal van deze projecten zullen ook in 2017 worden uitgevoerd.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
6001 Afval verwijdering en verwerking	3.065	2.898	2.886	2.839
6002 Milieu	718	775	779	692
6003 Riolering	2.073	2.205	2.210	2.164
Totaal lasten	*5.856*	*5.878*	*5.875*	*5.695*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
6001 Afval verwijdering en verwerking	2.717	2.661	2.609	2.645
6002 Milieu	25	24	31	6
6003 Riolering	2.108	2.172	2.164	2.164
Totaal baten	*4.850*	*4.857*	*4.804*	*4.815*

Geraamd resultaat	***-1.006***	***-1.021***	***-1.071***	***-880***

Reserves				
Toevoeging reserves	61	31	23	6
Onttrekking reserves	367	211	287	193
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-700***	***-841***	***-807***	***-693***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Ruimte

Beoogde effecten

- Het buitengebied beschermen tegen ongewenste verstedelijking en verdere verstening;
- Met een samenhangend stelsel van bestemmingsplannen, dat actueel en gebied dekkend is, zal daarmee rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de burger worden gewaarborgd;
- Een aantrekkelijk centrum met op de markt via bijzondere bebouwing ruimte voor winkels en horeca;
- Betaalbare en passende woningbouw voor starters, ouderen en zorgbehoevenden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met behoud van de aangewezen rijks - en gemeentelijke monumenten en aantrekkelijke esthetische nieuwe woningen die constructie technisch en bouwfysisch veilig zijn.

Ingezet beleid

- structuurvisie
- actualisering en digitalisering bestemmingsplannen
- bestemmingsplan landelijk gebied
- masterplan Vlagheide
- woonvisie
- woningbouwprogramma
- bouwgrondexploitatie
- plannen (her)ontwikkeling inbreidingslocaties
- omgevingsvergunning
- structuurvisie buitengebied bebouwingsconcentraties

Effecten van het gevoerde beleid

Van groei naar duurzaamheid

Er is sinds de vastgoedcrisis een nieuwe werkelijkheid die niet langer uitgaat van groei met een nadruk op aantallen. De nadruk bij ruimtelijke ontwikkeling ligt niet langer op kwantiteit, maar op kwaliteit. In plaats van groei staat duurzaamheid voorop: transitie en herontwikkeling, zorgvuldige inpassing en kwaliteit. Ook op dit punt loopt Schijndel alweer enkele jaren voorop: we zien dat deze insteek van duurzame ontwikkeling de basis is van de Omgevingswet die in 2018 zijn intrede zal doen.

Fasegewijze uitvoering nieuwbouwlocaties

In plaats van grootschalige nieuwbouw zien we dat op de nieuwbouwlocaties zoals Hulzebraak vraaggericht gebouwd wordt. Dat betekent fasegewijs met kleinere deelplannen, aanpassing van het ingezette programma naar woningtypen waar de markt om vraagt, omzetting van geplande koopwoningen in huurwoningen. Schijndel is nog steeds aantrekkelijk als locatie om een nieuwbouwwoning te ontwikkelen. Dit zien wij terug in de transacties die wij in 2016 hebben gedaan in de realisatie van Hulzebraak. Zo is met Huis en Erf een overeenkomst gesloten voor 42 nieuwe huurwoningen.

Herontwikkeling

De prognoses laten zien dat er in Schijndel de komende tien jaar nog behoefte is aan het toevoegen van woningen. Ons woningprogramma laat zien dat we diverse (inbreiding)locaties hebben waar in de toekomst herontwikkeling mogelijk is. We zorgen er voor dat we deze fasegewijs de markt op brengen. We besteden op dat moment veel aandacht aan deze herontwikkeling omdat we bij elk plan de kansen maximaal willen benutten om Schijndel nog aantrekkelijker te maken. Een voorbeeld van een dergelijke herontwikkeling is het plan zoals dat gerealiseerd wordt rond de kerk van Wijbosch. Hier laat Schijndel zien dat we in samenspraak tussen ontwikkelaar, gemeente en omwonenden nieuwe toekomst kunnen bieden aan herontwikkelingslocaties. We combineren daarbij private ontwikkeling met gemeentelijke ambities. Ook daarin is dit plan een voorbeeld: we pakt tegelijkertijd met de herontwikkeling van de locatie rond de kerk het hele hart van Wijbosch aan met de realisatie van een nieuw dorpsplein.

Masterplan Vlagheide

Het Stadsgewest zal na het aanbrengen van de afdichtingslaag de Vlagheide inrichten volgens een inrichtingsplan. Hierover is vanaf 2015 overlegd tussen Stadsgewest, de gemeente, omwonenden en andere belanghebbenden. De afdichting is nagenoeg afgerond waarna eind 2017 gestart wordt met het herinrichtingsplan. Het Stadsgewest heeft de intentie uitgesproken om na afronding van de realisatie van het herinrichtingsplan het eigendom en het beheer van de gesloten en definitief afgedichte stortplaats over te dragen aan de gemeente Schijndel. De verantwoordelijkheid voor risico's ten aanzien van het aanwezige

afval blijven bij de provincie. Over deze overdracht heeft vanaf medio 2016 intensief overleg plaatsgevonden tussen Stadsgewest, Provincie en gemeente.

Bedrijventerrein Duin-Vlagheide

Voor de toekomst van het Schijndelse bedrijfsleven is het uitbreidingsgebied Duin-Vlagheide van belang. De plannen voor Duin-Vlagheide voorzien in een fasegewijze ontwikkeling. Voor het uitbreidingsgebied aan de zuidzijde dat grenst aan de spoorlijn is een bestemmingsplan voorbereid dat in 2015 aan de raad is voorgelegd. Dit plan is in 2016 onherroepelijk geworden.

Huisvesting vluchtelingen/statushouders

2016 stond ook in het teken van de vluchtelingstroom. Een scan naar snel beschikbare locaties voor vluchtelingenopvang is opgepakt. Schijndel kreeg net als vele andere gemeenten bericht dat de afspraken met Turkije de instroom hadden beperkt zodat dit traject geen vervolg kreeg. Voor Schijndel lag er tegelijkertijd de uitdaging (taakstelling) voor de huisvesting van statushouders. Deze lag significant hoger dan 2015. We zijn er over 2016 nagenoeg in geslaagd de taakstelling in te vullen.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2503 Inrichting openbare ruimte	1.087	856	984	639
6502 Bouw en woningtoezicht	634	639	798	749
6503 Bouwgrondexploitaties	8.207	3.958	4.759	5.615
6504 Monumentenzorg	25	69	108	46
6506 Ontwikkelingsplannen	923	991	2.391	716
7001 Volkshuisvesting	121	127	156	147
Totaal lasten	*10.997*	*6.640*	*9.196*	*7.912*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2503 Inrichting openbare ruimte	681	391	458	140
6502 Bouw en woningtoezicht	397	417	344	344
6503 Bouwgrondexploitaties	11.984	4.271	8.319	8.070
6504 Monumentenzorg	0	30	43	13
6506 Ontwikkelingsplannen	257	324	257	93
7001 Volkshuisvesting	277	256	257	249
Totaal baten	*13.596*	*5.689*	*9.678*	*8.909*

Geraamd resultaat	***2.599***	***-951***	***482***	***997***

Reserves				
Toevoeging reserves	1.266	893	2.994	2.710
Onttrekking reserves	954	692	839	232
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***2.287***	***-1.152***	***-1.673***	***-1.481***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

1.1.3. Programma SAMENLEVING

Strategische visie

In de strategische visie wordt op een aantal onderdelen ingegaan op de samenleving in Schijndel.

- Leren gericht op werken
- Aantrekkelijk voor jongeren
- Meedoen
- Zorg geen reden tot zorg
- Samen actief

Deelprogramma's

- Inkomensvoorziening
- Ontspanning en Welzijn
- Onderwijs
- Zorg

Deelprogramma Inkomensvoorziening

Ontwikkelingen
Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Dit betekent dat gemeenten daarmee verantwoordelijk werden voor iedereen met arbeidsvermogen. Deze mensen zaten voorheen in de Wet sociale werkvoorziening (WSW), de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wajong.

De uitvoering van de Participatiewet ligt bij de intergemeentelijke sociale dienst Optimisd. Daarnaast is de gemeente Schijndel, samen met de Meierijgemeenten, een transitie-arrangement overeengekomen met WSD. Dit betekent dat de uitstroom die veroorzaakt wordt door het stopzetten van instroom in de WSW opgevuld gaat worden door mensen uit de doelgroep Participatiewet.

Per 1 januari 2016 is de Wet Taaleis in werking getreden; gemeenten worden hiermee verplicht er op toe te zien dat uitkeringsgerechtigden de Nederlandse taal beheersen op minimaal niveau 1F. Als uitkeringsgerechtigden niet kunnen aantonen dit niveau te beheersen dienen zij zich bereid te tonen dit alsnog te behalen. Weigering kan leiden tot een verlaging van de uitkering.

Ingezet beleid
In de begroting waren de volgende concrete doelen opgesteld:
- bevorderen participatie;
- aanpak van armoede en schuldenproblematiek.

Effecten van het gevoerde beleid
Aangezien het jaar 2016 nog niet is afgerond zijn de gegevens gebaseerd op de rapportages tot 1 juli en in sommige gevallen tot 1 oktober

Klantenbestand
In 2016 zet de economische groei door; Dit vertaalt zich wel in de werkloosheidscijfers, maar nog niet in het klantenbestand bijstand. Het aantal klanten is t.o.v. t.o.v. begin jaar iets gestegen van 256 naar 261. Het budget inkomen pakt daardoor iets negatief uit.

Preventie
Doelstelling voor 2016 is een preventiequote tussen de 35% en 50% te realiseren, dat wil zeggen dat 35% tot 50% van de meldingen voor een uitkering niet leiden tot een daadwerkelijke aanvraag.
Voor de periode januari tot en met juni 2016 is de preventiequote uitgekomen op 47%. Er hebben zich in deze periode 245 personen gemeld voor een intakegesprek. Hiervan hebben 115 personen afgezien van de aanvraag om een uitkering levensonderhoud.

Handhaving
In de begroting 2016 is als doelstelling opgenomen dat door handhaving minimaal 15 ingediende aanvragen voor een uitkering geen doorgang vinden en dat 15 uitkeringen worden beëindigd.
De inzet van de preventiemedewerkers en sociaal rechercheur heeft in periode januari tot en met juni 2016 al geleid tot een fors aantal beëindigingen en intrekkingen van aanvragen.

onderzoeken	36
ongewijzigde voortzettingen	7
beëindigingen	13
intrekkingen	13
aanpassingen	3
totaal te vorderen	€ 140.300

Inmiddels zijn al de eerste positieve resultaten van het thema-onderzoek in het kader van handhaving bekend geworden. Er zijn al 105 onderzoeken uitgevoerd, wat geleid heeft tot 41 beëindigingen, waarvan 22 in verband met werkaanvaarding en 19 om

redenen verband houdend met rechtsmatigheidsaspecten. De financiële gevolgen van deze beëindigingen zijn nog niet meegenomen in het jaarresultaat

Bevorderen van Participatie

Resultaten groepsgericht werken en Groenproject

Dit jaar is de nieuwe methodiek Groepsgericht werken daadwerkelijk van start gegaan. De verwachting is dat deze nieuwe werkwijze een bijdrage zal leveren aan de verhoging van de uitstroom. Deze werkwijze is tevens als verbetermaatregel aangemerkt, gericht op schadelastbeperking. Er hebben inmiddels 35 klanten deelgenomen aan de groepsgewijze training. Dit heeft geleid tot beëindiging van de uitkering wegens werkaanvaarding voor 5 klanten. De overige klanten zijn doorgestroomd naar een traject, gericht op uitstroom.

Een andere verbetermaatregel is het Groenproject, een samenwerkingsverband van Optimisd en de WSD. Er hebben 24 klanten deelgenomen. Zij hebben een tijdelijk arbeidscontract gekregen en hun uitkeringen zijn beëindigd. Inmiddels hebben 11 klanten weer het project verlaten in verband met het vinden van een andere baan, de overige klanten zijn nog steeds binnen het project werkzaam.

Hardloop clinic

In 2016 zijn er 3 hardloopclinics gestart met de doelgroep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Deze clinics werden georganiseerd i.s.m. de Schijndelse Loopgroep Wijbosch. In totaal hebben 18 mensen deelgenomen. De resultaten zijn nog niet concreet in cijfers te benoemen. Wel is helder dat de training een positief effect heeft gehad op het participatiegedrag, waaronder het starten van een werktraject.

Kwetsbare jongeren

De kwetsbare jongeren zijn in beeld en er zijn uitvoeringsafspraken gemaakt die er toe leiden dat geen enkele jongere tussen het schip en wal komt te vallen. PSO/VSO, ROC, RMC, IBN, WSD en Optimisd beogen hiermee tot een optimale dienstverlening te komen aan deze jongeren. In Schijndel zijn het Elde College en het Sociaal Wijkteam intensief bij deze samenwerking betrokken.

Transitie arrangementen IBN en WSD

Het project is ingezet om de vrijkomende werkplekken (voorheen SW) bij IBN en WSD aan te bieden aan personen uit de doelgroep van de Participatiewet, uitkeringsgerechtigden met een geschatte loonwaarde tussen 30-80% en niet uitkeringsgerechtigde jongeren (Nuggers) vanuit het PRO/VSO.

Het project met IBN loopt vanaf oktober 2014 en met WSD is vanaf sinds juni 2015 gestart met het aanmelden van kandidaten. De invulling van de transitie arrangementen bij IBN en WSD lopen op schema. Bij een aantal gemeenten zijn de afgesproken aantallen behaald of is er zelfs sprake van een over realisatie (Bernheze, Veghel en Boekel). We verwachten in de tweede helft van 2016 ook in Schijndel en Sint-Michielsgestel ook de afgesproken aantallen worden gerealiseerd.

De stand van zaken met betrekking tot de taakstellingen van de transitiearrangementen is als volgt.

	Taakstelling		**Realisatie totaal**		
	2015	**2016**	**tot en met juni 2016**		
	personen	personen (cumulatief)	totaal geplaatst	arbeidsovk.	proef-plaatsing
Schijndel	11	36	18	17	1

De stand van zaken van het Participatiewet blijft binnen de geraamde kosten. De actuele financiële prognoses voorzien voor het tweede deel van 2016 vooralsnog geen bijstellingen voor de projecten en inzet van trajecten.

Aanpak armoede en schuldenproblematiek

Het bereik van de doelgroep in het kader van minimabeleid mag groot genoemd worden. Zie hieronder ter vergelijking is dat bereik zowel landelijk als in de regio rond 65%.

	doelgroep (aantal huishoudens)	**Bereik 31-12-2015**		**Bereik per 30-6-2016**	
Schijndel	631	515	81%	474	75%

In het kader van schuldhulpverlening en uitvoering van het minimabeleid wordt uitstekend samengewerkt met de Vincentiusvereniging en Welzijn de Meierij in Schijndel.

Stijging uitgaven bijzondere bijstand en minimabeleid

Vergeleken met dezelfde periode vorig jaar is er sprake van een toename van de kosten. De gemiddelde stijging is 12%. Per gemeente: Boekel +18%, Schijndel +16%, Sint-Michielsgestel +16%, Veghel +5%, Bernheze +18%. Net als in voorgaande jaren betreft de stijging voornamelijk de kosten van bewind voering. De gemeente is verplicht bijzondere bijstand te verstrekken voor deze kosten. Deze stijging is overeenkomstig de landelijke trend. Om deze kosten zoveel mogelijk te beperken gaan de klantmanagers schuldhulp waar mogelijk goedkopere vormen van budgetbeheer of tijdelijk budgetbeheer aanbieden en benutten. Daarnaast zal worden geprobeerd om met de bewindvoerderskantoren afspraken te maken over uitstroom en nazorg bij klanten die leerbaar zijn.

Bedrijfsvoering

In de managementrapportage van april jl. is reeds gemeld dat de bedrijfsvoeringbegroting voor 2016 op verschillende posten moest worden geactualiseerd (zowel baten als lasten). Op basis van de het eerste halfjaar wordt nu per saldo voor 2016 een toename van de bedrijfsvoeringkosten (voor het hele werkgebied van Optimisd) verwacht van € 155.000. De belangrijkste wijzigingen zijn: meerkosten schuldhulpverlening in verband met toename beroep op schuldhulpverlening en toevoeging schuldhulpverlening t.b.v. de gemeente Boekel (+ € 52.000), hogere salarislasten in verband met afsluiten cao (+ 67.000), wachtgeldverplichting ex-medewerker (+€ 36.000), lagere afschrijvingslasten (- € 15.000) en hogere huisvestingskosten (+ € 10.000).

Daarnaast moet het eerder genomen besluit inzake de frictiekosten in verband met de opheffing van Optimisd ten bedrage van € 200.000 nog in de begroting worden verwerkt.

Resultaatbijdrage Bedrijfsvoering					
Gemeente	**JRR**	**Begroting**	**Begr. 2016**	**Berap**	**Corr +/-**
	2015	**2016**	**na wijz.**	**30-6-2016**	**2016**
Bernheze	1.022.721	1.163.542	1.147.501	1.230.929	-83.428
Schijndel	932.782	1.054.175	1.039.641	1.085.675	-46.034
Sint-Michielsgestel	966.329	1.085.476	1.070.510	1.157.195	-86.685
Veghel	1.472.921	1.648.407	1.625.681	1.763.678	-137.997
Totaal	**4.394.753**	**4.951.600**	**4.883.333**	**5.237.478**	**-354.145**

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
4002 inkomensvoorziening	4.412	4.785	4.729	4.405
5001 Inkomensondersteuning	744	897	856	664
Totaal lasten	*5.156*	*5.682*	*5.585*	*5.069*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
4002 inkomensvoorziening	3.434	3.717	3.653	3.532
5001 Inkomensondersteuning	75	63	54	35
Totaal baten	*3.509*	*3.780*	*3.707*	*3.567*

Geraamd resultaat	***-1.647***	***-1.902***	***-1.878***	***-1.502***

Reserves				
Toevoeging reserves	176	0	0	0
Onttrekking reserves	86	123	20	0
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-1.737***	***-1.779***	***-1.858***	***-1.502***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Ontspanning en welzijn

Beoogde effecten

- Schijndelse inwoners kunnen samen actief mee blijven doen in een goed ontwikkeld verenigingsverband door het creëren van dusdanige randvoorwaarden, dat alle inwoners van Schijndel in staat zijn om te sporten;
- Alle inwoners van Schijndel kunnen volwaardig participeren in de samenleving, zodat isolement, eenzaamheid en niet tolerabel afwijkend gedrag wordt voorkomen;
- Het bevorderen van het kunst- en cultuurbewustzijn van Schijndelse inwoners;
- Het verhogen op allerlei onderdelen van de kwaliteit van de gemeente met de verdere ontwikkeling van recreatieve en toeristische activiteiten in Schijndel rondom de thema's natuur, landschap, kunst en cultuur.

Ingezet beleid

Inmiddels bereiden werkgroepen conceptnota's voor Meierijstad voor:

- Sportbeleid:
  - breedtesportimpuls
  - sportstimulering voor mensen met functiebeperking
  - sportstimulering jongeren
  - verenigingsondersteuning
  - accommodatiebeleid
- Subsidiebeleid
- Recreatief - toeristisch beleid:
  - nota recreatie en toerisme
  - versterken recreatieve padenstructuur
- Gemeentelijke promotie

Effecten van het gevoerde beleid

Vrijwilligers

Met onze ambitie om een grotere betrokkenheid van Schijndelse inwoners waar te maken geven we een impuls aan het vrijwilligerswerk. Met Welzijn De Meierij hebben we afspraken gemaakt dat we samen met lokale organisaties het potentieel aan vrijwilligers onder ouderen (60+) beter gaan benutten.

Subsidiebeleid

Wij zijn van mening dat verenigingen en instellingen in hun activiteiten minder overheidsafhankelijk moeten zijn. We leggen daarom zoveel mogelijk verantwoordelijkheid neer bij onze burgers. Onze rol is vooral een regisserende. Daarnaast maken we voor gesubsidieerde activiteiten meerjarige afspraken. Het subsidieprogramma voor de periode 2015 – 2018 is nog actief.

Gemeenschappelijke regelingen

In samenwerking met gemeenschappelijke regelingen en andere gemeenten in de regio hebben we afspraken gemaakt over taakstellingen. Hierbij is rekening gehouden met de wettelijk verplichte taken en de criteria van ons subsidiebeleid.

In gesprek met organisaties en inwoners

Om de nieuwe benaderingswijze tot een succes te maken betrekken we inwoners en organisaties zo vroeg mogelijk in het traject. Samen met hen maken we keuzes om optimaal draagvlak te creëren voor onze uitgangspunten.

Sport

In de lijn van het gemeentelijke beleid leggen wij meer verantwoordelijkheid bij de sportverenigingen voor de eigen sportaccommodatie. Het privatiseren van sportaccommodaties is optioneel. Zowel de binnen- als de buitensportverenigingen beschikken over prima accommodaties. In juli 2016 heeft de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de wielerbaan en de huisvesting van de andere verenigingen op het sportpark de Leemputten. Wieler Vereniging Schijndel zijn gestart met de voorbereiding.

In verband met financiële moeilijkheden hebben enkele verenigingen zich in 2015 tot de gemeente gewend: TV de Hopbel en Rollerclub Alico/GKV de Boemerang. De met TV de Hopbel gemaakte afspraken en eigen inspanningen van de vereniging

hebben TV de Hopbel weer lucht gegeven voor verdere voortzetting van de vereniging. Rollerclub Alico en GKV de Boemerang zien zich voor behoorlijke problemen geplaatst met betrekking tot de exploitatie van de Zuideinderparkhal.
SV Avanti'31 heeft in september 2016 de nieuwe kleedaccommodatie in gebruik genomen.

Gilde
Op 14 december 2016 is een overeenkomst getekend met het Gilde Sint Catharina en Barbara Schijndel voor het gebruik van de voormalige accommodatie van HV Zephyr/DKV Alico.

Kunst
We blijven kunstobjecten in de openbare ruimte realiseren. Door de economische situatie gaan we hier bedachtzaam mee om. De financiering van kunstobjecten blijft komen uit een reserve, die gevoed blijft vanuit de opbrengst van gronden. De mindere grondverkoop zal gevolgen hebben voor de hoogte van de reserve. Het kunstbezit van de gemeente wordt verder ingezet ter promotie van de gemeente. In 2016 zijn 2 nieuwe kunstobjecten gerealiseerd: De Windvanger en De Buurvrouw. Met betrekking tot het behoud en de ontsluiting van de kunstcollectie in het gemeentehuis van Schijndel heeft de raad in november 2016 een voorbereidingskrediet vastgesteld.
Door de marktplaats cultuureducatie vindt een betere afstemming plaats tussen vraag van het onderwijs en aanbod van organisaties op het gebied van kunst en cultuur. De huidige regeling heeft een looptijd van 2013-2016 en het overleg tussen het ministerie van OC&W en de provincies hebben opgeleverd dat de regeling onder dezelfde voorwaarden wordt voortgezet voor de periode 2017-2020. De 27 deelnemende Brabantse gemeenten worden op dit moment gepeild of er interesse is om deel te nemen aan de vervolgregeling.

Recreatie en Toerisme
Recreatie en toerisme zijn steeds belangrijkere (economische) pijlers binnen Noord-Brabant en Het Groene Woud. Schijndel kan hiervan profiteren. Met de komst van De Glazen Boerderij is de toeristisch recreatieve aantrekkingskracht van Schijndel zeker vergroot. Om deze belangstelling in de toekomst te continueren wordt door lokale organisaties zoals Stichting Toerisme en Recreatie Schijndel, Citymanagement Schijndel en de winkeliersverenigingen is gestart in hoeverre beter samengewerkt kan worden met bijvoorbeeld de integratie van een cultuurplatform in de InSchijndel-app.

Sportstimuleringsonderzoek
De doelstellingen van de Nota Sport 'Meedoen is belangrijker' 2004 - 2008 en de Nota Recreatie en Toerisme 'In Schijndel is iets te doen!' 2005 – 2009 zijn in 2016 gecontinueerd. Uit het sportdeelname-onderzoek onder de bevolking van Schijndel is gebleken dat 83% van de bevolking aan sport doet. In 2016 hebben een sportstimuleringsonderzoek onder sportverenigingen uitgevoerd. De uitkomsten zijn aangedragen voor verwerking in de concept-nota sportbeleid voor Meierijstad.

Zwembad
Zwembad de Molen Hey is in 2015 met de licentie voor zwem ABC als één van de eerste zwembaden in de regio gecertificeerd als erkende zwemschool. Het aantal bezoekers van de Molen Hey is stabiel. In samenwerking met partners worden nieuwe producten ontwikkeld, zoals de zwem BSO met SKS de Plu en specifieke producten met Topfysiotherapie Schijndel en Mednetwerk. In 2016 vindt het web-based, het verkopen van entreebewijzen en abonnementen en de aanbesteding van het kassa- en toegangssysteem plaats. Doel is om het nieuwe kassasysteem in gebruik te nemen in het seizoen 2017 -2018.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
3001 Binnensportaccommodaties	2.179	2.091	2.295	2.164
3002 Sportbeleid	88	90	90	82
3003 Buitensport	738	812	850	726
3502 Kunst en cultuur beleid	417	430	618	376
3503 Sociaal cultureel werk	1.089	1.124	1.281	1.082
Totaal lasten	*4.511*	*4.547*	*5.134*	*4.430*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
3001 Binnensportaccommodaties	783	766	848	854
3002 Sportbeleid	0	0	0	0
3003 Buitensport	211	131	131	224
3502 Kunst en cultuur beleid	69	95	105	71
3503 Sociaal cultureel werk	194	191	196	191
Totaal baten	*1.257*	*1.183*	*1.280*	*1.340*

Geraamd resultaat	***-3.254***	***-3.364***	***-3.854***	***-3.090***

Reserves				
Toevoeging reserves	91	916	916	60
Onttrekking reserves	237	323	582	136
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-3.108***	***-3.957***	***-4.188***	***-3.014***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Jeugd en Onderwijs

Beoogde effecten

- Een variëteit aan onderwijsvoorzieningen op een aanvaardbare schaal d.m.v. vier Educatieve Basis Centrums (EBC) die veilig, toegankelijk en geschikt zijn voor kind en kindgerichte functies;
- Het realiseren van een adequate huisvesting van scholen, voor zowel basis- als voortgezet onderwijs;
- Het behalen van de geformuleerde streefdoelen zoals vastgelegd in het onderwijsachterstandenplan;
- Het ondersteunen van vooral ouders maar ook leerkrachten in de opvoeding van kinderen met een gestructureerde vorm van vroeg signalering op het terrein van sociale en emotionele problematiek bij kinderen in de thuissituatie, in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

Ingezet beleid

- signaleringssysteem 'zorg voor jeugd'
- lokaal onderwijsbeleid (lokale educatieve agenda)
- educatieve basiscentra
- integraal huisvestingsplan onderwijs
- zorgleerlingen
- volwassenenonderwijs
- project laaggeletterden
- raam- en productovereenkomsten Educatie 2010

Effecten van het gevoerde beleid

Doorontwikkeling EBC's en bouw in de buurt

Basisscholen, peuterspeelzalen en kinderopvang werken intensief samen in de integrale benadering van kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar. Zo worden problemen vroegtijdig gesignaleerd en snel aangepakt. Samenwerking tussen Stichting Peuterspeelzalen Schijndel en Stichting Kinderopvang Schijndel de Plu wordt geïntensiveerd. Het concept van de EBC's wordt verder uitgewerkt met als doel een zo goed mogelijke integratie in de wijk, waarbij samenwerking met het wijkteam een belangrijke pijler zal zijn.

Elde College

Eind 2016 is het project vervangende nieuwbouw afgesloten. Om de parkeerdruk op de omgeving weg te nemen is het terrein van de voormalige gemeentewerf omgebouwd tot parkeerplaatsen voor docenten van BS de Heijcant en het Elde College.

Decentralisatie van taken Jeugdzorg

Het basisteam jeugd als onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin functioneert sinds 1 januari 2015. De komende jaren zullen we nog volop bezig zijn met de transformatie binnen het jeugdzorgstelsel.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2001 Basisonderwijs	197	158	155	164
2002 Huisvesting scholen	2.490	2.117	2.112	1.948
2005 Lokaal onderwijs	658	595	700	572
2006 Vormings – en ontwikkelingswerk	896	713	715	766
2007 Volwassenonderwijs	29	104	105	20
Totaal lasten	*4.270*	*3.687*	*3.787*	*3.470*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2001 Basisonderwijs	0	0	0	0
2002 Huisvesting scholen	91	107	86	91
2005 Lokaal onderwijs	293	200	275	150
2006 Vormings – en ontwikkelingswerk	69	69	69	69
2007 Volwassenonderwijs	9	20	20	0
Totaal baten	*462*	*396*	*450*	*310*

Geraamd resultaat	***-3.808***	***-3.291***	***-3.337***	***-3.160***

Reserves				
Toevoeging reserves	110	137	137	69
Onttrekking reserves	83	187	188	80
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-3.835***	***-3.241***	***-3.286***	***-3.149***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Zorg

Beoogde effecten

- Het handhaven en versterken van een gevarieerd, breed en laagdrempelig aanbod aan zorgvoorzieningen;
- Het voorkomen dat bij de WMO mensen tussen wal en schip vallen en integratie van gehandicaptenbeleid in de WMO;
- Het wegnemen van die factoren die de kansen op deelname aan de samenleving bedreigen door versterking van de sociale samenhang door ondersteuning aan wijkraden en wijkgerichte projecten;
- De handhaving van de kwaliteitseisen in de kinderopvang en goede samenwerkingsrelaties tussen de diverse jeugdorganisaties;
- Een tijdige signalering en aanpak van problemen bij jongeren;
- Gemakkelijk verkrijgbare en toegankelijke informatie over voorzieningen en rechten voor inwoners en specifiek voor ouderen;
- Het wegvallen van de professionele WegWijs adviseurs wordt in samenspraak met de KBO door vrijwillige ouderenadviseurs gecompenseerd voor het bezoeken van 75+ ers.

Ingezet beleid

- beleidsplan WMO
- beleidskader integraal welzijnsbeleid
- woningaanpassingen in samenwerking met Huis & Erf
- WegWijs in woonservicezones
- overleg cliëntenraad WMO

Effecten van het gevoerde beleid

Samenwerking in de regio

Met de Meierijgemeenten is gekomen tot gezamenlijke beleidsontwikkeling, instrumentontwikkeling, inkoop en de (sub-) regionale indeling van de gemeente Meierijstad.

Stuurgroep Wonen, Welzijn, Zorg en Inkomensondersteuning (WWZI)

Alle partijen binnen de stuurgroep WWZI hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de transities binnen het Sociaal Domein.

Beleidsplan WMO

In samenwerking met de andere Meierijgemeenten, de stuurgroep WWZI en de WMO-adviesraad is het Beleidsplan WMO 2015-2016 opgesteld. Ook zijn een nieuwe WMO-verordening, een besluit nadere regels en beleidsregels vastgesteld. Deze plannen en uitvoeringsregels zijn gebaseerd op de vraag van mensen die ondersteuning nodig hebben.

Ontwikkeling Sociaal Wijkteam

Het Sociaal Wijkteam Schijndel (SWT) heeft zich in 2016 verder doorontwikkeld. Met een klanttevredenheidsscore van 7,3 kunnen we spreken van een geslaagde start. Het team zal zich blijven door middel van praktische ervaring, opleiding en training blijven ontwikkelen. In opdracht van de stuurgroep WWZI is de ontwikkeling van het SWT geëvalueerd. Alle partners zijn enthousiast over de ontwikkeling van het SWT. De resultaten zijn in september 2016 aan de raad gepresenteerd. In overleg met de Meierijstadgemeenten wordt de gewenste organisatorische inrichting van het sociale domein in beeld gebracht. Inmiddels is al wel afgesproken dat uitgegaan wordt van een geografische organisatie. Hierin past verhuizing in juli 2016 naar 't Spectrum.

Doorontwikkeling woonservicepunten/zones

In twee zones is gestart met dagactiviteiten voor mensen die (nog) geen specialistische hulp nodig hebben. De inspanningen in de zones blijven zich richten op – zolang mogelijk zelfstandig blijven wonen, - voorzieningen dicht in de buurt, - betrekking van de omgeving bij voorzieningen en zorgen voor elkaar.

Beschermd wonen

Naar aanleiding van aangekondigde bezuinigingen bij Reinier van Arkel hebben wij met hen indringende gesprekken gevoerd om sluiting van de woningen in het kader van Beschermd Wonen te voorkomen. In 2016 zijn met Reinier van Arkel contractafspraken gemaakt om de woonvoorzieningen te kunnen behouden.

WMO-dagopvang
De dagopvang vormt een onderdeel van de woonservicezones/punten. Door de toename van de vraag voldoet deze vorm van dagopvang aan een behoefte.

Samenhang met de Participatiewet
Eerst met de inwerkingtreding van de nieuwe wetten en de keuzes over Optimisd en WSD kan een samenhangend beleid ontwikkeld worden met betrekking tot dagbesteding en dagactiviteiten.

Onderzoek leefstijlen
Bij de verdere implementatie van de woonservicepunten is gebruik gemaakt van het leefstijlenonderzoek.

Vrijwillige ouderenadviseurs/informatieadviseurs
Ook in 2016 hebben de vrijwillige ouderenadviseurs van de KBO burgers van 75 jaar en ouder bezocht. WegWijs heeft periodiek overleg met deze ouderenadviseurs.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2003 Jeugdbeleid	4.833	5.178	5.199	5.061
2004 Kinderopvang	265	237	262	267
4501 Gehandicapten	5.502	5.876	6.197	6.569
4502 Ouderenbeleid	49	142	136	147
5501 Algemeen maatschappelijk werk	1.007	979	988	975
5503 Vluchtelingen en minderheden	94	124	216	71
5504 Volksgezondheid	1.337	816	812	796
Totaal lasten	*13.087*	*13.352*	*13.810*	*13.886*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
2003 Jeugdbeleid	60	37	34	34
2004 Kinderopvang	0	1	2	2
4501 Gehandicapten	566	473	425	400
4502 Ouderenbeleid	6	0	0	0
5501 Algemeen maatschappelijk werk	0	0	0	0
5503 Vluchtelingen en minderheden	26	50	0	0
5504 Volksgezondheid	24	15	10	16
Totaal baten	*682*	*576*	*471*	*452*

Geraamd resultaat	***-12.405***	***-12.776***	***-13.339***	***-13.434***

Reserves				
Toevoeging reserves	851	447	6	6
Onttrekking reserves	138	82	152	23
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-13.118***	***-13.141***	***-13.193***	***-13.417***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

1.1.4. Programma WERK

Strategische visie

- In de strategische visie wordt ingegaan op een aantal onderdelen van werk in Schijndel.
- Werken en wonen in balans
- Sterk in nieuw werk
- Toeristisch op de kaart

Deelprogramma's

- Arbeidsmarkt
- Bedrijvigheid

Deelprogramma Arbeidsmarkt

Beoogde effecten

2015 stond in het teken van verdere uitwerking van de Participatiewet. In dit jaar is vooral ervaring opgedaan met de Participatiewet en de nieuwe instrumenten. De ervaringen uit 2015 zijn zowel lokaal als regionaal meegenomen en verwerkt in de nieuwe plannen voor 2016 en verder.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
4001 Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	6.842	6.733	6.680	6.274
4003 Re-integratie en activering	163	494	426	290
5002 Sociaal maatschappelijke zorgloket	13	3	3	3
5502 Project anders werken	1	33	3	1
Totaal lasten	*7.019*	*7.263*	*7.112*	*6.568*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
4001 Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	69	52	0	0
4003 Re-integratie en activering	56	105	141	0
5002 Sociaal maatschappelijke zorgloket	0	0	0	0
5502 Project anders werken	0	0	0	0
Totaal baten	*125*	*157*	*141*	*0*

Geraamd resultaat	***-6.894***	***-7.106***	***-6.971***	***-6.568***

Reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-6.894***	***-7.106***	***-6.971***	***-6.568***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

Deelprogramma Bedrijvigheid

Beoogde effecten

- Het scheppen van een bedrijfsklimaat waarin lokale en regionale bedrijven een goede vestigingslocatie vinden en houden;
- Het verhogen van de kwaliteit van de gemeente met de verdere ontwikkeling van toeristische activiteiten in Schijndel rondom de thema's natuur en landschap en kunst en cultuur o.a. door het stimuleren van o.a. agrotoerisme;
- Het vergroten van de overnachtingsmogelijkheden binnen de gemeentegrens;
- Het stimuleren van de samenwerking tussen gemeente, ondernemers, verenigingen, stichtingen, bewoners etc. op het gebied van recreatie en toerisme door het verbeteren van de promotie van de gemeente;
- De weekmarkt een regionale uitstraling geven.

Ingezet beleid

- ontwikkeling bedrijventerrein Duin – Vlagheide
- economische samenwerking REVUS (regio Veghel - Uden - Schijndel)
- economische samenwerking gemeente Sint-Oedenrode op basis van convenant
- participatie Regionaal Economisch Actieplan (REAP)
- participatie AgriFoodCapital

Effecten van het gevoerde beleid

De gemeente Schijndel kent kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen en vindt het van belang dat ondernemers hier goed in hun jasje zitten. Nadat we vorig jaar de gronden verkochten heeft Berco in 2016 de vergunning aangevraagd voor alweer de nieuwste uitbreiding. We verwachten dat in 2017 de schop in de grond kan voor Berco 6: een combinatie van ontwerp- en productielocatie.

We verwachting vanaf medio 2017in het deelgebied van Duin Vlagheide langs het voormalig Duits Lijntje Duin-Vlagheide weer te kunnen beschikken over een beperkte voorraad reguliere bedrijfskavels. Na onherroepelijk worden van dit nieuw bestemmingsplan zullen we met de grondeigenaren in dit bestemmingsplan tot afspraken willen komen over de eigendommen om tot uitgifte over te kunnen gaan.

Met onze detailhandelsvisie waren we er vroeg bij om in te zetten op een compact aantrekkelijk centrum. We sturen op concentratie centrumfuncties en zijn flexibel in de transformatie van verspreid liggende winkels naar andersoortige functies. Na de herinrichting van de Hoofdstraat werd in 2016 een vervolg gemaakt met de Pompstraat om zo ook de herinrichting helemaal af te ronden. Onze fraaie winkelstraat is een visitekaartje, net als de Glazen Boerderij en de uitstekende parkeervoorziening in de Lochtenburg. Tot slot zien we zeker ook Citymanagement en de hoge kwaliteit van het lokale ondernemerschap als belangrijke drijfveren worden voor de kracht van onze centrumgebied en de lokale winkelgebieden.

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1501 Ondersteuning en economische bedrijvigheid	326	302	302	338
1502 Weekmarkt	39	33	40	42
3501 Bevordering lokaal toerisme	114	117	130	118
Totaal lasten	*479*	*452*	*472*	*498*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
1501 Ondersteuning en economische bedrijvigheid	8	7	8	8
1502 Weekmarkt	24	24	27	27
3501 Bevordering lokaal toerisme	64	58	75	75
Totaal baten	*96*	*89*	*110*	*110*

Geraamd resultaat	***-383***	***-363***	***-362***	***-388***

Reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	10	0	0	0
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***-373***	***-363***	***-362***	***-388***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

1.1.5. Algemene Dekkingsmiddelen

Deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Beoogde effecten
De algemene dekkingsmiddelen zorgen voor het noodzakelijke evenwicht tussen de baten en lasten van de gemeente.

Effect van het gevoerde beleid
De bestemming van gemeentelijke inkomsten ligt bij voorbaat vast. Doeluitkeringen kunnen alleen aan bepaalde activiteiten besteed worden. Uit kostendekkende tarieven worden de uitgaven voor riolering, afvalverwerking en andere (individueel toewijsbare) gemeentelijke dienstverlening betaald. Eigen keuzes kan onze gemeente maken met de algemene dekkingsmiddelen. Onder deze algemene dekkingsmiddelen vallen algemene uitkering inclusief gedeelte oude WMO, algemene belastingen (OZB en hondenbelasting), dividenduitkeringen en rente eigen financieringsmiddelen. De algemene uitkering is een vergoeding van het rijk voor de te maken kosten, opgebouwd uit diverse onderdelen op basis van een vooraf vastgestelde normering en is vrij besteedbaar.

De mei en septembercirculaire hebben aanzienlijke bijstellingen in positieve zin opgeleverd voor de gemeente Schijndel. Deze zijn verwerkt in de 2e BURAP 2016.
Vooral de uitkering in het sociaal domein springt er hierbij uit. De belangrijkste wijzigingen hebben te maken met verkeerde veronderstellingen in de budgettoedeling bij de start in 2015. Groepen cliënten zijn onterecht onder de Jeugdwet en/of WMO 2015 geschaard, terwijl zij feitelijk in de wet langdurige zorg thuishoren. Gemeenten hadden en krijgen dus ook geen uitgaven voor deze groep. Het jaar 2016 wordt echter niet gecorrigeerd. Het voordeel blijft bij de gemeenten.

Vanaf 2015 zijn de drie decentrale operaties (Participatiewet, Jeugdzorg en AWBZ dagbesteding) aan de algemene middelen toegevoegd. Vooraf was aangekondigd dat eventuele batige saldi verplicht gereserveerd moesten worden. Dit standpunt is echter door de minister verlaten. Het zijn immers algemene middelen. De kosten zijn budgettair neutraal geraamd.
Bij de 2e BURAP 2016 is door de raad expliciet besloten om de eventuele batige saldi van de transities voorlopig te reserveren. Met deze reservering wordt rekening gehouden. De nadelige effecten zullen worden gedekt uit de over 2015 gevormde reserve.

De aangekondigde nieuwe verdeling van het sub cluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing is verwerkt. De nieuwe verdeling houdt in dat de door de onderzoekers voorgesteld verdeling per 2017 opnieuw voor 33% wordt doorgevoerd (2016 ook 33%). In de septembercirculaire 2016 is aangegeven dat het restant niet aan de voordeelgemeenten zal worden uitbetaald na enige weerstand van de grote gemeenten die na de nieuwe verdeling er flink op achteruit zijn gegaan. Schijndel is hierbij voordeelgemeente.

Algemene dekkingsmiddelen ***(in €1000)***

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Algemene belastingen	4.724	4.781	4.690	4.899
Reclamebelasting, vergoedingen minus lasten	-193	88	89	89
Algemene uitkering (incl. WMO en eerdere jaren)	18.119	19.999	19.854	19.167
Algemene uitkering sociaal domein	13.975	14.437	14.437	13.951
Dividend	12	29	29	16
Saldo van de financieringsfunctie	895	943	1.046	749
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.749	1.422	1.442	1.288
Subtotaal	*39.281*	*41.699*	*41.587*	*40.159*
Mutaties reserves	2.263	165	479	-704
Totaal	41.544	41.864	42.066	39.455

Middelen: wat heeft het gekost?

(in €1000)

Lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
0501 Algemene dekkingsmiddelen	-113	-410	-53	-389
Totaal lasten	*-113*	*-410*	*-53*	*-389*

Baten

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
0501 Algemene dekkingsmiddelen	39.168	41.613	41.534	40.161
Totaal baten	*39.168*	*41.613*	*41.534*	*40.161*

Geraamd resultaat	***39.281***	***41.699***	***41.587***	***40.550***

Reserves				
Toevoeging reserves	3.677	4.355	4.357	1.320
Onttrekking reserves	5.940	4.520	4.836	616
Geraamde totaalsaldo van baten en lasten	***41.544***	***42.188***	***42.066***	***39.846***

Zie ook de verschillenanalyse per programma die opgenomen is onder deel 4 "De jaarrekening" hoofdstuk 1.3

1.2. PARAGRAFEN

1.2.1. Paragraaf vertrouwen in burgers

De gemeente heeft verschillende rollen in de relatie met haar burgers. Het programma vertrouwen in burgers is er vooral op gericht om de rol van de gemeente als facilitator, ondersteuner en samenwerkingspartner verder vorm te geven. Dit is een omslag in denken en handelen die niet in een kort tijdsbestek te realiseren is. Het is een proces van loslaten van eigen taken en opvattingen en het bieden van ruimte aan goede ideeën van burgers. Maar ook burgers moeten wennen aan deze 'meedenkende' gemeente.

In 2016 heeft de gemeente Schijndel via diverse projecten en activiteiten ervaring opgedaan met zowel burger- als overheidsparticipatie. We hebben ons opgesteld als een goed benaderbare, informeel opererende overheid, die zoekende is om haar nieuwe rol vorm te geven in een tijd waarin van burgers meer wordt verwacht en gevraagd. We zijn doorgegaan op de weg die we in voorgaande jaren hebben ingezet.
Met de fusie tussen Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel in het vizier, is er in 2016 vooral ook vooruit gekeken naar de manier waarop in de toekomstige gemeente Meierijstad invulling gegeven gaat worden aan burgerparticipatie, overheidsparticipatie en zelfsturing. Dit gebeurt via de fusiewerkgroep Burgerkracht@Meierijstad.

Visie Meierijstad
De visie 2025 van gemeente Meierijstad verwoordt de ambities voor de komende jaren. Deze visie gecombineerd met de vele complexe maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een ontwikkelingsgerichte en flexibele wijze van besturen. Begrippen als zelfsturing, participeren, faciliteren, ondersteunen en verbinden zijn essentieel om in de veranderende maatschappij de ambities over en weer te realiseren.
De besturingsfilosofie en de organisatiefilosofie voor Meierijstad leggen een brede basis voor voortzetting van het werken vanuit 'vertrouwen in burgers' vanaf de fusiedatum. In 2016 heeft een brede verkenning plaatsgevonden ten behoeve van afstemming van beleid. Dorps- en wijkraden zijn nadrukkelijk bij dit proces betrokken. Vanuit een kerngroep bereiden zij – samen met de gemeente als partner – een voorstel voor om in de gemeente Meierijstad tot hernieuwde afspraken te komen.
Naast alle voorbereidingen voor de op handen zijnde fusie, is er in Schijndel in 2016 nog op diverse fronten gewerkt binnen de kaders van de doelstellingen van het programma 'Vertrouwen in burgers'.

Specifieke projecten in 2015 waarbij 'Vertrouwen in burgers' een belangrijke rol speelde
Doorontwikkeling van woonservicepunten
Hierbij vormen burgerkracht, de kracht van de omgeving en de gedragenheid van de woonservicepunten door burgers en organisaties de speerpunten. In 2016 is er veel aandacht gegaan naar het geven van een nieuwe impuls aan woonservice Boschweg. De gemeente heeft hierbij het initiatief genomen om de bij de woonservice Boschweg betrokken partners om de tafel te zetten om tot verdere samenwerking en afstemming te komen. Dit was een voortzetting van het proces dat al in 2015 gestart was.

Herontwikkeling locatie Vossenberg
Hierbij zitten wijkbewoners aan het stuur om richting te geven aan de ontwikkeling van hun wijk. De bewoners van de 'Bloemenwijk' hebben in 2016 verder gebouwd aan het door hen gewenste 'levendige hart' in hun wijk. In het voormalige pand van basisschool De Vossenberg vinden wekelijks buurtactiviteiten plaats. Deze activiteiten passen binnen de doelstellingen van 'woonservice'. Stichting Bloemenwijk heeft daarom mede geparticipeerd in de doorontwikkeling van woonservice Boschweg. Daarmee is een verbinding gelegd tussen de woonservice activiteiten in Het Gasthuis (Boschweg-west) en de activiteiten die plaatsvinden in de Bloemenwijk en De Kajuit (Boschweg noord-oost). In 2016 hebben de betrokken partijen een onafhankelijk projectleider aangetrokken om gezamenlijk tot overeenstemming te komen over de ontwikkeling van een nieuw wijkcentrum;

Groenadoptie
Ook in 2016 hadden burgers de mogelijkheid om een stukje openbaar groen te 'adopteren'. Evenals in 2015 werd er veel gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De groencoach heeft weer nieuwe locaties kunnen toevoegen aan het geadopteerd openbaar groen. Er kon dit jaar 1319 vierkante meter adoptiegroen worden toegevoegd. In totaal wordt nu ruim 21.113 vierkante meter openbaar groen vrijwillig door inwoners onderhouden.

De burger telt mee

Schijndel heeft de eerder uitgevoerde WOZ pilot 'De burger telt mee' als vaste manier van werken ingevoerd. Daarbij nodigt de gemeente vastgoedeigenaren actief uit om de gegevens van hun pand te controleren en aan te vullen. Het aantal vastgoedeigenaren dat in 2016 van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt groeit licht.

Inzet sociale media

In 2016 zijn we verder gegaan met het gebruik van sociale media om de betrokkenheid van burgers te vergroten. Ook in het stimuleren van het gebruik van het virtuele dorpsplein SchijndelOntmoet zijn stappen gezet. Dit virtuele dorpsplein wordt gebruikt als kanaal om het sociale klimaat binnen de gemeente te verbeteren.

1.2.2. Paragraaf Dienstverlening

De gemeente werkt constant aan de verbetering van haar dienstverlening, onder meer door innovatieve pilots en projecten te starten en kansen te benutten. Met de fusie tussen Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel in het vizier, is er in 2016 vooral vooruit gekeken naar de dienstverlening van de toekomstige gemeente Meierijstad. Dit gebeurt via diverse fusiewerkgroepen die toewerken naar een 'Bijzonder persoonlijke' dienstverlening in Meierijstad.

Dienstverlening in Meierijstad
In juli 2015 stelden de gemeenteraden het dienstverleningsconcept voor Meierijstad vast. Deze bevat de visie en de ambities voor de dienstverlening in Meierijstad. Aansluitend hierop hebben de gemeenteraden een besluit genomen over de huisvesting van de nieuwe gemeente. Voor Schijndel heeft dit tot gevolg dat het huidige gemeentehuis van waaruit de dienstverlening plaatsvindt, gesloten wordt. Vanaf de fusiedatum vindt de dienstverlening in Schijndel plaats vanuit een nevenvestiging die gehuisvest zal worden in SCC 't Spectrum.

In aansluiting op de voorbereidingen voor de fusie, is er in Schijndel in 2016 nog op diverse fronten gewerkt aan onderdelen van het programma Dienstverlening. Vooral wat betreft het onderdeel 'Basisregistraties' zijn er in 2016 stappen gezet.

1.2.3. Verplichte paragraaf A: Lokale heffingen

Omschrijving
Deze paragraaf lokale heffingen bevat een verslag van de uitvoering van het beleid van de lokale heffingen en een overzicht van de diverse belastingen en heffingen. Ook wordt een beeld gegeven van het kwijtscheldingsbeleid.

Gemeentelijk kader
Vanaf 2008 is de kaderstelling opgenomen in de paragraaf lokale heffingen. Hierdoor stelt de raad jaarlijks het beleid vast in de betreffende begroting. Hieronder wordt aangegeven hoe de uitwerking van het opgenomen beleid heeft plaatsgevonden.

Gemeentewet
In artikel 219 GW wordt aangegeven dat er geen andere belastingen worden geheven dan die in paragraaf 2 en 3 van het betreffende hoofdstuk genoemd worden, dan wel die krachtens andere (formele) wetten geheven worden.

Belastingverordeningen
De gemeenteraad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Heffing en invordering van de lokale heffingen
Op basis van artikel 231 van de Gemeentewet gebeurt de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen met toepassing van de Algemene wet betreffende rijksbelastingen, de Invorderingswet 1990 en de Kostenwet invordering rijksbelastingen. In hetzelfde artikel vindt de vertaling plaats van de heffing- en invorderingsorganen als genoemd in deze wetten, naar de gemeentelijke organen.

Precariobelasting
Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, kan een precariobelasting worden geheven (art. 228 Gemeentewet).
De precariobelasting wordt nagenoeg zeker van rijkswege gedeeltelijk afgeschaft. De heffingsbevoegdheid m.b.t. netwerken van nutsbedrijven komt waarschijnlijk te vervallen. Wel wordt voor gemeenten die gebruik maken van deze heffingsbevoegdheid een overgangstermijn gegeven om de uit de afschaffing voortvloeiende inkomstenderving op te kunnen vangen en wordt het tarief gemaximeerd tot het tarief dat gold op het moment dat de afschaffing werd aangekondigd (10 februari 2016). De heffingsbevoegdheid blijft bestaan voor gebruik van de gemeentegrond voor andere voorwerpen, bijvoorbeeld terrassen.

Tijdens het overleg met de portefeuillehouders financiën van de fusiepartners is afgesproken om de huidige verordening en daarmee de heffingsbevoegdheid voor netwerken van openbaar nut, vooralsnog in stand te houden. Het onderwerp komt aan de orde in het belastingplan voor Meierijstad. Aan de raad is geen wijzigingsvoorstel voorgelegd en daardoor blijft de bevoegdheid tot het heffen van deze belasting in tact. De gemeente Meierijstad kan nu besluiten om de precariobelasting om te zetten naar een heffing van de gemeente Meierijstad.
Door het op dit moment opnieuw opvoeren van de vrijstelling voor netwerken van openbaar nut vervalt voor de gemeente Meierijstad de mogelijkheid om de belasting gedurende de overgangsperiode tot 1 januari 2027 te blijven heffen. Dit betekent een tekort op de meerjarenbegroting van Meierijstad van € 200.000.
De fusiepartners zijn het erover eens dat het niet aan de orde is om deze heffingsbevoegdheid enkel voor de woonplaats Schijndel voor de periode van 2015 t/m 2018 te handhaven.
De verwachting is dat de gemeenteraad van Meierijstad in verband met het gebrek aan continuïteit van deze heffing de precariobelasting op kabels en leidingen van netwerken van openbaar nut niet zal omzetten naar een heffing voor Meierijstad. In dat geval zal de gemeenteraad van Meierijstad ook de Verordeningen Precariobelasting 2015 en 2016 van de gemeente Schijndel met terugwerkende kracht kunnen aanpassen.
De gederfde inkomsten voor 2015 en 2016 worden ten laste van het resultaat 2016 gebracht door bij de 2e BURAP van Schijndel al vast een bedrag te reserveren. Daarmee wordt duidelijk zichtbaar gemaakt dat de gemeente Schijndel het gemis aan inkomsten wil dragen.

Kwijtscheldingsbeleid

De inwoners van de gemeente Schijndel kunnen een aanvraag voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen indienen voorde gemeentelijke belastingaanslag of de kennisgeving voor het rioolrecht(gebruikersdeel) en de afvalstoffenheffing. De hoogte van de mogelijke kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing is vanaf 2011 beperkt in verband met de invoering van DIFTAR. De beoordeling van de aanvraag voor kwijtschelding gebeurt één keer per jaar. Als er positief op de aanvraag is beschikt dan geldt dat voor alle belastingaanslagen voor dat jaar. De criteria waaraan een aanvraag moet voldoen zijn de uitgangspunten die door de VNG worden verstrekt. In principe is vastgehouden aan een maximaal sociaal beleid. Hieronder volgt een overzicht van de kwijtscheldingen over de afgelopen jaren:

Tabel kwijtscheldingen	2014		2015		2016	
	Bedragen	Aantallen toegekend	Bedragen	Aantallen toegekend	Bedragen	Aantallen toegekend
Afvalstoffenheffing	40.503	231	40.037	231	43.852	252
Rioolheffing gebruikersdeel	31.918	230	34.971	230	36.246	252
Rioolheffing eigenarendeel	135	3	432	3	0	0
Hondenbelasting	4.428	56	4.682	56	5.123	55
Onroerende zaak belasting	910	3	2.893	3	0	0
Totaal	77.894		83.015		85.221	

Totaaloverzicht lokale lastendruk

Huurder woning 1 persoonshuishouding	**Raming 2016**	**Werkelijk 2016**
Afvalstoffenheffing	173,89	173,89
Verbrede rioolheffing gebruiker (verbruik 0 -100 m^3)	121,56	121,56
Totaal	**295,45**	**295,45**

Huurder woning meerpersoonshuishouden	**Raming 2016**	**Werkelijk 2016**
Afvalstoffenheffing	173,89	173,89
Verbrede rioolheffing gebruiker (verbruik 101 – 200 m^3)	169,68	169,68
Totaal	**343,57**	**343,57**

Eigenaar woning van € 244.000 1 persoonshuishouding	**Raming 2016**	**Werkelijk 2016**
OZB eigenaar	289,89	309.88
Afvalstoffenheffing	173,89	173,89
Verbrede rioolheffing gebruiker (verbruik 0 -100 m^3)	121,56	121,56
Verbrede rioolheffing eigenaar	46,12	45,63
Totaal	**631,46**	**650,96**

Eigenaar woning van € 244.000 meerpersoonshuishouden	**Raming 2016**	**Werkelijk 2016**
OZB eigenaar	289,89	309,88
Afvalstoffenheffing	173,89	173,89
Verbrede rioolheffing gebruiker (verbruik 101 – 200 m^3)	169,68	169,68
Verbrede rioolheffing eigenaar	46,12	45,63
Totaal	**679,58**	**699,08**

Totaaloverzicht gemeentelijke belasting, diverse baten

Gemeentelijke belastingen zijn deels bedoeld om algemene middelen te genereren en dienen deels voor de dekking van specifiek gemaakte kosten. Het onderstaand overzicht geeft een beeld van de diverse gemeentelijke belastingbaten.

	Realisatie 2016	Raming 2016 na wijziging	Raming 2016 voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Algemene belastingen:				
Onroerende zaak belastingen	4.626.904	4.527.185	4.527.185	-16.054
Hondenbelasting	128.894	133.429	133.429	
Precariobelasting (kabels en leidingen)	0	0	207.200	
Precariobelasting	36.068	29.000	29.000	
Subtotaal	*4.791.866*	*4.689.614*	*4.896.814*	*-16.054*
Specifieke belastingen, heffingen en retributies:				
Afvalstoffenheffing	1.800.477	1.805.003	1.805.003	7.720
Rioolheffing	2.148.394	2.158.820	2.158.820	10.757
Leges bouwen	529.675	411.362	411.362	
Leges paspoorten / identiteitsbewijzen	279.202	289.738	289.738	
Leges rijbewijzen	99.125	77.020	77.020	
Leges overig (vooral bevolking)	105.813	179.287	110.529	
Marktgelden weekmarkt	21.586	24.080	24.080	
Reclamebelasting	88.267	89.200	89.200	
Overige:				
Staangelden kermis	43.055	45.000	45.000	
Subtotaal	5.115.594	5.079.510	5.010.752	18.477
Totaal	9.907.460	9.769.124	9.907.566	2.423

1.2.4. Verplichte paragraaf B: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Omschrijving
Deze paragraaf geeft inzicht in de risico's van de gemeente Schijndel en in de vermogenspositie. De onderlinge verhouding tussen deze twee is bepalend voor het weerstandsvermogen om continuïteit mee te garanderen.
Onder de structurele weerstandscapaciteit vallen de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. In 2016 zijn de risico's niet verder geïnventariseerd.

Gemeentelijk kader
Vanaf de begroting 2008 is de kaderstelling opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risico's. Hierdoor stelt de raad jaarlijks het beleid vast.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risico's zijn de volgende beleidskaders in de begroting 2016 opgenomen:

- Risicomanagement is een permanent proces gericht op het nemen van beslissingen die bijdragen aan het minimaliseren van schade die voortvloeit uit het handelen van de gemeente. Dit kan leiden tot aanpassingen in de bedrijfsvoering en soms tot het afsluiten van verzekeringen;
- De weerstandscapaciteit bestaat uit
    - Algemene reserve vrij besteedbaar
    - Algemene reserve niet vrij besteedbaar (reserve weerstandsvermogen)
    - Bestemmingsreserves die vrij besteedbaar zijn
    - De vrije onbenutte belastingcapaciteit. Deze blijft vooralsnog buiten beschouwing.
- Kleine risico's (< € 7.500) worden niet meegenomen maar worden opgelost binnen de exploitatie;
- Uitgegaan wordt van een zekerheidspercentage van 90%.

Bovenstaande uitgangspunten zijn toegepast in de weergaven van deze paragraaf weerstandsvermogen en risico's. Nieuwe verzekeringen zijn nog niet noodzakelijk gebleken.

Het nieuwe beleid zal worden opgenomen in een nog vast te stellen nota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ontwikkelingen algemeen / Uitvoering
Bij de definitieve vaststelling van de utivoeringsverantwoording worden de verder ontwikkelingen opgenomen.

Risico's
Bij het definitieve jaarverslag 2016 wordt uitgegaan van de beschreven risico's zoals die voor de begroting 2016 en het jaarverslag van 2015 zijn geïnventariseerd.
De opgenomen risico´s zijn toen besproken met de afdelingshoofden en opnieuw tegen het licht gehouden.
Alle risico's zijn beschreven waarbij onderscheid is gemaakt in incidentele en structurele risico's. Hierbij is niet alleen gekeken naar de financiële impact van een risico maar ook naar de politiek-bestuurlijke impact, de impact op de realisering van een product en op de realisering van doelstellingen. Ook zijn de maatregelen beschreven die genomen worden om de risico's in te perken.
Op basis van de risico's wordt een berekening gemaakt voor het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij tellen de incidentele en structurele financiële risico's met een beperkt risico voor 25% mee.

In de begroting 2017 van Meierijstad is rekening gehouden met de risico inventarisatie zoals die opgenomen was in de begrotingen van de drie fusiepartners

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan als volgt worden bepaald:

Beschikbare weerstandscapaciteit x € 1.000	**31-12-2016**	**31-12-2015**
Structurele weerstandscapaciteit		
- Onbenutte belastingcapaciteit [1)]	p.m.	p.m.
- Onvoorzien	p.m.	p.m.
- Gerealiseerd resultaat	p.m.	p.m.
Totaal structurele weerstandscapaciteit		
Incidentele weerstandscapaciteit		
- Algemene reserve – bufferfunctie [2)]	2.422	2.422
- Algemene reserve – vrij besteedbaar [3)]	1.984	1.658
- Bestemmingsreserve [4)]	4.437	4.323
- Algemene reserve – grondexploitatie [5)]	p.m.	p.m.
- Verwacht positief resultaat grondexploitatie [5)]	p.m.	p.m.
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	**8.843**	**8.403**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**8.843**	**8.403**

Ad 1) Met de onbenutte belastingcapaciteit wordt alleen rekening gehouden bij de begroting.

Ad 2) In dit kader kan ook nog de algemene reserve niet vrij beschikbaar worden ingezet die als weerstandsvermogen (ad € 2,422 miljoen) is opgenomen. Indien het noodzakelijk is dat deze reserve wordt ingezet, geeft dit een gat in de begroting van het renteverlies. Het verlies zou opgevangen kunnen worden door de OZB extra te verhogen. Voor de berekening van de ratio wordt deze reserve vooralsnog niet meegeteld.

Ad 3) De gemeente Schijndel heeft op 31 december 2016 een algemene reserve van € 12,6 miljoen. Hiervan is € 1,984 miljoen vrij besteedbaar en heeft € 2,422 miljoen zoals gezegd een bufferfunctie. Het overige deel wordt benut voor de exploitatie ter compensatie van wegvallende inkomsten wegens de verkoop van Obragas en HNG c.q. is bestemd voor de algemene risico's in de grondexploitatie, en is daarom (nog) niet vrij besteedbaar.
Het nadelige saldo van 2016 wordt hierbij in mindering gebracht op de vrij besteedbare reserve.

Ad 4) Bij de bepaling van de beschikbaarheid wordt op het totaal van de bestemmingsreserves per 31 december een correctie toegepast. Het totaal wordt gecorrigeerd met de bestemmingsreserve Volkshuisvesting (€ 5,023 miljoen) en de reserve voor specifieke dekking van kapitaallasten met een economisch nut (€ 2,991 miljoen) en de eenmalige budgetten (€ 1,016 miljoen). Het restant kan nog vrij worden ingezet omdat bij deze bestemmingsreserves nog geen onderliggend bestedingsplan is gemaakt. De bestemmingsreserve Volkshuisvesting wordt hierbij betrokken omdat bij de verkoop van het Woningbedrijf door de raad is besloten dat de opbrengst alleen voor de volkshuisvesting mag worden ingezet.

Ad 5) De algemene reserve van de grondexploitaties wordt gebruikt voor eventuele (nog niet voorzienbare) risico's binnen de grondexploitatie. Voor verliesgevende complexen wordt een voorziening gevormd die toereikend moet zijn. Eventuele winstnemingen uit de grondexploitatie worden in de algemene reserve vrij besteedbaar gestort. De te verwachten positieve resultaten worden in de algemene reserve grondexploitatie gestort.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de relatie tussen alle risico's waarvoor vooraf geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en de weerstandscapaciteit.
Het weerstandsvermogen drukken wij uit in een verhoudingsgetal (ratio weerstandsvermogen). Deze wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{ratio weerstandsvermogen}$$

stand per 31 december 2016 volgens rekening

Weerstandscapaciteit		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	0	B	2.456.250
Incidenteel	C	6.047.596	D	1.495.090
Totaal	**E**	**6.047.596**	**F**	**3.951.340**
Ratio weerstandsvermogen				
Structureel (A/B)		0,00		
Incidenteel (C/D)		4,04		
Totaal (E/F)		**1,53**		

De norm die deze ratio moet hebben voor de gemeente Schijndel is minimaal 1.
Er vanuit gaande dat de norm tussen 1,5 en 2,0 als ruim voldoende wordt beschouwd kan geconcludeerd worden dat de weerstandscapaciteit van Schijndel voorlopig goed is.

Ontwikkelingen

- Vanaf 2015 is de overdracht van de drie transities naar de gemeenten doorgevoerd. De bedragen zijn met ingang van 2015 naar de gemeenten doorgeschoven onder inhouding van een korting. Nog onzeker is hoe dit zich verder zal ontwikkelen. Daarom is vanaf 2015 met een risico rekening gehouden. Dit risico is in 2016 gehandhaafd.
- Invoering Vennootschapsbelasting (Vpb)
  De eerste kamer heeft in haar vergadering van 26 mei 2015 het wetsvoorstel vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven (VPB) aangenomen. Hiermee zijn gemeenten per 1 januari 2016 voor bepaalde activiteiten verplicht om vennootschapsbelasting te gaan betalen.
  In 2016 is, met het bureau Ernst en Young in de hoedanigheid van externe deskundige, bezien welke activiteiten van Schijndel er mogelijk onder de VPB gaan vallen en welke fiscale consequenties daar mogelijk aan te verbinden zijn. Het resultaat van de inventarisatie is dat er van Schijndel vrijwel geen activiteiten onder de VPB zullen gaan vallen behalve de exploitatie van de grondexploitaties.
  Het totale beheer van het vastgoed is in de gemeente Schijndel in totaal een kleine winstgevende activiteit. Dit betekent dat het wellicht niet als een ondernemingsactiviteit behoeft te worden aangemerkt.
  In 2016 is door Ernst en Young een onderzoek gedaan of de grondexploitaties van Schijndel als een belaste activiteit kan worden aangemerkt. Omdat er nog veel onduidelijkheid heerst, is er met verschillende scenario's rekening gehouden. Welk scenario voor de belastingdienst aanvaardbaar is en of en zo ja tot welk bedrag daar VPB-consequenties uit voortvloeien is thans nog niet bekend. Hierover zal met de belastingdienst nog overeenstemming moeten worden bereikt.
  Op basis van de huidige uitgangspunten veronderstellen wij over het jaar 2016 een VPB-last van nihil. Formele afstemming over de gehanteerde uitgangspunten dient nog plaats te vinden met belastingdienst. Uitkomsten van deze afstemming zullen mogelijk alsnog leiden tot een VPB-last over 2016.
- Parkeergarage Lochtenburg
  Verwacht wordt dat de gemeente Schijndel in de parkeergarage De Lochtenburg een nieuwe coating op de vloer moet gaan aanbrengen. Dit omdat de huidige vloer te glad is geworden en we (v.v.e. waarin de gemeente verreweg het grootste belang heeft) aansprakelijk gesteld kunnen/zullen worden voor ongevallen en schades. Daarnaast dient een dergelijke openbare parkeergarage aan de landelijk gestelde kwaliteitseisen te voldoen. Uit nadere analyse blijkt dat de kosten mogelijk tussen € 150.000, = en € 200.000, = kunnen gaan bedragen. Offertes worden op dit moment opgevraagd.

  Omdat er thans nog problemen zijn met lekkages in de vloeren kan de coating nog niet aangebracht worden. Dit kan pas als de lekkages voor rekening van de bouwaannemer zijn verholpen. Mogelijk kan de coating daarvoor ook nog dienst doen. Waarschijnlijk kan de coating pas in het voorjaar 2017 aangebracht worden. De gemeente als grootste belanghebbende zal

verreweg het grootste deel van deze kosten voor haar rekening krijgen. Dit betekent dat Meierijstad daarvoor straks aan zet is. Voorlopig worden hiervoor nog geen kosten meegenomen.
T.z.t. zal de problematiek via een advies aan het college van Meierijstad voorgelegd moeten worden.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)
In 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van kracht geworden bij gemeenten.

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bedragen.

Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en de volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau.
Het CAK stelt het inkomen vast via de Belastingdienst en controleert de persoonsgegevens via GBA.

Belangrijkste risico's
Bij het definitieve jaarverslag 2016 is uitgegaan van de beschreven risico's zoals die voor de begroting 2016 en het jaarverslag van 2015 zijn geïnventariseerd. Een verdere inventarisatie heeft niet plaatsgevonden. In het kader van de fusie tot Meierijstad zal een nieuwe inventarisatie worden gemaakt bij de opmaak van de begroting 2018.
Hieronder volgen de belangrijkste risico's die de hoogste score opleveren

Risico	Kans	Gevolg	Score	Fin. Gevolg x € 1000	%	Waarde x € 1000
Decentralisaties van taken AWBZ	5	3	15	500	100	500
Decentralisaties van taken jeugdzorg	5	3	15	500	100	500
Verkoopopbrengsten onroerend goed	5	3	15	500	100	500
Bezuinigingen Rijk	5	3	15	300	100	300
Financieel nadeel WMO	5	3	15	300	100	300
Hogere uitkeringskosten incl. uitwerking Participatiewet	5	3	15	250	100	250
Bijdrage afdekking vuilstort Vlagheide	5	2	10	177	100	177
Arbeidsongeschiktheid raken van wethouders in actieve dienst en wethouders tijdens wachtgeldperiode	3	3	9	1.000	25	250
Beroep doen op afgegeven borgstellingen en garanties	3	3	9	640	25	160
Ziekteverzuim	3	3	9	350	25	88
Uitstaande leningen aan derden kunnen niet worden afgelost	3	2	6	346	25	87
Financieel nadeel Werkvoorzieningsschap De Dommel	3	2	6	300	25	75
Schade gebouwen, inventaris etc. Evenals gebouwen die verkocht zouden worden maar in gebruik blijven.	3	2	6	250	25	63
Subtotaal grootste risico's				***5.413***		***3.250***
Overige geïnventariseerde risico's				7.763		701
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				**13.176**		**3.951**

Toelichting op de (financieel) belangrijkste risico's

Decentralisaties van taken AWBZ

In het wetsvoorstel worden de taken dagbesteding en begeleiding uit de AWBZ overgeheveld naar de gemeenten en onder de werking van de WMO gesteld. Het gaat hierbij om een overheveling van taken waar een financiële overdracht van het Rijk naar de gemeente Schijndel mee is gemoeid. In de overdracht van middelen wordt door het Rijk een bezuiniging van 5% toegepast. Nog niet volledig bekend is of de toegekende middelen meerjarig toereikend zullen zijn.

Decentralisaties van taken jeugdzorg

De komende jaren vindt een forse transformatie plaats binnen het jeugdzorgstelsel. Verantwoordelijkheden van het Rijk worden vanaf 2015 gedecentraliseerd naar de gemeenten. De gemeenten zijn straks verantwoordelijk voor de financiering en inkoop van alle vormen van jeugdzorg: de provinciale jeugdzorg, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg. Oogmerk is om een einde te maken aan de fragmentatie in het huidige stelsel en gemeenten in staat te stellen een meer 'op de maat' van de cliënt toegesneden hulpaanbod te doen. Na de decentralisatie is het de verantwoordelijkheid van de gemeenten het in de wet verankerde recht op jeugdzorg voor eigen rekening en risico te borgen. Vanwege de daarmee te verwachten efficiencyverbetering, past het Rijk op voorhand een korting toe; deze loopt op tot uiteindelijk 300 miljoen euro. Het gaat hierbij om een overheveling van taken waar een financiële overdracht van het Rijk naar de gemeente Schijndel mee is gemoeid. Nog niet volledig bekend is of de toegekende middelen meerjarig toereikend zullen zijn.

Verkoopopbrengsten onroerend goed

Door een gewijzigde markt is het in de huidige tijd niet meer aannemelijk dat de geplande verkoop van onroerend goed, gebruikt voor dekking van investeringen, de noodzakelijke opbrengst haalt. Hierdoor kan uiteindelijk een gat in de begroting ontstaan omdat er dan hogere kapitaallasten zullen zijn.

Bezuinigingen Rijk

De ontwikkelingen blijven nog zodanig dat de financiële crisis nog niet geheel ten einde is. Bezuinigingen van het Rijk zullen, indien de situatie weer verslechtert, niet uitgesloten moeten worden. Dit zal ook zijn doorwerking hebben op de algemene uitkering.

Financieel nadeel WMO

Kosten WMO m.n. voor huishoudelijke hulp zijn de laatste jaren fors gestegen. In de programmabegroting waren maatregelen opgenomen die moeten leiden tot een forse vermindering van die kosten. Toch is het een open eind regeling en er blijft altijd een risico bestaan dat de kostenreductie niet of niet volledig gehaald zal worden. In de toekomst zullen deze uitgaven waarschijnlijk worden ondergebracht bij de totale kosten in het kader van het social domein.

Hogere uitkeringskosten inclusief uitwerking Participatiewet

Wij zijn samen met de Meierij gemeenten gestart met het uitwerken van de visie op het terrein van werken en inkomen. Dit is verder geconcretiseerd. Onze benaderingswijze daarbij is dat we het proces van de klant als uitgangspunt nemen met daarnaast de participatieladder als maatstaf. Dat betekent, dat we eenieder een zo hoog mogelijke plaats op de participatieladder willen geven waarbij betaald werk het ultieme einddoel is. De uitkeringskosten WWB zijn onduidelijk wat kan leiden tot extra kosten aan Optimisd in verband met een toename van het aantal aanvragen.

Afdeklaag Vlagheide

* Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats, thans geraamd op 31-12-2018, wordt de stortplaats overgedragen aan de Provincie. Deze is dan verantwoordelijk voor de eeuwig durende nazorg. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen. Volgens de conceptjaarrekening 2015 heeft het Stadgewest een negatief eigen vermogen van € 5,06 miljoen. De verwachting is dat hiervan € 2,5 miljoen kan worden gedekt uit het nazorgfonds. De Provincie heeft doelvermogen berekend op € 16,5 miljoen. Het doelvermogen wordt per 31-12-2018 definitief vastgesteld. Het bestuur van het Stadsgewest gaat op basis van eigen berekeningen, alsmede die van de extern adviseur voorlopig uit van maximaal € 14,0 miljoen. Het uiteindelijk aandeel van de gemeente Schijndel in het te verwachten tekort bedraagt na herrekening € 177.000. Vvoor dit bedrag is in 2016 een voorziening getroffen.
Naast het voorstaande risico (afgedekt door voorziening) is nog dat het uiteindelijke doelvermogen hoger wordt dan € 14 miljoen. Hiermede is nog geen rekening gehouden**.**

* Risico Rekenrente Nazorgfonds.

Het grootste risico naar de toekomst toe is dat de provincie voor de datum overdracht de rekenrente (nu 5,06%) verlaagt. Vooralsnog heeft de provincie aangegeven op dit moment niet het voornemen te hebben de rekenrente te verlagen maar dat wel in IPO-verband is afgesproken om er naar te kijken.
Een verlaging van de rekenrente met een procentpunt betekent een verhoging van het doelvermogen met ca. € 7 miljoen. Wanneer het provinciebestuur hiertoe zou willen overgaan wordt samen met de andere gedupeerde stortplaatseigenaren op bestuurlijk niveau bij het provinciebestuur bezwaar aangetekend.
Voorlopig is hiermee in de risicoparagraaf geen rekening gehouden.

Arbeidsongeschiktheid raken van wethouders in actieve dienst en wethouders tijdens wachtgeldperiode
Conform APPA wetgeving zal de gemeente bij arbeidsongeschiktheid van wethouders in actieve dienst en de wethouders met een wachtgelduitkering de vervolguitkering moeten blijven doorbetalen tot de pensioenleeftijd van de gewezen wethouder. Gekozen is om hiervoor geen verzekering af te sluiten.

Beroep doen op afgegeven borgstellingen en garanties
De verstrekte waarborgen en garanties hebben voornamelijk betrekking op de woningbouw. Voor de geldleningen aan Bouwvereniging Huis en Erf, Stichting Woonzorg Nederland en Verenigde Zorgcentra Schijndel is garantie verleend aan de geldverstrekkers. De kans dat een beroep door de geldverstrekkers wordt gedaan op de borgstelling moet niet als groot worden aangemerkt. Hellemaal uitsluiten kunnen we ook niet.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim bij de gemeente Schijndel is niet abnormaal hoog (ca. 4%) maar als Schijndel wordt geconfronteerd met een aanzienlijk aantal langdurig zieke personen zal hiervoor soms inhuur plaatsvinden waardoor de kosten extra kunnen oplopen.

Uitstaande leningen aan derden kunnen niet worden afgelost.
De verstrekte leningen zijn voornamelijk verstrekt aan sportverenigingen en sociaal culturele accommodaties. Niet altijd is er een hypothecaire zekerheid vastgelegd. De verenigingen krijgen te maken met teruglopende ledenaantallen en sponsorinkomsten en de sociale accommodaties met teruglopend bezoek. Hierdoor komen er minder inkomsten binnen waardoor de lasten moeilijker betaald kunnen worden.

Financieel nadeel Werkvoorzieningsschap De Dommel
Onzekerheid zal er bestaan over de verplichte bijdrage in exploitatieverlies wegens deelname aan gemeenschappelijke regeling W.S.D. door ontwikkeling aantal aanvragen of door nieuwe wettelijke bepalingen.

Schade gebouwen, inventaris etc. evenals gebouwen die verkocht zouden worden maar in gebruik blijven
Door leegstand van gebouwen moeten er toch steeds weer reparaties worden gedaan om het pand toonbaar te laten blijven voor eventuele kopers. Ook komt het steeds meer voor dat panden die verkocht zouden worden toch in gebruik blijven waar dan weer noodzakelijk onderhoud aan gedaan moet worden om ongelukken te voorkomen.

Conclusie
Bepaald is welke risico's de grootste invloed hebben op de totale benodigde weerstandscapaciteit. Door vooral deze risico's te reduceren kan met een aanzienlijk lagere weerstandscapaciteit worden volstaan.
Bij het jaarverslag 2016 is uitgegaan van de beschreven risico's zoals die voor de begroting 2016 en het jaarverslag van 2015 zijn geïnventariseerd. Een verdere inventarisatie heeft niet plaatsgevonden. Iin het kader van de fusie tot Meierijstad zal een nieuwe inventarisatie wordengemaakt.
De risico's die nu in beeld zijn gebracht zullen de komende jaren bij Meierijstad weer worden afgewogen op basis van de nog vaste stellen nota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Mogelijke juridische claims waar nog geen rekening mee is gehouden:

Attero: In de jaarrekening 2014 en 2015 is melding gemaakt van een mogelijke claim van Attero omdat zij over de periode 2011-2014 te weinig restafval aangeleverd hebben gekregen van de Brabantse gewesten. Het onafhankelijk Nederlandse Arbitrage Instituut heeft geoordeeld dat de claim onterecht is. De uitspraak is bindend.
In 2016 is door Attero wederom een claim neergelegd bij de gewesten van ruim € 5 miljoen. De vereniging van Contractanten voor de Afvalsturing Brabant heeft namens de gewesten reeds aangegeven dat deze vordering niet zal worden voldaan. Gesteund wordt op de al eerder gedane uitspraak van het arbitrage instituut.

BuiltByBrekel: Met de firma BuiltByBrekel is een realisatieovereenkomst gesloten voor de bouw van een tiental woningen in Wijbosch. Daarbij worden de kosten van de planontwikkeling, zoals de aanpassing van de omgeving in de vorm van het wegprofiel, de parkeervoorzieningen en aanleg van openbaar groen door de gemeente in rekening gebracht bij de ontwikkelaar BuiltByBrekel. BuiltByBrekel betwist de factuur die hij ontvangen heeft voor de door de gemeente gemaakte kosten. Met BuiltByBrekel is zicht op consensus over een finale afrekening waarmee een gang naar de rechter kan worden voorkomen. De verwachting is dat deze kwestie afgerond kan worden in 2017. Voor de zekerheid is de voorziening dubieuze debiteuren opgehoogd.

Financiële kengetallen

De verplichte basisset van vijf financiele kengetallen bestaat uit: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.
Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiele) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiele positie van een gemeente. Dit zijn verplichte tabellen die moeten worden opgenomen.

Hieronder gaan wij kort in op elk kengetal:

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken
(Hoe lager dit percentage hoe beter.)

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.
(Hoe lager dit percentage hoe beter.)

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiele verplichtingen te voldoen. Of wel de mate waarin het bezit van de gemeente is afbetaald en in of de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal.
(Hoe hoger dit percentage hoe beter.)

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.
De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom gering.
(Hoe lager dit percentage hoe beter.)

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting

waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.
(Hoe hoger dit percentage hoe beter.)

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlastenmeerpersoonshuishouden in jaar 2015 te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar 2015 en uit te drukken in een percentage.
(Hoe lager dit percentage hoe beter.)

De recapitulatie van de verplichte kengetallen zijn in onderstaande tabel weergegeven waarbij de norm die door de VNG is genoemd ook is opgenomen om zo inzicht te krijgen waar we staan:

Kengetallen	Normen VNG (%)*			Schijndel		
	"minst risicovol"	"neutraal"	"meest risicovol"	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
Netto schuldquote	**< 100**	> 100 < 130	> 130	63 %	37%	**54 %**
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	**< 100**	> 100 < 130	> 130	57 %	31%	**49 %**
Solvabiliteitsrisico	> 50	**> 30 < 50**	< 30	33 %	32%	**35 %**
Grondexploitatie		Geen norm		10%	5%	**9 %**
Structurele exploitatieruimte	**> 0,6**	> 0 < 0,6	0	6 %	0%	**-2 %**
Belastingcapaciteit	**< 100**	> 100 < 120	> 120	93,0 %	94,9%	**97,6 %**

** Bron workshop kengetallen BBV. Regiodagen 2016 BZK*

Samenvattend kan de financiële positie op basis van deze kengetallen aangemerkt worden als weinig risicovol. De prognoses voor de toekomst laten weinig verandering zien.

1.2.5. Verplichte paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen

Omschrijving
De gemeente Schijndel is als beheerder van de openbare ruimte verantwoordelijk voor een groot aantal kapitaalgoederen. De gewenste kwaliteit van kapitaalgoederen zoals wegen, riolering, groen, water, openbare verlichting en gebouwen bepaalt mede het voorzieningenniveau in de gemeente en de daarmee gepaard gaande (jaarlijkse) lasten. Deze paragraaf beschrijft op welke wijze we ervoor zorg dragen dat op korte en lange termijn de kwaliteit van de kapitaalgoederen is gewaarborgd.

Het beleid ten aanzien van het onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen is onder meer vastgelegd in de volgende nota's:

1) Wegen (inclusief kunstwerken)	Wegenbeheerplan	2014
	Gemeentelijk Verkeer en vervoersplan	2012
	Fietsparkeerplan	2005
2) Riolering en water	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2010
	Baggerplan	2003
	Waterplan	2008
3) Openbaar Groen en speelvoorzieningen	Groenbeleidsplan	2012
	Speelruimteplan	2000
	Bomenbeleidsplan	2003
	Hondenuitlaatbeleid	2001
4) Gemeentelijke Gebouwen	Meerjarige Onderhouds Planning gebouwen	2010
5) Openbare Verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2013

Voor alle beheerplannen geldt dat deze zullen worden geharmoniseerd of opnieuw zullen worden vastgesteld door de nieuwe raad van Meierijstad.

Wegen
In de raad van 12 december 2002 is het onderhoudsniveau voor wegbeheer en het daarbij behorende budget vastgesteld. Er is toen besloten om het gemiddelde onderhoudsniveau van de wegen in vijf jaar te verlagen naar 2,3. De schaal loopt van 1 tot 5 van hoog naar laag niveau van kwaliteit van onderhoud. In het kader van de bezuinigingen op kwaliteit is het onderhoudsniveau in 2005 verder bijgesteld naar 2,5.
De provincie heeft aangegeven de financiële consequenties van de uitgevoerde weginspecties verwerkt te willen zien in de begroting. De meerjarige onderhoudskosten zijn in 2014 geïnspecteerd en vanaf 2015 in de begroting verwerkt.

Hieronder volgt een opzet van de belangrijkste geraamde en gerealiseerde kosten in 2016.

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
Regulier onderhoud (excl. eenmalige budgetten en extra afschr.)	1.682.985	1.551.168
Investeringen / eenmalige budgetten		
Aanpassing kruising Structuurweg-Wijbosscheweg	123.482	80.747
Verkeersregel maatregelen Wijbosscheweg - Eerdsebaan.	13.659	0
Fietsparkeervoorzieningen fase 3	49.170	10.705
Reconstructie Groeneweg (bovenbouw)	0	230
Beschikbare middelen projecten bovenbouw 2015	5.190	0
Voorbereiding bovenbouw/riool Pompstraat	4.076	4.831
Uitvoering Pompstraat (bovenbouw)	233.447	216.042
Voorbereiding bovenbouw/riool Dr.Schaepmanlaan	46.502	4.942
Maatregelen fietsvriendelijk Schijndel	50.000	0
Reconstructie Venushoek	275.850	177.497
Voorbereiding Harry Bolsiuslaan	25.300	9.646
EB: Aanleg 3 inritten Rooiseweg (Schepens)	0	568
EB: Street-art project tunnel Struct.weg/Wijb.weg	40.000	0
EB: Muur parkeerterrein Looierij	13.000	9.395

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
EB: Oversteek Wijbosscheweg nabij tunnel	32.500	37.206
EB: Herinrichting Hoofdstraat als winkelstraat	368.388	162.991
EB: Herinrichting Kluisstraat	21.959	21.809
EB: Herinrichting Zwembadweg	23.000	23.928
EB: Duurzaam veilig markeren wegen volg. EHK	9.652	0

Riolering

Met het vaststellen van een Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan (VGRP) wordt de rioleringszorg, het hemelwaterbeleid en het grondwaterbeleid bekrachtigd. Het VGRP bevat de ontwikkeling van de rioolheffing voor de komende vijf jaar en de daarbij behorende grondslagen. In de verordening verbrede rioolheffing is het kostenverhaal opgenomen.
In 2013 is de keus gemaakt om de kosten van de bovenbouw die gekoppeld is aan de rioolvervangingen te halveren. Dit heeft tot gevolg dat er minder gecombineerde rioolvervangingen kunnen plaatsvinden. Afgesproken is dat we de rioolvervangingen zo lang mogelijk uitstellen. De oudste riolen monitoren we strakker om het juiste vervangingsmoment beter te kunnen bepalen.

Conform het vastgestelde VGRP heeft de raad in 2010 ook besloten om een voorziening in te stellen. Vanaf 2014 worden er bedragen in deze voorziening gestort. Conform het VGRP is er met ingang van 2019 voldoende ruimte in de voorziening om rechtstreeks kosten/investeringen ten laste van deze voorziening te brengen. Schijndel streeft naar een ideaalcomplex. Dit betekent dat het de bedoeling is dat in de toekomst alle kosten voor de riolering rechtstreeks uit de voorziening kunnen worden gedekt. In het kader van de fusie is gestart met het opstellen van een nieuwe gezamenlijke VGRP+

Hieronder volgt een opzet van de belangrijkste geraamde en gerealiseerde kosten in 2016.

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
Regulier onderhoud (exclusief eenmalige budgetten)	2.161.320	2.204.639
<u>Investeringen / eenmalige budgetten</u>		
Vervangen gemalen mech/stedelijk gebied 2012	75.998	18.316
Vervangen gemalen mech/stedelijk gebied 2013	80.000	75.000
Afkoppeling/uitvoering waterplan 2015	150.000	4.743
Reconstructie Voortstraat (riolering)	1.661	1.661
Beschikbare middelen projecten riolering 2015	908.312	1.398
Relinen diverse straten 2013	474.670	19.238
Herinrichting Zwembadweg (riolering)	181.023	181.022
Uitvoering Pompstraat (riolering)	118.844	5.045
Investeringen drukriool 2015	40.149	40.147
Aanpassen riool/maaiveld ter voorkoming wateroverlast	25.000	3.606
EB: Vervanging Mactec Xylem door Aquaview	18.500	1.017
EB: Nevelonderzoek foutieve aansluiting hemelwaterriool	18.000	0
EB: Herinrichting Kluisstraat (riolering)	10.000	10.000

Groen

Het huidige groenbeheerplan is een operationeel beheerplan dat gebruikt wordt voor de vaststelling van het jaarlijks benodigd budget voor het onderhoud van het groen. In de programmabegroting stelt de raad jaarlijks het onderhoudsbudget vast.

Hieronder volgt een opzet van de belangrijkste geraamde en gerealiseerde kosten in 2016.

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
Regulier onderhoud (exclusief eenmalige budgetten)	2.104.032	1.781.531
Investeringen / eenmalige budgetten		
Aanleg MIXX velden	100.000	0
Geluidswal Hopkuil vervanging	136.806	80.968
Projectplan Lariestraat	19.572	19.398
Projectplan Zandkantsestraat	25.739	4.344
EB: Nader te benoemen groenproject	8.503	7.213
EB: Aanlegkosten teruggegeven onrechtmatig gebuikte gronden	20.000	0
EB: Asbestsanering + renovatie dierenpark Plein	12.530	11.408
EB: Asbestsanering + renovatie dierenpark Veronicapark	50.438	40.627
EB: Biodiversiteit kom (Veronicapark/Beemd)	13.080	9.262
EB: Kloosterpark (evenementenaansluiting)	15.000	3.784
EB: Kloosterpark (doorontwikkeling)	15.000	11.489
EB: Populierenboek	10.000	10.063
EB: Vermeend onrechtmatig gebruik grond	42.228	47.140

Gebouwen

Het college heeft op 28 september 2010 een actualisatie van het meerjarig onderhoudsplan (MOP) vastgesteld voor de periode 2011-2020 om de jaarlijkse storting en de hoogte van de voorziening (thans bestemmingsreserve) te bepalen. Hierin is tevens de bezuinigingstaakstelling (structurele verlaging van € 30.000 van de storting in het onderhoudsfonds) verwerkt door bezuinigingen in de uitvoering en door een kwaliteitskeuze te maken. De onderhoudskwaliteit van alle gebouwen wordt hierdoor gelijkgesteld op niveau 3 volgens de NEN 2767. Dit is een redelijk niveau. Voor de gebouwen met een beperkte handhaving is een lager niveau toegestaan zonder dat het (veilig) gebruik in gevaar komt. De jaarlijkse storting wordt bepaald door de begrote onderhoudsuitgaven over de komende 10 jaar te delen door 10. Opgemerkt wordt dat hierbij geen rekening is gehouden met indexering.

Actualisatie 2014

In 2014 is het Meerjaren Onderhouds Programma gebouwen MOP opnieuw geactualiseerd. Na opmerkingen en adviezen van de fusiegemeenten en de provincie wordt vooralsnog het nieuw opgestelde MOP niet vastgesteld. Vanuit de opmerkingen kan gesteld worden dat vaststelling pas kan plaatsvinden als de drie fusiegemeenten onderling afspraken maken over het gewenste kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen en de wijze waarop de bijbehorende kosten in de begroting worden opgenomen en gedekt. Het betreft in principe een harmonisatie van het kwaliteitsniveau, norm- en onderhoudskosten, beleid, dekking kosten etc. Omdat er om die reden geen gedegen onderbouwing is voor een voorziening, is deze vrijgevallen en via de bestemming van het jaarresultaat 2014 is een bestemmingsreserve onderhoud gebouwen gevormd voor hetzelfde bedrag als de vrijval.

De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. De kosten van klein onderhoud blijven ten laste van de exploitatie. De storting in de onderhoudsreserve wordt verwerkt onder de mutaties in de reserves.

Hieronder volgt een opzet van de belangrijkste geraamde en gerealiseerde kosten in 2016.

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
Klein onderhoud gemeentelijke gebouwen	157.230	166.105
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	600.511	284.603

Openbare Verlichting

In 2013 is het beleidsplan Openbare Verlichting geactualiseerd, waarbij vooral de ontwikkelingen met betrekking tot duurzame energiezuinige verlichting (LED) en de gewijzigde inzichten voor toepassing van verlichting in het buitengebied (niet verlichten tenzij) meegenomen zijn.

Voor het onderhoud van de openbare verlichting is met ingang van 2014 een voorziening gevormd. Vanaf 2014 worden bedragen gestort in deze voorziening. De te storten bedragen lopen geleidelijk op tot een jaarlijkse storting van € 152.649.

Hieronder volgt een opzet van de belangrijkste geraamde en gerealiseerde kosten in 2016.

Omschrijving	Geraamd	Werkelijk
Regulier onderhoud	246.500	240.782
Investeringen / eenmalige budgetten		
Vervangen armaturen	108.846	57.747
Vervangen lichtmasten	39.764	39.764

1.2.6. Verplichte paragraaf D: Financiering

Omschrijving
Deze paragraaf is een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasury. Hiermee kan de uitvoering van de treasuryfunctie worden gevolgd en worden de tussentijdse ontwikkelingen nader bekeken.

Gemeentelijk kader
Vanaf de begroting 2008 is de kaderstelling opgenomen in de paragraaf treasury en financiering. Hierdoor stelt de raad jaarlijks het beleid vast. Door het college zijn op 9 oktober 2007 nadere uitvoeringsregels vastgesteld.
In deze paragraaf zal daarom verslag worden gedaan van het beleid en de uitvoering op het gebied van treasury over het afgelopen jaar.

Wettelijk kader
De wet FIDO is per 1-1-2014 aangepast met als doel de EMU schuld op een houdbaar niveau te brengen en het financieel risico voor decentrale overheden te verminderen. De belangrijkste wijziging is dat de gemeenten hun overtollig geld moeten aanhouden bij de schatkist (verplicht schatkistbankieren).

Liquiditeitenbeheer / kasbeheer
Om regelmatig inzicht te verkrijgen in de noodzakelijke kasgelden c.q. mogelijke uitzettingen in deposito's wordt een liquiditeitenplanning periodiek geactualiseerd. Op basis daarvan kan de financieringsfunctie worden uitgevoerd. Het is gebruikelijk dat eerst de kortgeld financieringsfaciliteit wordt benut alvorens vaste geldleningen aan te trekken. Daarbij is niet uitgesloten, dat eerder vaste geldleningen worden aangetrokken om eventuele rentevoordelen veilig te stellen. Dagelijks wordt bekeken of de liquiditeitspositie van de gemeente toereikend is om aan de verplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen.

Rentestructuur in 2016
De rekenrente is bij uitstek een begrotingsinstrument en reflecteert het renteniveau van de in het verleden aangetrokken en in de toekomst aan te trekken geldleningen. Deze calculatierente stelt zich ten doel de rentekosten over te brengen naar de kostendragers onder de randvoorwaarden, dat sprake is van:
- Inzicht in rentekosten en financieringsresultaat
- Stabiliteit / evenwicht in de toerekening van rentekosten in de planperiode
- In voldoende mate recht wordt gedaan aan een marktconforme kostprijsvorming

Dit betekent dat de rekenrente de markt in vertragende zin volgt. De kadernota zou bij uitstek het moment zijn om jaarlijks tot heroverweging van de rekenrente te komen. Weliswaar zal bij wijziging van de rentevisie en beleid de aanpassing van de rekenrente steeds een punt van overweging zijn. Tussentijdse aanpassing van de rekenrente zal eerder uitzondering dan regel zijn. De ontwikkelingen op de (Europese) geld- en kapitaalmarkt kunnen ervoor zorgen dat er aanzienlijke fluctuaties ontstaan. Deze ontwikkelingen kunnen mede van invloed zijn op het herzien van de rentevisie.
In 2016 heeft geen herziening plaatsgevonden. De rente niveaus liggen nog steeds onder de rekenrente zodat van mogelijke financiële gevolgen of risico's geen sprake is.

Organisatie
uitvoering te geven aan de treasuryfunctie Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen in de organisatie van de treasuryfunctie geweest. Het afdelingshoofd is bevoegd. Voor de besluitvorming op het gebied van langlopende leningen heeft het college bevoegdheid volgens artikel 9 financiële verordening gemeente Schijndel. In 2016 is uitvoering gegeven aan de treasury functie binnen deze kaders.

Schatkistbankieren
Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren.
Dit betekent dat decentrale overheden vanaf 16 december overtollige middelen aan moeten houden bij de schatkist bij het ministerie van Financiën. Het doel van schatkistbankieren is een lager EMU-schuld van de collectieve sector.
Per kwartaal is het niet toegestaan het drempelbedrag te overschrijden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van de begroting. Voor Schijndel is het drempelbedrag voor 2016 berekend op € 463.951 (0,75% van € 61.860.193).

kwartaal	niet uitgezet schatkist	drempelbedrag	ruimte
1e kwartaal	236.382	463.951	227.569
2e kwartaal	109.238	463.951	354.713
3e kwartaal	223.059	463.951	240.892
4e kwartaal	206.696	463.951	257.255

Op 31-12-2016 was het tegoed bij de schatkist € 2.702.757.

Risicobeheer

Om risico's in algemene zin te beperken dient de uitvoering van de treasuryfunctie alleen de publieke taak. Er worden in principe geen derivaten afgesloten (wel mogelijk op basis van een afzonderlijk te nemen raadsbesluit). Dit onderdeel geeft een samenvatting van het risicoprofiel van de gemeente.
De rente voor lange termijn financiering van activiteiten is het afgelopen jaar vrij laag geweest. Er was sprake van een normale rentestructuur (de lange termijn rente is duurder dan de zogenaamde korte termijn rente).

Toets kasgeldlimiet

In onderstaande tabel wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet van Schijndel getoetst aan de wettelijke norm op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO). De wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van de omvang van de jaarbegroting per 1 januari 2016 voor het gehele begrotingsjaar. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet kan de toezichthouder ontheffing verlenen. Dit kan slechts bij incidentele wijzigingen in het inkomsten- en uitgavenpatroon. De toezichthouder kijkt naar de tijdelijkheid van de overschrijding.
In 2015 hebben we de kasgeldlimiet niet overschreden.

kasgeldlimietberekening	1e kwartaal 2016	2e kwartaal 2016	3e kwartaal 2016	4e kwartaal 2016
Begrotingsbedrag 2016	61.860.193	61.860.193	61.860.193	61.860.193
% Kasgeldlimiet	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	5.258.116	5.258.116	5.258.116	5.258.116
Omvang vlottende korte schuld				
rc met niet fin. Instellingen	0	0	0	0
overige schulden	6.333.333	6.000.000	1.333.333	0
bank saldo	0	0	0	0
Totaal omvang vlottende schuld	6.333.333	6.000.000	1.333.333	0
Vlottende middelen				
vorderingen	0	0	0	0
uitzettingen	0	0	0	0
bank saldo	3.370.667	6.281.667	4.831.333	4.070.000
Totaal vlottende middelen	3.370.667	6.281.667	4.831.333	4.070.000
Totaal netto vlottende schuld	2.962.667	-281.667	-3.498.000	-4.070.000
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	2.962.667	-281.667	-3.498.000	-4.070.000
Kasgeldlimiet	5.258.116	5.258.116	5.258.116	5.258.116
Ruimte(+)/overschrijding(-)	2.295.450	5.539.783	8.756.116	9.328.116

In de Wet FIDO zijn normen gesteld voor het renterisico op de vaste schuld. Het is de bedoeling te komen tot een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, zodat niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de lening portefeuille geherfinancierd behoeft te worden. Zodoende wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertragend door op de rentelasten en rentebaten in enig jaar.

Renterisico	Begroting 2016	Rekening 2016
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0
Renteherziening op vaste schuld	0	0
Te betalen aflossingen	2.703.697	3.903.651
rente risico	2.703.697	3.903.651
Renterisico norm	12.372.039	12.372.039
ruimte onder risiconorm	9.668.342	8.468.387
overschrijding risiconorm	0	0
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal	61.860.193	
Percentage regeling	20%	
Renterisiconorm	12.372.039	

De renterisico's zijn voor de gemeente Schijndel tot nu toe zeer beperkt.

Koersrisico's

De contracten en financiële transacties vinden allemaal plaats binnen Nederlandse grenzen of in een enkel uitzonderingsgeval met een Duitse partij en dus ook binnen de Eurozone.

Liquiditeitsrisico's worden beoordeeld met het kredietrisico op verstrekte gelden

In deze tabel een overzicht van verstrekte geldleningen aan verenigingen en personeel. Vooraf worden duidelijke afspraken gemaakt met de partijen over looptijd, rentevergoeding en vervaldata.
Onderstaand wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte van de uitgezette gelden c.q. verstrekte geldleningen.

Risicogroep	Mogelijke zekerheid	01- 01- 2016	%	31- 12- 2016	%
BNG (overname lening i.v.m. verkoop HNG)	overeenkomst	285.731	8%	236.473	7%
Leningen verstrekt i.v.m. aanleg drukriolering	overeenkomst	128.034	4%	75.144	2%
Leningen i.v.m. bio woningen	overeenkomst	220.025	6%	0	0%
Overige toegestane instellingen	o.a. hypotheekverklaring	2.186.149	60%	2.128.792	67%
Personeel	hypothecaire zekerheid	56.788	2%	51.521	2%
Startersleningen	overeenkomst	184.169	5%	167.722	5%
Glazen boerderij	bankgarantie	400.000	11%	400.000	13%
Glasvezelnet	overeenkomst	130.524	4%	138.356	4%
Totaal		3.591.420	100%	3.198.008	100%

In 2016 zijn er geen nieuwe startersleningen verstrekt. De lening aan glasvezelnet is conform het contract verhoogd met de rente voor een bedrag van € 7.831,46.

Financieringen

Algemeen is het gebruikelijk dat eerst de kortgeldfinancieringsfaciliteit wordt benut alvorens vaste geldleningen worden aangetrokken. Teneinde eventuele rentevoordelen veilig te stellen, zullen niet eerder vaste geldleningen worden aangetrokken dan nadat onze kasgeldlimiet is benut.

Mutaties in lening portefeuille	
Stand per 1-1-2016	40.224.652
Nieuwe leningen	0
Aflossingen	3.903.651
Saldo 31-12-2016	36.321.001

In 2016 zijn geen nieuwe leningen aangegaan.

1.2.7. Verplichte paragraaf E: Bedrijfsvoering

Omschrijving
In deze paragraaf worden de activiteiten vermeld, waarmee het gemeentelijk bedrijf zijn doelstellingen realiseert. Het gaat hierbij om zaken, die uit bestuurlijk oogpunt als relevant beschouwd kunnen worden. De bedrijfsvoeringparagraaf is feitelijk een horizontale doorkijk door dit jaarverslag daar waar het aspecten van bedrijfsvoering betreft.
Onze gemeentelijke bedrijfsvoering is gericht op:

- missie en organisatiefilosofie
- strategische visie
- vraaggericht, veranderingsgericht en toekomstgericht d.w.z. anticiperen en inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en wensen van burgers. Vanuit het motto 'het kan altijd beter' vraagt de bedrijfsvoering permanente aandacht.
- doelmatig en doeltreffend werken
- samenwerkingsgerichtheid
- rechtmatig, betrouwbaar en transparant handelen
- uitvoering van het collegeprogramma
- stimuleren van ontwikkeling van personeel

Personeelsformatie
Sinds het begrotingsjaar 2005 is de personeelsformatie bevroren. Dit heeft bijgedragen tot het efficiënt inrichten van processen en dus het wegsnijden van overbodige handelingen en taken. Ook heeft het bijgedragen aan het actief zoeken naar en tot ontwikkeling brengen van latent aanwezige talenten binnen de organisatie. Dus minder snel de expertise buiten de deur zoeken, maar medewerkers kansen bieden tot ontplooiing en groei (zowel horizontaal als verticaal). Dit heeft ertoe geleid dat medewerkers binnen de eigen organisatie op andere plekken terecht zijn gekomen.
Uiteindelijk heeft dit geleid tot een verdere vermindering van de formatie van 156,9 in 2006 tot 139,5 fte op 31 december 2016.

Strategische visie
De strategische visie, zoals verwoord in Schijndel 2020, blijft de focus voor ons handelen. Permanent proberen wij deze te vertalen in onze concrete plannen en de daarbij behorende financiën. Ondanks het feit dat de middelen beperkter worden slagen we er nog steeds in om de focus, zoals die voor 2020 is vastgesteld te handhaven. Dat lukt nog steeds omdat we het minder beschikbaar hebben van middelen kunnen compenseren met een andere rol van de burger en ons als overheid. Een belangrijk voordeel daarbij is, dat dit leidt tot een grotere betrokkenheid en gedragenheid bij onze inwoners.

Rechtmatigheid (Betrouwbaar en transparant)
Relevant in dit kader is o.a. het vaststellen van het interne controleplan, waarbij we invulling geven aan het begrip controlerende organisatie. Over het afgelopen jaar zijn diverse interne controles uitgevoerd op grond van het controleplan. Uit deze controles is gebleken dat geen grote afwijkingen te melden zijn.

Samenwerkingsgerichtheid
In het afgelopen jaar hebben we verder inhoud gegeven aan het uitgangspunt: met derden / belanghebbenden werken aan gewenste resultaten. Dit kunnen burgers, organisaties of andere gemeenten zijn.

Wat burgers betreft hebben we o.a. uitvoering gegeven aan:

- Plan Vossenberg: Inwoners van de wijk Boschweg zelf aan het stuur gezet voor de inrichting van locatie Vossenberg; Inmiddels is dit doorontwikkeld tot het samen met bewoners van de wijk Boschweg vorm geven aan één woonserviceconcept met 2 lokaties. De definitieve keuze voor de locatie op Boschweg Oost zal ter besluitvorming voorgelegd worden aan de raad van Meierijstad
- Onderhoud openbare ruimte: Inmiddels is het aantal straten/locaties, dat zich heeft aangemeld om het groen in de eigen omgeving te onderhouden uitgebreid. Aan het eind van 2016 hadden we 170 locaties waar ruim 300 vrijwilligers onderhoud doen in het openbare groen. In totaal houden ze 20.302 m^2 groen voor ons bij.

In regionaal opzicht hebben we:

- Het fusiebesluit laten formaliseren door de 2e en 1e Kamer
- Samen met de regio Meierij het beleid, uitvoering en implementatie van de drie decentralisaties uitgevoerd.
- Binnen de regio Meierij hebben we gezamenlijk de inkoopfunctie voor de WMO begeleiding vorm gegeven en door één gemeente laten uitvoeren en voor de Jeugdzorg is dezelfde inkoopafspraak gemaakt, maar dan voor heel Noord-Oost Brabant

Het zijn slechts enkele voorbeelden van samenwerken, die enerzijds bijdragen aan onze visie en anderzijds te maken hebben met efficiënter werken.

Verkiezing beste werkgever

De wijze waarop we aandacht hebben voor (de ontwikkeling van) onze medewerkers heeft zich vertaald in de verkiezing beste werkgever in Nederland in de categorie kleine Gemeenten. Ook scoorden wij het hoogst onder alle gemeenten in Nederland. De verkiezing was gebaseerd op een onderzoek onder de medewerkers. Dit onderzoek was geïnitiëerd door onze eigen OR.

1.2.8. Verplichte paragraaf F: Verbonden partijen

Omschrijving
De gemeente kan besluiten tot het oprichten en deelnemen in stichtingen etc. in het kader van de behartiging van het openbaar belang. Deze paragraaf geeft inzicht in de relaties van de gemeente met derde rechtspersonen waarbinnen bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en financiële belangen gemoeid zijn geweest in 2016.
Het criterium is gelegd bij die partijen waar de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en / of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Gemeentelijk kader
Vanaf de begroting 2009 is de kaderstelling opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Hierdoor stelt de raad jaarlijks het beleid vast.
In deze paragraaf zal daarom verslag worden gedaan van het beleid op het gebied van verbonden partijen over het afgelopen jaar waarvan de gemeente Schijndel deelnemer was.

Aan de raad van Meierijstad zal in 2017 een nota verbonden partijen worden voorgelegd waar ingegaan wordt welke beleidsvoornemens en taken middels een verbonden partijen gerealiseerd zullen worden en welke zelfstandig worden opgepakt. Hierbij zal ook de relatie worden gelegd met de mogelijke risico's die aan verbonden partijen verbonden zullen zijn.

Een aantal portefeuillehouders zijn in de nieuwe gemeente Meierijstad niet meer in dienst van Meieirijstad.
Daarom is bij de diverse verbonden partijen de naam van de portefeuillehouders en de plaatsvervangers niet ingevuld.

Van toepassing zijnde verbonden partijen per 31 december 2016 van de gemeente Schijndel:

Private samenwerking / deelnemingen:

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 251 – Algemene Dekkingsmiddelen / 0501 – Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling:
Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen van de burger, waardoor de bank essentieel is voor de publieke taak.

Deelnemende partijen:
Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
De gemeente Schijndel heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang (relatief en absoluut):
Per ultimo 2013 zijn er 55.690.720 aandelen uitgegeven, waarvan er 28.782 in bezit zijn van de gemeente Schijndel (= 0,05% van het totaal aantal aandelen). De uitkering over 2015 in 2016 bedraagt € 29.357 (€ 1,02 per aandeel). De eerder verwachte/gemelde uitkering in 2016 van € 16.405 (€ 0,57 per aandeel) is bij de 1e Bestuur rapportage bijgesteld.
Dividenduitkering 2016 is hoger dan dat over 2015. (€ 1,64 per aandeel). Dit wordt pas in 2017 uitbetaald aan Meierijstad.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 2.752 miljoen	€ 3.430 miljoen	€ 3.582 miljoen	€ 4.163 miljoen
Eigen vermogen ultimo	€ 3.430 miljoen	€ 3.582 miljoen	€ 4.163 miljoen	€ 4.486 miljoen
Vreemd vermogen primo	€ 139.476 miljoen	€ 127.721 miljoen	€ 149.891 miljoen	€ 145.317 miljoen
Vreemd vermogen ultimo	€ 127.721 miljoen	€ 149.891 miljoen	€ 145.317 miljoen	€ 149.483 miljoen
Resultaat	€ 283 miljoen	€ 126 miljoen	€ 226 miljoen	€ 369 miljoen

Voortgang en verantwoording:
Jaarlijks wordt via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders inzicht gegeven in het afgelopen boekjaar en wordt het uit te keren dividend bepaald.

Risico's:
Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten.

NV Brabant Water

Vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 251 – Algemene dekkingsmiddelen / 0501 – Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling:
Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
De gemeente Schijndel heeft stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang (relatief en absoluut):
Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 10.000.000 aandelen van € 0,10 nominaal, waarvan 2.779.595 zijn gestort. In totaal zijn 1.902.279 aandelen in het bezit van de gemeenten, waarvan 20.884 van de gemeente Schijndel. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 437.682.000	€ 476.267.000	€ 483.813.000	€ 524.465.000
Eigen vermogen ultimo	€ 476.267.000	€ 483.813.000	€ 524.465.000	€ 560.451.000
Vreemd vermogen primo	€ 392.639.000	€ 384.487.000	€ 415.793.000	€ 397.332.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 384.487.000	€ 415.793.000	€ 397.332.000	€ 399.576.000
Resultaat	€ 38.585.000	€ 30.070.000	€ 40.652.000	€ 35.987.000

Voortgang en verantwoording:
Het resultaat na belastingen 2016 bedraagt € 35,9 miljoen en ligt daarbij onder het niveau van 2015. Het positieve resultaat wordt conform het vigerende financieel beleid toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Risico's:
De Tilburgse Waterleiding Maatschappij is overgenomen door Brabant Water NV. Er speelt een schadeloosstellingskwestie die onder de rechter is en waar de nieuwe organisatie, Brabant Water NV. al € 35 miljoen als voorschot voor heeft betaald. De uitspraak en daarmee de definitieve hoogte van de schadeloosstelling kan een marginale tot een aanzienlijke impact hebben op de solvabiliteit van Brabant Water.

Sociaal Cultureel Centrum Spectrum BV

Vestigingsplaats Schijndel

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 102 – Ontspanning en welzijn / 3503 – Sociaal cultureel werk

Doelstelling:
Het uitvoeren van zoveel mogelijk sociaal culturele activiteiten binnen één gebouw.

Deelnemende partijen:
Gemeente Schijndel

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Directie wordt gevormd door L.G.M. van Rozendaal, G.H.W. Lijftogt en B.L.F. Paagman.
De gemeente Schijndel is niet vertegenwoordigd.

Financieel belang (relatief en absoluut):
Schijndel heeft 100% van de aandelen (18 stuks tegen een koers van € 1.000,00). Er wordt geen dividend uitgekeerd. Om in de toekomst de inventaris te kunnen vervangen zal er jaarlijks door de gemeente een bedrag van € 32.000 structureel toegevoegd worden aan c.q. inbegrepen zitten in de subsidie. Er is een subsidie voor 2016 verstrekt van € 75.050. Wegens het wegvallen van diverse grote huurders en de huurachterstand van de Lokale Omroep Schijndel is een extra subsidie toegekend van € 63.000.
Aan de BV is een langlopende lening verstrekt van € 1.823.012 tegen een rente van 5%. Het saldo per 31-12-2016 is € 1.582.803.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 294.137	€ 322.814	€ 360.766	€ 392.956
Eigen vermogen ultimo	€ 322.814	€ 360.766	€ 392.956	Nog niet bekend
Vreemd vermogen primo	€ 1.905.746	€ 1.835.535	€ 1.865.763	€ 1.851.300
Vreemd vermogen ultimo	€ 1.835.535	€ 1.865.763	€ 1.851.300	Nog niet bekend
Resultaat	€ 1.570	€ 5.955	€ 28.975	Nog niet bekend

Voortgang en verantwoording:

Risico's:
Bij B&W besluit van 10 april 2007 is besloten dat de gemeente de vrijval van kapitaallasten voor de inrichting na 15 jaar zal inzetten voor het groot onderhoud dat dan aan de orde zal zijn. Het bedrag dat in 2020 vrijvalt is € 23.486. In 2030 valt € 119.915 vrij en het restant ad € 260.446 valt in 2045 vrij. Hierbij is ook de afspraak gemaakt dat eerst zal worden gekeken of de BV zelf inmiddels niet in staat is de lasten van de vervanging voor haar rekening te nemen.
De voorziening groot onderhoud van het Spectrum is gebaseerd op een meerjarig onderhoudsplan, uitgewerkt door een extern deskundige in opdracht van het Spectrum. In 2011 is een nieuw onderhoudsplan opgesteld. Op basis hiervan is de jaarlijkse dotatie door het Spectrum, herrekend.
De uitvoering van het totale grote onderhoud is mede afhankelijk van overleg met de Gemeente Schijndel over beschikbare middelen bij de gemeente. De gemeente Schijndel heeft hiervoor in 2015 een netto investeringsbedrag van € 80.000 verstrekt voor schilderwerk.

Publiek - private samenwerking:

N.v.t.

Gemeenschappelijke regelingen:

Veiligheidsregio Brabant - Noord

Vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 201 – Openbare orde en veiligheid / 1001 – Brandweer

Doelstelling:
De veiligheidsregio Brabant-Noord behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied, evenals de voorbereiding daarop.

Deelnemende partijen:
"Op 1 juli 2006 is de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord in werking getreden. De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband tussen de Regionale Brandweer Brabant-Noord, de Gemeenschappelijke Hulp bij Rampen (GHOR), Politie en de 20 gemeenten. Voorts werken Defensie (Regionaal Militair Commando-Zuid) en de waterschappen (vertegenwoordigd door Waterschap Aa en Maas) in de veiligheidsregio samen."
Gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, Heusden, 's-Hertogenbosch, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Uden, Veghel, Vught, Sint - Oedenrode en het regionaal college en de korpsbeheerder van de politieregio Brabant-Noord.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Bij raadsbesluit van 10 december 2009 heeft de gemeenteraad ingestemd met de regeling. Dit samenwerkingsverband vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) in de vorm van een openbaar lichaam. Dit openbaar lichaam bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Financieel belang:

	GHOR	Schoon door de deur	Bevolkingszorg	GMC	Brandweer
Bijdragen 2014 (werkelijk)	39.428	-	7.341	39.875	921.885
Bijdragen 2015 (werkelijk)	41.324		7.335	47.257	923.624
Bijdragen 2016 (begroot)	41.674	-	17.972	47.724	933.215
Bijdragen 2016 (werkelijk)	42.001	-	18.113	48.099	933.215

Met de regionalisering van de brandweer zijn de reguliere kosten van de brandweer uit de begroting van de gemeente gehaald. De reguliere kosten voor de brandweer komen terug in de bijdrage aan de veiligheidsregio Brabant-Noord. Alleen de brandweerkazerne blijft ten laste van de gemeente.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 6.313.000	€ 9.055.000	€ 8.325.000	€ 10.580.000
Eigen vermogen ultimo	€ 9.055.000	€ 8.325.000	€ 10.580.000	€ 9.290.000
Vreemd vermogen primo	€ 7.631.000	€ 17.053.000	€ 15.628.000	€ 14.505.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 9.055.000	€ 15.628.000	€ 14.505.000	€ 17.930.000
Resultaat	€ 732.000	€ 1.040.000	€ 1.577.000	€ 786.000

Voortgang en verantwoording:
Het AB stelt jaarlijks de begroting vast. Het DB biedt de begroting uiterlijk op 15 april aan de deelnemende gemeenten aan. De vastgestelde begroting wordt tevens aan Gedeputeerde Staten verzonden. Het AB stelt ook de jaarrekening vast. Deze rekening wordt verzonden naar de deelnemende gemeenten.

Risico's:
Het Algemeen bestuur heeft besloten om niet verder op de taakuitvoering van brandweer Noord Brabant te bezuinigen. Verder bezuinigen zullen grote gevolgen hebben voor de veiligheid van burgers.

GGD Hart voor Brabant

Vestigingsplaats Oss

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 104 – Zorg / 5504 - Volksgezondheid

Doelstelling:
De GGD heeft ten doel een bijdrage te leveren aan de ''Openbare Gezondheidszorg''. Gemeenten hebben in Nederland de taak om de gezondheid van hun bewoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Veel van deze taken zijn wettelijk verplicht en opgenomen in de Wet publieke gezondheid (sinds 1-01-2009). De deelname aan deze gemeenschappelijke regeling is niet verplicht. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Deelnemende partijen:
Deelnemende partijen zijn de 20 gemeenten van Brabant Noordoost, met de gemeenten van Brabant-Midden, waaronder Tilburg, Oisterwijk, Goirle, Waalwijk, Dongen, Gilze Rijen en andere.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Deze samenwerking vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) in de vorm van een openbaar lichaam bestaande uit een AB en een DB.

Financieel belang:
Bijdrage (werkelijk) 2013: € 651.654
Bijdrage (werkelijk) 2014: € 668.250
Bijdrage (werkelijk) 2015: € 752.748
Bijdrage (werkelijk) 2016: € 665.197

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 9.807.668	€ 10.979.560	€ 11.378.949	€ 12.236.000
Eigen vermogen ultimo	€ 10.979.560	€ 11.378.949	€ 12.236.000	€ 11.208.000
Vreemd vermogen primo	€ 618.991	€ 6.485.644	€ 7.919.066	€ 10.467.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 6.485.644	€ 7.919.066	€ 10.467.000	€ 10.170.000
Resultaat	€ 210.375	€ 144.222	€ 2.307.971	€ 523.000

Voortgang en verantwoording:
Om te beginnen maakt de GGD elk jaar een voorjaarsnota, een begroting en een jaarrekening op. Daarnaast maakt de GGD sinds 2007 jaarlijks een verslag voor elke gemeente waarin staat beschreven wat de GGD precies doet voor die desbetreffende gemeente.

Risico's:

Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden West – Noord

Vestigingsplaats 's-Hertogenbosch - Tilburg

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 104 – Zorg / 5504 - Volksgezondheid

Doelstelling:
Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Gemeenten hebben een zorgplicht voor hun burgers en zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van ongevallen en rampen. De deelname aan deze regeling draagt bij aan deze zorgplicht.
De RAV bestaat uit twee onderdelen: de ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg die samen 24 uur per dag en zeven dagen per week klaar staan om hulp te verlenen.

Deelnemende partijen:
Gemeenten: Aalburg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Haaren, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Loon op Zand, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Steenbergen, Tilburg, Uden, Veghel, Vught, Waalwijk, Werkendam, Woensdrecht, Woudrichem, Zundert.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Dit samenwerkingsverband vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijk) in de vorm van een openbaar lichaam bestaande uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.

Financieel belang:
De begroting 2016 is kostendekkend en zonder gemeentelijke bijdrage. Nu de inwonersbijdrage is komen te vervallen, zijn er voor de gemeente geen kosten meer verbonden aan de deelname van de GR RAV Brabant-Midden-West-Noord.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 8.998.218	€ 9.350.000	€ 10.021.771	€ 9.836.000
Eigen vermogen ultimo	€ 9.350.000	€ 10.021.771	€ 9.836.000	€ 12.569.000
Vreemd vermogen primo	€ 8.520.000	€ 8.587.000	€ 6.803.979	€ 6.484.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 8.587.000	€ 6.803.979	€ 6.484.000	€ 3.694.000
Resultaat	-€ 77.000	€ 671.545	-€ 138.000	€ 2.732.000

Voortgang en verantwoording:
De raad kan op deze regeling controle en sturing uitoefenen als de jaarstukken (ontwerpbegroting, begroting en de jaarrekening) aan de orde komen.

Risico's:
De conclusie is dat gezien de genoemde risico's het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen.

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 202 – Bestuur en organisatie / 0506 – Organisatie

Doelstelling:
Het BHIC is ingesteld met het doel de belangen van de minister, de gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaats van de gemeenten en waterschappen, in gezamenlijkheid te behartigen. Hieronder valt het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering lokale dienstverlening.

Deelnemende partijen:
Gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Haaren, Landerd, Mill en Sint Hubert, Oss, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel,Sint-Oedenrode, Uden, Veghel, Vught en de waterschappen: De Aa, De Dommel, en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het BHIC is gevestigd in 's-Hertogenbosch.
Per 1 januari 2012 zijn taken van het Rijk op archiefgebied bij de Provincies ondergebracht. Dit betekent dan ook dat de Provincie Noord-Brabant feitelijk deelnemer zou moeten zijn binnen de gemeenschappelijke regeling. Gelet op de vrij omslachtige wijzigingsprocedure van deze gemeenschappelijke regeling, is er voor gekozen om de Provincie in formele zin geen deelnemer te laten zijn in deze gemeenschappelijke regeling. De Provincie schuift wel aan bij het portefeuillehouders overleg

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Dit samenwerkingsverband vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) in de vorm van een openbaar lichaam. Op 1 januari 2015 is een aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Op 1 januari 2016 dienen alle RHC's zodoende hun gemeenschappelijke regeling te hebben aangepast. Begin 2016 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling Brabants Historisch Informatie Centrum door de deelnemers ondertekend. De aanpassingen zijn marginaal en vooral technisch van aard (de planning & controlcyclus). Verder is het aantal leden van heet Algemeen Bestuur uitgebreid van 6 naar 8 leden (vier vertegenwoordigers van het Rijk en vier namens de regio. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vier leden , twee van het Rijk en 2 uit de regio. In de praktijk blijkt dat het Algemeen en Dagelijks bestuur van het BHIC vrijwel autonoom kan handelen

Financieel belang:
Bijdrage (werkelijk)2014: € 87.000
Bijdrage (werkelijk)2015: € 88.300
Bijdrage (begroot) 2016: € 89.600
Bijdrage (werkelijk)2016: € 89.600

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 475.657	€ 411.234	€ 1.207.596	€ 2.033.518
Eigen vermogen ultimo	€ 411.234	€ 1.207.596	€ 2.033.518	€ 2.906.805
Vreemd vermogen primo	€ 2.572.884	€ 2.349.734	€ 2.239.705	€ 2.124.923
Vreemd vermogen ultimo	€ 2.349.734	€ 2.239.705	€ 2.124.923	€ 2.029.283
Resultaat	-€ 64.423	€ 796.362	€ 825.922	€ 873.287

Voortgang en verantwoording:
Het Dagelijks Bestuur stelt de meerjarenbegrotingen, het vierjarig beleidsplan en de jaarlijkse ontwerpbegroting op. Het Algemeen Bestuur stelt deze stukken vast. Het Rijk, de Algemene Besturen van de waterschappen en de raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze kenbaar maken ten aanzien van de ontwerpbegroting (en de jaarrekening). Verdere invloed op de besluitvorming binnen het AB en DB van het BHIC bestaat er, gelet op de regeling, formeel gezien niet. In de regeling is vastgelegd op welke wijze de jaarlijkse bijdragen tot stand komen en hoe omgegaan dient te worden met een batig saldo. Wijziging van deze zaken kan alleen wanneer het Rijk, de twee waterschappen en de zestien deelnemende gemeenten daartoe gezamenlijk besluiten.

Risico's:

Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD)

Vestigingsplaats Boxtel

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 151 – Arbeidsmarkt / 4001 – Arbeidsmarkt en werkgelegenheid

Doelstelling:

1. Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'WSW'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die volgens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden.
2. Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.
3. Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Deelnemende partijen:

Gemeenten: Best, Boxtel, Haaren, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Schijndel, Sint-Michielgestel, Son en Breugel, Vught en Sint-Oedenrode.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):

Deze samenwerking vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) in de vorm van een openbaar lichaam bestaande uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur.

Financieel belang:

Bijdrage (werkelijk) 2014: € 30.377
Bijdrage (werkelijk) 2015: € 30.953
Bijdrage (begroot) 2016: € 31.527
Bijdrage (werkelijk) 2016: € 31.527
De WSD-groep ontvangt van onze gemeente daarnaast de rijksbijdrage in het kader van de Participatiewet.
De kosten die nog ongedekt blijven worden bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht (bijdrage in bestuurskosten).

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 19.281.000	€ 20.320.000	€ 20.788.000	€ 25.369.000
Eigen vermogen ultimo	€ 20.320.000	€ 20.788.000	€ 25.369.000	€ 27.199.000
Vreemd vermogen primo	€ 6.012.000	€ 4.982.000	€ 4.573.000	€ 3.489.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 4.982.000	€ 4.573.000	€ 3.489.000	€ 5.320.000
Resultaat	€ 1.968.000	€ 3.951.000	€ 2.076.000	€ 3.478.000

De uitvoering van de Participatiewet is neergelegd bij Werkvoorzieningschap De Dommel.
In 2016 is via de algemene uitkering een bedrag voor Jeugd ontvangen van € 6.914.034.
Hierop zijn in 2016 voorschotten verstrekt aan Werkvoorzieningschap De Dommel tot een bedrag van € 6.647.477.
De afrekeningen moeten nog gedaan worden.

Voortgang en verantwoording:

Het Algemeen en Dagelijks bestuur zijn verplicht gevraagd en ongevraagd informatie te verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten. Het DB maakt jaarlijks een ontwerpbegroting van de baten en lasten voor het komende jaar. Deze begroting wordt aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden en vervolgens voor 15 juli door het AB van de WSD vastgesteld. Tevens wordt er elk jaar een jaarrekening opgesteld en toegezonden aan de raden van deelnemende gemeenten. Als raadsleden op- of aanmerkingen hebben op deze jaarstukken kunnen zij deze kenbaar maken aan wethouder Roozendaal.

Risico's:

De hele operatie waarbij een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt wordt geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk aan in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Regionale omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Vestigingsplaats Oss

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 052 – Milieu en natuur / 6002 – Milieu

Doelstelling:
Het openbaar lichaam heeft de behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de milieuzorg als taak. Dit met inachtneming van hetgeen in deze regeling nader is bepaald over de aan haar opgedragen taken en bevoegdheden.
De omgevingsdienst geeft gemeenten advies op het gebied van ruimte, milieu en (duurzaam) bouwen. De omgevingsdienst houdt gemeenten op de hoogte van ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot deze beleidsterreinen. Daarnaast voert de omgevingsdienst de per 1 september 2013 overgedragen verplichte basistaken op het gebied van milieuvergunningverlening en handhaving uit.

Deelnemende partijen:
Gemeenten: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Uden, Veghel, Schijndel, Sint-Oedenrode, Sint-Michielsgestel, 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren, Boxtel en de Provincie Noord-Brabant.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Deze samenwerking vindt plaats op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) in de vorm van een openbaar lichaam bestaande uit een Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur.
De regeling is in werking getreden op 1 april 1998 en gewijzigd op 26 november 2003 en op 25 april 2013 (omvorming naar omgevingsdienst en uitbreiding aantal deelnemers en takenpakket).

Financieel belang:
Bijdrage werkelijk 2014: € 171.191
Bijdrage werkelijk 2015: € 173.276
Bijdrage raming 2016: € 195.654
Bijdrage werkelijk 2016: € 203.471

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 10.676.592	€ 4.551.569	€ 7.052.674	€ 8.233.000
Eigen vermogen ultimo	€ 4.551.569	€ 7.052.674	€ 8.233.000	€ 7.077.000
Vreemd vermogen primo	€ 12.644.651	€ 12.695.224	€ 13.545.052	€ 17.211.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 12.695.224	€ 13.522.189	€ 17.211.000	€ 15.265.000
Resultaat	€ 1.137.122	€ 2.166.895	€ 1.411.000	-€ 402.000

Risico's:
De invloed van de gemeente op de hoogte van de uiteindelijk te betalen diensten is beperkt. In 2015 is geconstateerd dat de bedrijfsvoering binnen de OBDN niet op orde is. Hierin zijn stappen gezet om dat te verbeteren. Ook in 2016 zal hier nadrukkelijk aandacht voor moeten zijn, niet alleen binnen de OBDN zelf, maar ook bij de deelnemers (gemeenten en provincie)

Intergemeentelijke sociale dienst OPTIMISD

Vestigingsplaats Veghel

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 101 – Inkomensvoorziening / 4002 – Inkomensvoorziening

Doelstelling:
De regeling is ontstaan uit de wens de kwetsbaarheid van de afdelingen sociale zaken van de deelnemende gemeenten te verminderen, de doelmatigheid te laten toenemen en de dienstverlening aan de cliënten te optimaliseren.
De uitvoering van de Wet Werk en bijstand, het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen, de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en de Wet Inburgering Nieuwkomers, de Wet Kinderopvang, de Vangnetregeling huursubsidie, de Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten, de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, de Regeling Maatschappelijke Participatie/Declaratiefonds en de Regeling Bijzondere Bijstand, en de uitvoering van Algemene Maatregelen van Bestuur en uitvoeringsregelingen van genoemde wetten

Deelnemende partijen:
Gemeente Veghel, Schijndel, Sint-Michielsgestel en Bernheze

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):

Financieel belang bedrijfsvoering kosten:
Bijdrage werkelijk 2014: € 910.634
Bijdrage werkelijk 2015: € 966.329
Bijdrage raming 2016: € 1.085.675
Bijdrage werkelijk 2016: € 1.106.404

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	€ 404.017	€ 394.791	€ 235.827	€ 200.946
Eigen vermogen ultimo	€ 394.791	€ 235.827	€ 200.946	€ 294.860
Vreemd vermogen primo	€ 6.631.884	€ 3.995.890	€ 3.496.315	€ 3.373.650
Vreemd vermogen ultimo	€ 3.995.890	€ 3.496.315	€ 3.373.650	€ 4.264.817
Resultaat	€ 242.470	€ 451.492	€ 21.319	€ 198.153

Voortgang en verantwoording:
In het kader van de fusie is er voor gekozen de intergemeentelijke samenwerking op te heffen. In 2017 zullen de liquidatiekosten definitief worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de in 2016 gevormde voorziening. Sint Michielsgesteld en Berheze treden uit. Meierijstad zal voor Bernheze en Boekel de regelingen blijven uitvoeren.

Risico's:

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Vestigingsplaats 's-Hertogenbosch

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 202 – Bestuur en organisatie / 0506 – Organisatie

Doelstelling: Opgeheven.
Blijft in stand voor afwerking Vuilstortplaats De Vlagheide en ander lopende zaken.

Deelnemende partijen:
De volgende gemeenten maken deel uit van de gemeenschappelijke regeling:
Boxtel, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden (Vlijmen), Maasdriel (sinds 1-1-1997 alleen voor de Afvalverwijdering), Schijndel, Sint-Michielsgestel, Vught.
Daarnaast onderscheiden we de zogenaamde contract-gemeenten: Veghel, Sint-Oedenrode, Maasdonk (Nuland). Deze gemeenten hebben een aandeel in het financieel resultaat van Vlagheide.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel. Er is nog steeds een algemeen bestuur Stadsgewest.

Financieel belang:
Als deelnemer van het voormalige Stadsgewest blijft de gemeente mede aansprakelijk voor de afdichting van de Vuilstort. Er is geen jaarlijkse betaling meer verschuldigd.

	2013	2014	2015	2016
Eigen vermogen primo	-€ 397.000	€ 4.000.000	-€ 576.000	-€ 5.061.000
Eigen vermogen ultimo	€ 4.000.000	-€ 576.000	-€ 5.061.000	-€ 5.248.000
Vreemd vermogen primo	€ 12.398.000	€ 11.371.000	€ 9.592.000	€ 9.826.000
Vreemd vermogen ultimo	€ 11.371.000	€ 9.592.000	€ 9.826.000	€ 7.531.000
Resultaat	€ 137.000	-€ 717.000	- € 4.485.000	- € 178.000

Voortgang en verantwoording:
In 1997 is een proces gestart om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest 's-Hertogenbosch te ontmantelen. Er resteert alleen nog het beheer van de gesloten Afvalberging De Vlagheide en het toezicht op de uitvoering van de leveringscontracten met Attero B.V. De stortactiviteiten zijn in december 2003 beëindigd en de stortplaats bevindt zich nu in de pre-nazorg fase. Conform de besluitvorming in het AB van 13 maart 2012 wordt overgegaan tot af-dichting van de stortplaats ter voorbereiding op de overdracht aan de Provincie voor de eeuwigdurende nazorg. Gedeeltelijk parallel en aansluitend wordt het overdrachtsprotocol met de Provincie doorlopen, waarna per 1-1-2019 overdracht aan de Provincie Noord-Brabant kan plaatsvinden. Tot die periode blijft het Stadsgewest verantwoordelijk voor het beheer van de stortplaats (vooral de gas- en waterhuishouding, alsmede het terreinonderhoud) conform de voorschriften. Binnen het programma "Afbouw" worden geen kosten meer doorberekend naar de gemeenten.

Risico's:
* Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats, thans geraamd op 31-12-2018, wordt de stortplaats overgedragen aan de Provincie. Deze is dan verantwoordelijk voor de eeuwig durende nazorg. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen. Volgens de conceptjaarrekening 2015 heeft het Stadgewest een negatief eigen vermogen van € 5,06 miljoen. De verwachting is dat hiervan € 2,5 miljoen kan worden gedekt uit het nazorgfonds. De Provincie heeft doelvermogen berekend op € 16,5 miljoen. Het doelvermogen wordt per 31-12-2018 definitief vastgesteld. Het bestuur van het Stadsgewest gaat op basis van eigen berekeningen, alsmede die van de extern adviseur voorlopig uit van maximaal € 14,0 miljoen. Het uiteindelijk aandeel van de gemeente Schijndel in het te verwachten tekort bedraagt na herrekening € 177.000. Vvoor dit bedrag is in 2016 een voorziening getroffen.
Naast het voorstaande risico (afgedekt door voorziening) is nog dat het uiteindelijke doelvermogen hoger wordt dan € 14 miljoen. Hiermede is nog geen rekening gehouden**.**

* Risico Rekenrente Nazorgfonds.

Het grootste risico naar de toekomst toe is dat de provincie voor de datum overdracht de rekenrente (nu 5,06%) verlaagt. Vooralsnog heeft de provincie aangegeven op dit moment niet het voornemen te hebben de rekenrente te verlagen maar dat wel in IPO-verband is afgesproken om er naar te kijken.

Een verlaging van de rekenrente met een procentpunt betekent een verhoging van het doelvermogen met ca. € 7 miljoen. Wanneer het provinciebestuur hiertoe zou willen overgaan wordt samen met de andere gedupeerde stortplaatseigenaren op bestuurlijk niveau bij het provinciebestuur bezwaar aangetekend.
Voorlopig is hiermee in de risicoparagraaf geen rekening gehouden.

Regio Noordoost Brabant

Geen Gemeenschappelijke Regeling, maar een samenwerking op basis van een convenant

Portefeuillehouder(s):
Programma/product: 202 – Bestuur en organisatie / 0506 – Organisatie

Doelstelling:
De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'Goed woon-, werk- en leefklimaat'.

Deelnemende partijen:
De samenwerking van de 20 gemeenten en 2 waterschappen in de Regio Noordoost-Brabant.

Bestuurlijk belang (inclusief wijze van organisatie):
De samenwerking van de 20 gemeenten en 2 waterschappen in de Regio Noordoost-Brabant vindt plaats op basis van een convenant dat partijen op 19 februari 2014 met elkaar gesloten hebben. Als Algemeen Bestuur van de samenwerking fungeert de Bestuurlijke Regiegroep (BRG), samengesteld uit de burgemeesters van de 20 gemeenten en de dijk- en watergraaf.

Financieel belang:
In de begroting is een bijdrage van € 3,- per inwoner meerjarig opgenomen. Dit is ook in 2016 uitbetaald.

Voortgang en verantwoording:
Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht. Via rapportages en verantwoording verantwoordt de Bestuurlijke Regiegroep zich bij het Algemeen Bestuur.
Vanuit deze regio wordt vorm gegeven aan Agrifood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de "Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma" toegewerkt naar een excellente Agrifood regio. Daarnaast worden regionale middelen ingezet op de verschillende deelterreinen (Regionale Samenwerking N-O Brabant, Platform Groene Ruimte, 5 sterren regio REAP)

Risico's:
Niet van toepassing. De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen risico's met zich mee.

Overige samenwerking

(Hierbij is geen sprake van aparte rechtspersonen. Strikt genomen zijn dit geen verbonden partijen. Opsomming is niet limitatief)

Welstandszorg door SRE - milieudienst in Eindhoven.	Laten toetsen van bouwvergunningen aan de normen van welstand in een bestemmingsplan.	Exploitatiebijdrage 2016 € 18.921. (geraamd: € 18.579)
Veiligheidshuis	Samenwerking op één locatie aan opsporing, vervolging, berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van de overlast, huiselijk geweld en criminaliteit.	Bijdrage 2016 € 11.484 (geraamd € 11.000)
Halt project	Een bijdrage leveren aan de bestrijding en preventie van veel voorkomende jeugdcriminaliteit in de regio.	Exploitatiebijdrage 2016 € 10.024 (geraamd: € 10.024)
Leerplichtbureau	Gezamenlijk uitvoeren van de Leerplichtwet met gemeente Sint Michielsgestel	Exploitatiebijdrage 2016 € 59.982 . (geraamd: € 60.000)
Vluchtelingenwerk	Opvang en plaatsen van asielzoekers binnen de gemeente Schijndel	Exploitatiebijdrage 2016 € 49.361 (geraamd: € 80.244). Bijdrage van COA € 49.770
Stichting Citymanagement Schijndel	Bevorderen van de winkel – en horecafunctie in Schijndel in de winkelgebieden rond centrum en Molenstraat.	Vanaf 2011 wordt baatbelasting geheven die onder aftrek van kosten wordt doorbetaald aan de Stichting Citymanagement Schijndel. Doorbetaald 2016: € 89.292

Samenwerking door afname bepaalde diensten en gesubsidieerd op basis van algemene subsidieverordening		
Bibliotheek De Meierij	In stand houden van een bibliotheekvoorziening binnen de gemeente Schijndel	Exploitatiebijdrage 2016 voorlopig € 445.743 (geraamd: € 445.743)
Stichting Phoenix cultuureducatie Meierijstad voorheen Meierijse Instellingen voor Kunsteducatie (MIK)	In stand houden en aanbieden educatieve opleidingen binnen de gemeente Schijndel	Exploitatiebijdrage 2015 voorlopig € 320.764 (geraamd: € 309.913).
Stichting maatschappelijke dienstverlening regio 's-Hertogenbosch	In stand houden en aanbieden maatschappelijke dienstverlening binnen de gemeente Schijndel	Exploitatiebijdrage 2016 voorlopig € 234.735 (geraamd: € 245.324)
Brede Welzijnsinstelling De Meierij	Ondersteuning van een professionele, dienstverlenende instelling op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en welzijnswerk.	Exploitatiebijdrage 2016 voorlopig € 578.003 (geraamd: € 578.003)
Convenant Weidevogel Sint-Oedenrode	Binnen Weidevogelvereniging Schijndel werken vrijwilligers en boeren samen aan de instandhouding van de weidevogelsoorten die voorkomen op agrarisch grondgebied in en rond de gemeente Schijndel.	Exploitatiebijdrage 2016 € 1.789. (geraamd: € 1.883)

1.2.9. Verplichte paragraaf G: Grondbeleid

Omschrijving
Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen, wegen en groen worden aangelegd om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen, bedrijven of voorzieningen.
Via een beleidskader kan de raad de strategische visie evenals bepaalde (financiële) uitgangspunten vast stellen.
In 2014 is besloten om het grondbeleid in een grondbeleidsnota vast te leggen. In deze paragraaf zal zal verslag worden gedaan van de wijze van uitvoering van het grondbeleid.

Resultaat

Het resultaat van de grondexploitatie was in 2016 als volgt:

• Rietbeemd en omgeving	€ 137.183
• Centrum	€ 22.358
Totaal	**€ 159.541**

Uitvoering
In 2016 waren de volgende complexen in exploitatie. Daarbij zijn tevens de verwachte resultaten aangegeven.

Onderhanden Werken	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2016	Verwacht Resultaat
Complex D: Rietbeemd	- 86.661		
Complex L: Centrum	59.541		
Complex N: Hulzebraak 3e fase	5.074.685	1.961.501	301.569
Complex Q: Bedrijventerrein Duin III Zuid 1e fase	-372.390	- 353.412	- 3.287.356
Complex X: Bedrijventerrein Duin III Noord	1.500.118	1.525.031	- 2.423.146
Totaal	6.175.292	3.133.121	- 5.408.933

In 2016 is het complex D (Rietbeemd) afgesloten met een winstneming van € 137.183,00. Complex L (Centrum) is eveneens in 2016 afgesloten, hiervoor was een voorziening gevormd van € 200.000,00. Deze voorziening was niet geheel noodzakelijk zodat het verschil van € 22.359,00 tussen de kosten/boekwaarde en de voorziening als winstneming in 2016 is geboekt. Voor het complex N (Hulzebraak 3e fase) is de Voorziening Verwachte Verliezen aangepast tot € 301.569,00.
De overige complexen zullen worden afgesloten met een positief saldo van uiteindelijk € 5 miljoen. welke zal worden toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitatie. Indien mogelijk zal er tussentijds winst worden genomen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar onderstaande toelichting per complex.

Rietbeemd en omgeving
In 2016 is de laatste kavel verkocht en is het complex afgesloten met een voordeel van € 137.183,00 welk bedrag gestort zal worden in de algemene reserve Grondexploitatie.

Centrum
In 2016 zijn de laatste kosten gemaakt voor het Centrumplan, zodat dit plan in 2016 afgesloten kon worden. Om de nog te maken kosten en boekwaarde te dekken was een voorziening gevormd van € 200.000,00. De totale kosten waren in totaal € 177.641,00, zodat het verschil van € 22.359,00 als winst is afgeboekt en gestort kan worden in de algemene reserve grondexploitatie.

Hulzebraak 3e fase (47.9270 m^2)
De boekwaarde per 31-12-2016 bedraagt *€ 1.961.501,31*
Verwacht nadelig resultaat bij afsluiting per 31-12-2019 - *€ 301.569,00*
De geactualiseerde exploitatieopzet geeft een verlies aan op contante waarde van € 301.569,00. Naar aanleiding van de geactualiseerde exploitatie opzet zal de voorziening verwachte verliezen worden verminderd ten gunste van de

algemene reserve grondexploitatie. Op deze Voorziening zal rente worden bijgeschreven. De resterende 7 kavels van fase 1 zijn al in begin mei 2017 verkocht, terwijl de verkoop van fase 5B zeer spoedig verloopt en naar alle waarschijnlijkheid eind 2017 zullen worden afgenomen. Na het woonrijpmaken van deze laatste fases kan het plan uiteindelijk per 31-12-2019 worden afgesloten.

Duin III Zuid 1e fase (33.477 m^2)

De boekwaarde 31-12-2016 bedraagt *- € 353.411,60*

Verwacht batig resultaat bij afsluiting per 31-12-2025 *€ 3.287.356,00*

Op 5 maart 2015 is het exploitatieplan Duin-Vlagheide vastgesteld. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is de exploitatieopzet geactualiseerd en is de exploitatieduur verlengd tot 1-1-2026. In overeenstemming met de richtlijnen beschreven in de paragraaf Grondbeleid zal jaarlijks worden bezien of tussentijdse winstneming mogelijk is. Deze winst zou dan ook in overeenstemming met deze paragraaf gestort dienen te worden in de Algemene Reserve Grondexploitatie.

Duin III Noord (27.097 m^2)

De boekwaarde 31-12-2016 bedraagt *€ 1.525.031,01*

Verwacht batig resultaat bij afsluiting per 31-12-2026 *€ 2.423.146,00*

De raad heeft op 14-04-2005 een krediet beschikbaar gesteld van € 2,5 miljoen voor de aankopen ter realisering van het plan Duin III Noord. In 2007 is een krediet beschikbaar gesteld voor de verdere realisering van het plan Duin III Noord van € 2.565.000,00. Tot en met 2016 is in totaal 21.971 m² aan bedrijventerrein uitgegeven. Bij besluit van 23-12-2008 is de m² prijs vastgesteld op € 155,00. In 2016 zijn er geen kavels verkocht. Door de economische recessie verloopt de uitgifte aan bedrijventerreinen niet zo voorspoedig als verwacht. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is de exploitatieopzet geactualiseerd en is de uitgifte van de resterende 24.975 m² bedrijventerrein bijgesteld tot 31-12-2026 en tegen een m² prijs van € 150,00. Indien mogelijk zal er tussentijds winst worden genomen ten gunste van de algemene reserve grondexploitatie.

Algemene Reserve Grondexploitaties / afdekking financiële risico

In het provinciaal beleidskader is met betrekking tot grondexploitaties aangegeven dat de aan te houden reserve wordt bepaald op het voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke verkoopopbrengsten van de afgelopen 5 jaren en de te verwachten verkopen in de komende 5 jaren met een ondergrens van € 0,45 miljoen en een bovengrens van € 11,34 miljoen.
Het aangegeven minimum is komen te vervallen en is nu slechts een richtlijn.
De berekening voor de jaren 2012 t/m 2021 komt uit op gemiddeld € 2,2 miljoen per 31-12-2016.
Zoals uit de onderstaande berekening blijkt is de algemene reserve per 1-1-2017 ruim 4,5 miljoen groot (inclusief storting jaarresultaat 2016. De berekende reserve komt daarmee uit op een overschot van bijna € 2 miljoen ten opzichte van de richtlijn. Bovendien is er al een besluit genomen om het financiële risico op complex Hulzebraak af te dekken door de gevormde voorziening verwachte verliezen complexen (ruim € 0,3 miljoen), welke ten laste van de algemene reserve grondexploitatie is gebracht. Conform het amendement bij de kaderbrief is vanaf de begroting 2008 een jaarlijkse uitkering uit de algemene reserve grondexploitaties opgenomen. In de onderstaande opzet is hiermee rekening gehouden.

Algemene Reserve Grondexploitaties	
Algemene Reserve Grondexploitatie bedraagt per 31-12-2016	4.477.995
Bestemming jaarresultaat 2016:	159.542
Rentebijschrijving 2017 over algemene reserve	0
Onttrekking ten gunste van gewone dienst 2017	100.000
Algemene reserve Grondexploitatie per 31-12-2017	4.537.537

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsbedrijven, waaronder gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Gedurende 2015 is er vanuit verschillende instanties getracht om duidelijke richtlijnen cq. uitgangspunten te formuleren op welke wijze met de belasting om dient te worden gegaan in relatie tot het grondbedrijf. Er zijn een aantal notities geformuleerd in samenspraak met de belastingdienst, maar deze geven nog geen eenduidig beeld wat de invloed van de invoering van de vennootschapsbelasting overheidsbedrijven gaat betekenen voor het grondbedrijf van Schijndel. Ten eerste dient getoetst te worden of de activiteiten van het grondbedrijf worden aangemerkt als belaste activiteit. Hierbij dient gekeken te worden naar de status van de verschillende grondexploitaties. Schijndel kent voor 2016 slechts gronden binnen de categorie bouwgrond in exploitatie (BIE). Een aantal gronden cq kosten welke eerder ook onder deze categorie werden verantwoord zijn inmiddels in lijn met de notitie grondexploitatie van de BBV verschoven naar faciliterend grondbeleid of strategische gronden. Beide categorieën worden fiscaal niet als belaste activiteit gezien. Ook dienen een aantal (delen) van de BIE complexen anders gelabeld te worden voor de toetsing of het grondbedrijf een belaste activiteit is. Het gaat hierbij in eerste instantie om complexen waar de grondtransformatie reeds heeft plaatsgevonden en er nagenoeg geen bewerkingen meer gerealiseerd dienen te worden. Het gaat hierbij om de volgende complexen:

- Hulzebraak 3e fase
- Duin III Zuid fase 1
- Duin III Noord

Op basis van de huidige uitgangspunten veronderstellen wij over het jaar 2016 een VPB-last van nihil. Formele afstemming over de gehanteerde uitgangspunten dient nog plaats te vinden met belastingdienst. Uitkomsten van deze afstemming zullen mogelijk alsnog leiden tot een VPB-last over 2016.

Deel 2: Financieel beeld en resultaat

Een gecomprimeerd beeld van het financieel resultaat

2.1. FINANCIEEL BEELD EN RESULTAAT

In dit hoofdstuk wordt een samenvattend beeld gegeven in het financiële resultaat over 2016 en de financiële positie van de gemeente Schijndel. In deel 4, Jaarrekening, worden de cijfers vervolgens in totaliteit weergegeven conform de grondslagen van het Besluit Begroting en verantwoording.

2.1.1. Financieel overzicht per programma

Per programma is bij het jaarverslag al ingegaan op de inhoudelijke realisatie van het beleid en daarmee samenhangende afwijkingen ten opzichte van het middelenkader. Onderstaande tabel geeft een samenvattende recapitulatie van het financieel beeld op basis van het saldo van de baten en lasten per programma. Onderstaand het geraamde en gerealiseerde saldo van baten en lasten.

Programma	Begroting na wijziging	Realisatie 2016
Bestuur		
Openbare orde en veiligheid	-1.075.257	-1.039.223
Bestuur en organisatie	-4.510.674	-5.873.702
Subtotaal bestuur	-5.585.931	-6.912.925
Woon – en leefomgeving		
Leefbaarheid	-4.140.646	-3.695.830
Milieu en natuur	-807.345	-841.050
Ruimte	-1.672.750	-1.152.099
Subtotaal woon – en leefomgeving	-6.620.741	-5.688.979
Samenleving		
Inkomensvoorziening	-1.858.444	-1.778.666
Ontspanning	-4.188.514	-3.956.668
Onderwijs	-3.285.830	-3.240.521
Zorg	-13.193.019	-13.140.838
Subtotaal samenleving	-22.525.807	-22.116.693
Werk		
Arbeidsmarkt	-6.970.918	-7.105.926
Bedrijvigheid	-362.416	-363.139
Subtotaal werk	-7.333.334	-7.469.065
Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene dekkingsmiddelen	42.112.516	41.863.771
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	42.112.516	41.863.771
(jaarresultaat) Saldo	46.703	-323.890

2.1.2. Belangrijkste inkomsten

De bestemming van veel gemeentelijke inkomsten ligt bij voorbaat vast. Doeluitkeringen kunnen alleen aan bepaalde activiteiten besteed worden. Uit kostendekkende tarieven worden de uitgaven voor riolering, afvalverwerking en andere (individueel toewijsbare) gemeentelijke dienstverlening betaald. Eigen keuzes kan onze gemeente maken met de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen staan apart vermeld in het deelprogramma algemene dekkingsmiddelen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de realisatie in 2016:

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Algemene belastingen	4.724	4.781	4.690	4.899
Reclamebelasting, vergoedingen minus lasten	-193	88	89	89
Algemene uitkering (incl. WMO en eerdere jaren)	18.119	19.999	19.854	19.167
Algemene uitkering sociaal domein	13.975	14.437	14.437	13.951
Dividend	12	29	29	16
Saldo van de financieringsfunctie	895	943	1.046	749
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.749	1.422	1.442	1.288
Subtotaal	*39.281*	*41.699*	*41.587*	*40.159*
Mutaties reserves	2.263	165	479	-704
Totaal	41.544	41.864	42.066	39.455

2.1.3. Belangrijkste uitgaven

De drie belangrijkste uitgavensoorten van de gemeente zijn:
- 1.0 salarissen
- 3.4 overige goederen en diensten
- 4.2 subsidies inclusief uitkeringen

De programma's waarin het meeste geld omgaan zijn:
* Woon – en leefomgeving: Hierin zijn opgenomen de grondexploitatie en de exploitatie van afvalinzameling en de exploitatie van de riolering
* Samenleving: Hierin zijn opgenomen de inkomensvoorzieningen, ontspanning en welzijn, onderwijs en zorg (o.a. sociaal domein en WMO).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het jaarverslag, de paragrafen en de jaarrekening.

2.1.4. Onvoorziene uitgaven

Het budget voor onvoorziene uitgaven was tot 2014 een verplichte begrotingspost. Vanaf de begroting 2014 is geen bedrag voor onvoorzien meer opgenomen.

2.1.5. Belangrijkste wijzigingen in de vermogenspositie en balans

De stand van de reserves en voorzieningen is als volgt samen te vatten:

	Saldo 31-12-2015	Begroting na wijziging	Realisatie 31-12-2016
Algemene reserve	9.199.658	14.531.346	12.619.459
Bestemmingsreserves	13.900.139	11.985.284	13.577.434
Voorzieningen	6.785.890	6.864.490	7.311.834
Waarvan afwaardering op activa	*-1.222.139*	*-1.198.223*	*-912.113*
Nog te bestemmen resultaat	3.487.242	46.703	-137.579
Totaal van reserves en voorzieningen	32.150.790	32.229.600	32.459.036

In deel 4 onder de toelichting op de balans bij "Passiva" en in bijlage 1 worden de reserves en voorzieningen en de mutaties daarin in detail gespecificeerd. Hieronder worden niet limitatief een aantal mutaties toegelicht die beleidsmatig relevant zijn:

Algemene reserves

- In de "algemene reserve, vrij besteedbaar" is het daarvoor bestemde deel van het saldo 2015 gestort (€ 474.603).
- Bij de bezuinigingsoperatie van 1998 is een niet vrij besteedbare algemene reserve gevormd waaruit jaarlijks een bedrag ter dekking wordt onttrokken. Voor 2016 gaat het om een bedrag van € 146.344.
- In het kader van de bezuinigingsmaatregelen voor 2011 e.v. is besloten tot extra afschrijving van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om het netto voordeel al in 2011 te kunnen realiseren is in 2010 de "algemene reserve, niet vrij besteedbaar" aangewezen voor dekking van deze activa voor een bedrag van € 8.523.085. In 2016 is hieruit niets onttrokken.
- Uit de algemene reserve is in 2014 en 2015 een bedrag onttrokken van € 800.000 voor voorbereidingskosten van de fusie. Dit is in 2016 teruggetsort in de algemene reserve. Via de algemene uitkering is de bijdrage ontvangen in de frictiekosten per gemeente.
- Aan de algemene reserve grondexploitaties is het saldo 2015 gestort (€ 3.012.639).

Bestemmingsreserves

- Voor de materiële uitgaven met economisch nut wordt voor 2016 per saldo € 2.696.667 onttrokken. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het gereedkomen van de herinrichting van de Hoofdstraat, de afboeking i.v.m. fusie van een aantal restantkredieten en eenmalige budgetten..
- De bestemmingsreserves, die via de grondexploitaties lopen, laten in totaliteit een verlaging zien. Per saldo wordt € 125.470 onttrokken.
- Voor uitvoering van klinkerbestratingen is geen onttrekking gedaan.
- De tot 2014 bestaande voorziening onderhoud gebouwen is opgeheven en hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Per saldo is hieriin € 102.304 gestort.
- Verder werd de toegevoegde rente van de volkshuisvestingsreserve (€ 212.000) ingezet.
- De saldi van de afvalverwerking (€ 167.624 onttrekking) is in de betreffende egalisatiereserves verwerkt. Op basis van de BBV regels is de reserve voor riolering overgeboekt naar een voorziening.

Voorzieningen

- De voorziening wachtgelden wethouders is verhoogd vanwege ontbrekende inkomsten uit betaalde arbeid met € 66.627;
- Om de noodzakelijke kosten voor het bouw -en woonrijpmaken beschikbaar te hebben wanneer het uiteindelijk verkavelingsplan van Berco definitief is, is in 2016 een onttrekking gedaan van € 3.066.
- De voorziening verwachte verliezen op complexen is vanwege de afwikkeling van lasten en vanwege de actualisatie van de calculaties in totaliteit per saldo met € 322.520 verlaagd.
- Gelden ontvangen voor het IDOP Wijbosch zijn in een voorziening gestort. Hieruit is in 2016 € 285.509 onttrokken.
- De voorziening gevormd voor verwachte verliezen op het complex omgeving Wilhelminalaan is vrij gevallen.
- Voor de liquidatie van Optimisd is een verplichte voorziening gevormd van € 491.701.
- In verband met de jaarlijkse herberekening en een verlaging van het rekenpercentage is extra storting noodzakelijk van € 232.965 in de voorziening pensioenen wethouders.

2.1.6. Bruto en netto resultaat en mutaties reserves

Met het in werking treden van het Besluit Begroting Verantwoording (BBV) wordt de splitsing tussen resultaat van de bedrijfsvoering voor onttrekkingen en / of toevoegingen aan reserves (netto) en het resultaat na verwerking van die mutaties duidelijker dan voorheen. Voor de cijfermatige opstelling wordt verwezen naar bijlage 1 en 2.

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Totaal saldo van baten en lasten	-1.302.808	-714.036	-23.706	3.378.053
Toevoeging aan reserves	7.358.260	7.137.189	9.155.685	4.394.080
Onttrekking van reserves	12.148.310	7.527.335	9.226.094	1.474.888
Saldo	4.790.050	390.146	70.409	-2.919.192
Gerealiseerd resultaat	3.487.242	-323.890	46.703	458.861

2.1.7. Analyse netto resultaat op hoofdlijnen

JAARRESULTAAT 2016

Resultaat Algemene Dienst	-483.431
Resultaat Grondexploitatie	159.541
Totaal resultaat	**-323.890**

Voor een toelichting op de hieronder gespecificeerde resultaten (vooral ontstaan door verschillen tussen begroting en realisatie) wordt verwezen naar de verantwoording per programma in deel 3, de jaarrekening, waarin onder punt 3.1.3. per programma een toelichting op de verschillen wordt gegeven. Daar waar de verschillen niet te verbinden zijn aan een programma wordt hieronder een toelichting gegeven op de verschillen.

Specificatie resultaat

Algemene dienst

Omschrijving	Batig	Nadelig	Struct/Incid.
Reeds gemeld aan de raad (1e en 2e Burap)	46.703		
Diverse grotere verschillen (>30.000)			
Algemene Uitkering	145.813		
Belastingen	89.294		
Opbrengst bouwleges	118.313		
B.T.W. compensatiefonds		47.898	
Eenmalige budgetten	182.518		
WVG/WMO	123.248		
Kapitaallasten		77.949	
Wachtgeldverplichtingen wethouders		82.104	
Pensioenverplichtingen wethouders		232.965	
Zwembad		88.100	
Diverse kleinere verschillen (< 30.000)			
Verzekeringen		18.486	
WMO transitie/begeleiding25Zwaard#v	26.758		
Jeugdtransitie		22.693	
Participatiewet		23.154	
Subsidies inkader welzijnsprogramma	24.492		
Bizzi	23.427		
Jan Heestershuis	14.694		
Groot onderhoud gebouwen	13.735		
Diverse overige kleine verschillen	11.367	42.610	
Overige kosten			
Categorie 1.0/3.0 Salarissen en sociale lasten en inhuur personeel		156.896	
Categorie 2.0 Rentekosten en dividend		163.515	
Categorie 3.1 energie	10.249		
Categorie 3.2 Verhuur	15.526		
Categorie 3.3	164.155		
Categorie 3.4 Overige goederen en diensten:	398.618		
Categorie 4.0/4.1/4.2 en 4.3		64.135	
Categorie 6.0 Reserveringen		644.580	
Doorber.naar Investeringen/GREX/Afval/Riool/Werken derden		232.167	
Diverse overige kosten/afronding	4.911		
	1.413.821	1.897.252	
Totaal resultaat exclusief bijzondere baten	**-483.431**		

Grondexploitatie

Omschrijving	Batig	Nadelig	Struct/Incid.
Grondexploitatie (zie ook paragraaf G, grondbeleid)	159.541		
Totaal resultaat grondexploitatie	**159.541**		

Deel 3: De jaarrekening

Een gedetailleerde financiële uitwerking van het in het jaarverslag gepresenteerde beeld.

3.1. PROGRAMMAREKENING

3.1.1. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016 en analyse begrotingsrechtmatigheid

Bedragen x € 1.000

Omschrijving deelprogramma	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016			Realisatie 2015		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Openbare orde en veiligheid	76	1.186	-1.110	174	1.249	-1.075	111	1.150	-1.039	92	1.127	-1.035
Bestuur en organisatie	546	4.450	-3.904	579	6.169	-5.590	661	7.308	-6.647	592	6.443	-5.851
Bestuur	622	5.636	-5.014	753	7.418	-6.665	772	8.458	-7.686	684	7.570	-6.886
Leefbaarheid	100	4.231	-4.131	416	5.076	-4.660	500	4.453	-3.953	453	7.353	-6.900
Milieu en natuur	4.815	5.695	-880	4.804	5.875	-1.071	4.857	5.878	-1.021	4.850	5.856	-1.006
Ruimte	8.910	7.912	998	9.677	9.196	481	5.689	6.640	-951	13.596	10.997	2.599
Woon en leefomgeving	13.825	17.838	-4.013	14.897	20.147	-5.250	11.046	16.971	-5.925	18.899	24.206	-5.307
Inkomensvoorziening	3.567	5.069	-1.502	3.707	5.585	-1.878	3.780	5.682	-1.902	3.509	5.156	-1.647
Ontspanning en welzijn	1.340	4.432	-3.092	1.280	5.134	-3.856	1.183	4.547	-3.364	1.257	4.511	-3.254
Onderwijs	310	3.469	-3.159	450	3.787	-3.337	396	3.687	-3.291	462	4.270	-3.808
Zorg	452	13.886	-13.434	471	13.810	-13.339	576	13.352	-12.776	682	13.087	-12.405
Samenleving	5.669	26.856	-21.187	5.908	28.316	-22.410	5.935	27.268	-21.333	5.910	27.024	-21.114
Arbeidsmarkt	0	6.568	-6.568	141	7.113	-6.972	157	7.263	-7.106	125	7.019	-6.894
Bedrijvigheid	110	498	-388	110	472	-362	89	452	-363	96	479	-383
Werk	110	7.066	-6.956	251	7.585	-7.334	246	7.715	-7.469	221	7.498	-7.277
Subtotaal programma's	*20.226*	*57.396*	*-37.170*	*21.809*	*63.466*	*-41.659*	*17.999*	*60.412*	*-42.413*	*25.714*	*66.298*	*-40.584*
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	4.915	304	4.611	4.704	303	4.401	4.781	268	4.513	4.831	300	4.531
Algemene uitkeringen	33.119		33.119	34.291		34.291	34.436		34.436	32.094		32.094
Dividend	16	4	12	29	4	25	29	4	25	16	4	12
Saldo financieringsfunctie	749		749	1.046		1.046	943		943	904	9	895
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.360	-697	2.057	1.464	-406	1.872	1.424	-358	1.782	1.323	-426	1.749
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	40.159	-389	40.548	41.534	-99	41.635	41.613	-86	41.699	39.168	-113	39.281
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	60.385	57.007	3.378	63.343	63.367	-24	59.612	60.326	-714	64.882	66.185	-1.303

Omschrijving deelprogramma	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2016			Realisatie 2015		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Toevoeging en onttrekking reserves												
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Bestuur en organisatie	195	224	-29	1.348	269	1.079	1.043	269	774	1.031	786	245
Bestuur	195	224	-29	1.348	269	1.079	1.043	269	774	1.031	786	245
Leefbaarheid	0	0	0	568	48	520	346	88	258	3.303	340	2.963
Milieu en natuur	193	6	187	287	24	263	211	31	180	367	61	306
Ruimte	232	2.710	-2.478	839	2.994	-2.155	692	893	-201	955	1.266	-311
Woon en leefomgeving	425	2.716	-2.291	1.694	3.066	-1.372	1.249	1.012	237	4.625	1.667	2.958
Inkomensvoorziening	0	0	0	20	0	20	123	0	123	86	176	-90
Ontspanning en welzijn	136	59	77	582	916	-334	323	916	-593	236	92	144
Onderwijs	80	69	11	188	137	51	187	137	50	83	109	-26
Zorg	23	6	17	153	6	147	82	447	-365	137	851	-714
Samenleving	239	134	105	943	1.059	-116	715	1.500	-785	542	1.228	-686
Arbeidsmarkt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Bedrijvigheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	-	10
Werk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	-	10
Alg. dekkingsmiddelen	616	1.320	-704	5.241	4.762	479	4.520	4.356	164	5.940	3.677	2.263
Algemene dekkingsmiddelen	616	1.320	-704	5.241	4.762	479	4.520	4.356	164	5.940	3.677	2.263
Subtotaal mutaties reserves	1.475	4.394	-2.919	9.226	9.156	70	7.527	7.137	390	12.148	7.358	4.790
Gerealiseerd resultaat	**61.860**	**61.401**	**459**	**72.569**	**72.523**	**46**	**67.139**	**67.463**	**-324**	**77.030**	**73.543**	**3.487**

Begrotingsrechtmatigheid

De gemeenteraad autoriseert de begroting op programmaniveau. De uitgaven zijn rechtmatig voor het criterium "begrotingsrechtmatigheid" indien ze op programmaniveau binnen het begrotingsbedrag (na de laatste wijziging) blijven. Uit bovenstaande blijkt dat er overschrijdingen zijn t.a.v. de raming bij het programma Werk (15) en Bestuur (20). Hierdoor is begrotingsonrechtmatigheid ontstaan, omdat er geen budget is voor de uitgaven. Volgens de Kadernota rechtmatigheid zijn er verschillende soorten kostenoverschrijdingen.
Onderstaand is tevens aangegeven om welke belangrijkste kostenoverschrijdingen het gaat.

	Overschrijding uitgaven	Toelichting
Programma Werk:	***130.339***	
Deelprogramma 151: Arbeidsmarkt		➢ *Het betreft hier kostenoverschrijdingen die voor een deel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.*
	51.871	Als gevolg van hoger klantenbestand is er een toename voor de uitgaven WSW. Van het rijk is ook een hogere bijdrage ontvangen.
		➢ *Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.*
	61.015	Betreft reservemutatie meeneemregeling gelden WWB- werkdeel

		➢ *Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar niet tijdig zijn gesignaleerd.*
	30.176	Met de Vincentiiusvereniging is afspraak gemaakt over voortzetting van het gebruik Europalaan 40. Dit gebouw is eigendom van de gemeente maar is niet opgenomen in het onderhoudsplan. Er wordt een extra bedrag in de onderhoudsvoorziening gestort wat niet geraamd was.
Bestuur:	**1.040.474**	
Deelprogramma 202: Bestuur en Organisatie		➢ *Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar niet tijdig zijn gesignaleerd.*
	100.347	In het kader van de werkkostenregeling 2016 wordt verwacht dat er een naheffing zal volgen van de belastingdienst.
	66.627	Als gevolg van het wegvallen van inkomsten van voormalige wethouders die wachtgeld ontvangen is het noodzakelijk de wachtgeldvoorziening te verhogen. In 2015 was de voorziening verlaagd.
	42.209	De post representatie is ten onrechte verlaagd bij de opmaak van de begroting 2016.
	66.748	Daar het onzeker is of de te ontvangen bedragen van Built by Brekel zullen worden ontvangen wordt een bedrag in de voorziening dubieuze debiteuren gestort (zie ook paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing)
	491.701	Door de besluitvorming in 2016 is het volgens de accountant noodzakelijk een voorziening te vormen voor de liquidatiekosten van Optimisd. Door de raad van Meierijstad is in 2017 besloten de kosten van de liquidatie te dekken uit de algemene reserve.
	232.965	Eind 2016 is het rekenrentepercentage aangepast. Als gevolg van deze aanpassing is het noodzakelijk dat in de voorziening pensioen wethouders extra moet worden gestort.

De mutaties in de reserves laten per saldo een lagere onttrekking zien dan begroot (€ 7.491.409 tegenover € 8.821.206). De mutaties volgen het raadsbeleid voor de vorming en besteding van reserves. Een nader overzicht van de mutaties en het effect daarvan op het resultaat wordt gegeven in bijlage 1

De besteding van de investeringskredieten is gespecificeerd opgenomen in bijlage 4. Op het totaal van de beschikbare kredieten voor investeringsuitgaven in 2016 ad € 10.003.273 werd € 2.581.020 besteed. Op 7 posten was er een kleine overschrijding (kleiner dan € 1.000).

3.1.2. Programmarekening 2016 naar baten en lasten in cijfers totaal per programma

Het nadelige jaarsaldo van € 323.889,59 is bij de afzonderlijke verantwoording per programma in de volgende paragraaf gepresenteerd. In onderstaand overzicht hebben we dat ter verduidelijking apart opgenomen. De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening zijn opgenomen in onderdeel 3.7. (analyse netto resultaat op hoofdlijnen)

		PROGRAMMA	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
		LASTEN				
20		**Bestuur**				
	201	Openbare orde en veiligheid	1.127.059	1.150.240	1.248.782	1.185.674
	202	Bestuur en organisatie	7.229.108	7.577.123	6.438.107	4.674.104
05		**Woon en leefomgeving**				
	051	Leefbaarheid	7.693.289	4.541.931	5.124.691	4.232.451
	052	Milieu en natuur	5.916.678	5.909.687	5.897.959	5.700.668
	053	Ruimte	12.263.129	7.532.824	12.189.549	10.621.359
10		**Samenleving**				
	101	Inkomensvoorziening	5.331.786	5.681.772	5.585.215	5.068.766
	102	Ontspanning en welzijn	4.602.712	5.462.769	6.049.911	4.491.192
	103	Onderwijs	4.379.797	3.823.889	3.923.996	3.537.892
	104	Zorg	13.937.659	13.799.315	13.816.786	13.892.486
15		**Werk**				
	151	Arbeidsmarkt	7.019.035	7.263.094	7.112.539	6.568.582
	152	Bedrijvigheid	478.784	451.765	471.981	497.622
25		**Algemene dekkingsmiddelen**				
	251	Algemene dekkingsmiddelen	3.564.139	4.269.115	4.258.014	930.536
		Saldo resultaat	3.487.242	-323.890	46.704	458.861
		TOTAAL DER LASTEN	77.030.417	67.139.634	72.164.234	61.860.193
		BATEN				
20		**Bestuur**				
	201	Openbare orde en veiligheid	92.199	111.017	173.525	76.077
	202	Bestuur en organisatie	1.622.473	1.703.421	1.927.433	740.519
05		**Woon en leefomgeving**				
	051	Leefbaarheid	3.755.555	846.101	984.045	100.359
	052	Milieu en natuur	5.216.823	5.068.637	5.090.614	5.008.185
	053	Ruimte	14.550.661	6.380.725	10.516.799	9.141.964
10		**Samenleving**				
	101	Inkomensvoorziening	3.594.822	3.903.106	3.726.771	3.567.136
	102	Ontspanning en welzijn	1.494.313	1.506.101	1.861.397	1.475.987
	103	Onderwijs	545.049	583.368	638.166	389.601
	104	Zorg	819.447	658.477	623.767	475.337
15		**Werk**				
	151	Arbeidsmarkt	124.965	157.167	141.621	0
	152	Bedrijvigheid	105.877	88.626	109.565	109.565
25		**Algemene dekkingsmiddelen**				
	251	Algemene dekkingsmiddelen	45.108.233	46.132.887	46.370.531	40.775.463
		TOTAAL DER BATEN	77.030.417	67.139.634	72.164.234	61.860.193

3.1.3. Verschillenanalyse per programma

Deelprogramma Openbare orde en veiligheid

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		1.127.059	1.185.674	1.248.782	1.150.240	98.542
Baten		92.199	76.077	173.525	111.016	62.508
	Saldo	-1.034.860	-1.109.597	-1.075.257	-1.039.223	36.034

Beleidsproducten deelprogramma Openbare orde en veiligheid

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
1001 Brandweer	1.215.797	1.117.208	98.589	173.525	111.017	62.508	36.081
1003 Preventie	9.328	9.328	0	0	0	0	0
1004 Rampenplan	23.657	23.704	-47	0	0	0	-47
Totaal saldo van baten en lasten	1.248.782	1.150.240	98.542	173.525	111.017	62.508	36.034
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	0			0			0
Gerealiseerd resultaat	1.248.782	1.150.240	98.542	173.525	111.017	62.508	36.034

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Openbare orde en veiligheid

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Overige	categorie 3.4 overige goederen en diensten	18.000	
	Categorie 4.2 diverse bijdragen		1.000
	categorie 6.2 kostenplaatsen	19.000	
	Saldo	37.000	1.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Deelprogramma Bestuur en organisatie (inclusief verantwoording WNT)

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		7.229.108	4.674.104	6.438.107	7.577.123	-1.139.016
Baten		1.622.473	740.519	1.927.433	1.703.421	224.012
	Saldo	-5.606.635	-3.933.585	-4.510.674	-5.873.702	-1.363.028

Beleidsproducten deelprogramma Bestuur en organisatie

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
0502 Bestuur	2.650.961	3.477.349	-826.388	37.665	178.490	-140.825	-685.563
0503 Bestuurlijke communicatie	514.944	498.013	16.931	750	0	750	16.181
0504 Dienstverlening burgerzaken	772.308	744.714	27.594	440.362	444.334	-3.972	31.566
0505 Inspraak	52.824	44.116	8.708	0	0	0	8.708
0506 Organisatie	2.177.994	2.543.855	-365.861	100.550	37.951	62.599	-428.460
Totaal saldo van baten en lasten	6.169.031	7.308.047	-1.139.016	579.327	660.775	-81.448	-1.057.568
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	269.076	269.076	0	1.348.106	1.042.646	305.460	-305.460
Gerealiseerd resultaat	6.438.107	7.577.123	-1.139.016	1.927.433	1.703.421	224.012	-1.363.028

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Bestuur en organisatie

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Wachtgeldvoorziening wethouders	Als gevolg van het niet meer verrichten van betaalde werkzaamheden is de voorziening hoger geraamd. Dit komt ten laste van de algemene middelen. De wachtgeld rechten blijven behouden als de voormalige wethouder geen arbeidsinkomsten meer heeft of tot de pensioengerechtigde leeftijd.		67.000
Pensioenvoorziening wethouders	Als gevolg van de jaarlijkse actuarisatie en een verlaging van het rekenpercentage is het noodzakelijk extra te storten in deze voorziening.		233.000
Liquidatie Optimisd	Na overleg met de accountant is het et noodzakelijk een voorziening te vormen voor de liquidatiekosten van Optimisd.		492.000
overige	categorie 1.0 salarissen en sociale lasten	38.000	
	categorie 3.0 personeel van derden	9.000	
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	374.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		17.000
	categorie 6.0 mutatie in reserves		285.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen		690.000
	Saldo	421.000.	1.784.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet verplicht als gevolg van paragraaf 4 van die wet onder meer tot jaarlijkse publicatie van de daarin genoemde financiële arbeidsvoorwaarden van topfunctionarissen van de gemeente (de secretaris en de griffier), ongeacht of zij de norm overschrijden. De salarissen van andere topfunctionarissen van de gemeenten moeten ook openbaar gemaakt worden, indien zij de norm overschrijden. Politieke ambtsdragers vallen niet onder deze wet. Voor Schijndel kan de volgende opzet worden gemaakt:

Naam	**W.A.G.M. van Rosmalen**	**F.A.A. van Geffen**	**F.G.T.W. van Kessel – van Erp**
Functiegegevens	**Secretaris**	**Waarnemend gemeentesecretaris**	**Raadsgriffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2016	n.v.t.	01-01-2016 t/m 31-12-2016	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Omvang dienstverband	n.v.t.	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	n.v.t	nee	Nee
(fictieve) dienstbetrekking	n.v.t.	ja	Ja
Individueel WNT maximum	n.v.t.	179.000	179.000
Beloning	-	99.872	81.599
Belaste vaste en variabele kostenvergoedingen	-	323	69
Beloningen betaalbaar op termijn	-	13.611	10.688
Totaa bezoldiging 2016	**-**	**113.806**	**92.3556**
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	01-01-2015 t/m 31-08-2015	01-09-2015 t/m 31-12-2015	01-01-2015t/m 31-12-2015
Omvang dienstverband	1,0	1,0	1,0
Beloning	73.192	33.194	76.270
Belaste vaste en variabele kostenvergoedingen	403	8	89
Beloningen betaalbaar op termijn	9.918	4.221	10.101
Totaal bezoldiging 2015	**83.513**	**37.423**	**86.460**

De overige componenten genoemd in het WNT-normenkader zijn niet van toepassing.

Deze publicatieplicht is in de WNT voorgeschreven voor vrijwel de gehele publieke en semipublieke sector. Voor gemeenten zijn deze voorschriften aanvullend op de regels over de jaarstukken krachten het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
De WNT is ook van toepassing voor verbonden partijen die onder de reikwijdte van deze wet vallen. Zij dienen in hun eigen jaarrekening te voldoen aan de publicatieplicht. Naast publicatie in de jaarstukken moeten gemeenten en de desbetreffende verbonden partijen, elk zelfstandig, de desbetreffende gegevens over 2016 uiterlijk op 1 juli 2016 elektronisch aan de minister van BZK melden (art.4.1 en art. 4.2 WNT)

Inhuur
De gemeente Schijndel heeft in 2016 geen externe (top)functionarissen ingehuurd die een bezoldiging hebben ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm.

Deelprogramma Leefbaarheid

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten	7.693.289	4.232.451	5.124.691	4.541.931	582.760
Baten	3.755.556	100.359	984.045	846.101	137.944
	-3.937.733	-4.132.092	-4.140.646	-3.695.830	444.816

Beleidsproducten deelprogramma Leefbaarheid

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
1002 Handhaving openbare orde	235.359	239.986	-4.627	2.000	4.373	-2.373	-2.254
2501 Duurzame en veilige inrichting openbare ruimte	342.099	307.448	34.651	54.642	48.839	5.803	28.848
2502 Groenbeheer	2.290.811	1.922.516	368.295	230.177	217.888	12.289	356.006
2504 Wegbeheer	2.191.484	1.967.143	224.341	128.770	229.019	-100.249	324.590
6505 Straatnaamgeving en huisnummering	16.584	16.484	100	0	0	0	100
Totaal saldo van baten en lasten	5.076.337	4.453.577	622.760	415.589	500.119	-84.530	707.290
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	48.354	88.354	-40.000	568.456	345.982	222.474	-262.474
Gerealiseerd resultaat	5.124.691	4.541.931	582.760	984.045	846.101	137.944	444.816

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Leefbaarheid

Verschillen		Voordelig	Nadelig
overige	categorie 2.0 rente		8.000
	categorie 3.0 inhuur personeel	19.000	
	categorie 3.1 energiekosten		6.000
	categorie 3.2 recognities		1.000
	categorie 3.3 roerende zaken	17.000	
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	433.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)	79.000	
	categorie 6.0 mutatie in reserves		262.000
	categorie 6.1 extra afschrijvingen		124.000
	categorie 6.2 kostenplaatsen	298.000	
	Saldo	846.000	401.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het bedrag voor categorie 3.4. en 6.0 hebben een causaal verband. De onderbesteding van eenmalige budgetten t.b.v. de inkoop van goederen en diensten gaat samen met een lagere bijdrage uit de reserves, omdat de geraamde bijdrage ter dekking van deze lasten dan niet nodig is. De belangrijkste verschillen zijn overigens de lagere doorbelasting van uren van medewerkers (€ 298.000).

Deelprogramma Milieu en natuur

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		5.916.678	5.700.668	5.897.959	5.909.687	-11.728
Baten		5.216.823	5.008.185	5.090.614	5.068.637	21.977
	Saldo	-699.855	-692.483	-807.345	-841.050	-33.705

Beleidsproducten deelprogramma Milieu en natuur

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
6001 Afval verwijdering en verwerking	2.885.814	2.897.666	-11.852	2.609.159	2.661.227	-52.068	40.216
6002 Milieu	778.886	775.234	3.652	30.862	23.880	6.982	-3.330
6003 Riolering	2.209.803	2.205.331	4.472	2.163.820	2.172.348	-8.528	13.000
Totaal saldo van baten en lasten	5.874.503	5.878.231	-3.728	4.803.841	4.857.455	-53.614	49.886
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	23.456	31.456	-8.000	286.773	211.182	75.591	-83.591
Gerealiseerd resultaat	5.897.959	5.909.687	-11.728	5.090.614	5.068.637	21.977	-33.705

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Milieu en natuur

Verschillen		Voordelig	Nadelig
overige	categorie 3.0 inhuur personeel		6.000
	Categorie 3.1 energiekosten		3.000
	Categorie 3.3 roerende zaken		1.000
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	71.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		1.000
	categorie 6.0 mutatie in reserves		158.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen	65.000	
	Saldo	136.000	169.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het bedrag voor categorie 3.4. en 6.0 hebben een causaal verband. De onderbesteding van eenmalige budgetten t.b.v. de inkoop van goederen en diensten gaat samen met een lagere bijdrage uit de reserves, omdat de geraamde bijdrage ter dekking van deze lasten dan niet nodig is.

Deelprogramma Ruimte

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten	12.263.129	10.621.359	12.189.549	7.532.824	4.656.725
Baten	14.550.661	9.141.964	10.516.799	6.380.725	4.136.074
Saldo	2.287.532	-1.479.395	-1.672.750	-1.152.099	520.651

Beleidsproducten deelprogramma Ruimte

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
2503 Inrichting openbare ruimte	984.078	855.909	128.169	454.990	391.215	63.775	64.394
6502 Bouw en woning toezicht	798.598	638.404	160.194	344.438	416.498	-72.060	232.254
6503 Bouwgrond exploitatie excl. mutaties reserves (zie hierna)	4.758.959	3.958.304	800.655	7.076390	4.271.072	2.805.318	-2.004.663
6504 Monumentenzorg	107.694	68.913	38.781	43.250	30.322	12.928	25.853
6506 Ontwikkelingsplan	2.390.680	991.322	1.399.358	1.501.845	323.975	1.177.870	221.488
7001 Volkshuisvesting	155.819	127.318	28.501	256.658	255.934	724	27.777
Totaal saldo van baten en lasten	9.195.828	6.640.170	2.555.658	9.677.571	5.689.016	3.988.555	-1.432.897
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	2.993.721	892.654	2.246.567	839.228	691.709	147.519	1.953.548
Gerealiseerd resultaat	12.189.549	7.532.24	4.656.725	10.516.799	6.380.725	4.136.074	520.651

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Ruimte

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Bouwleges	Bij de opstelling van de begroting 2016 zijn de opbrengsten van de WABO leges begroot op een bedrag van € 411.362. De uiteindelijke legesopbrengst voor 2016 bedroeg € 629.675. Dit is een voordeel van € 118.313.	118.000	
Grondexploitatie	Dit bedrag is inclusief de mutaties in de reserves. Zie paragraaf Grondexploitaties voor nadere specificatie.	160.000	
overige	categorie 1.0 salariskosten		6.000
	categorie 2.0 rente en afschrijvingen		1.000
	Categorie 3.0 inhuur personeel		34.000
	categorie 3.1 energie	2.000	
	categorie 3.2 huren en pachten	12.000	
	categorie 3.3 roerende zaken		1.059.000
	categorie 3.4 overige goederen en diensten		102.000
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		0
	categorie 6.0 mutatie in reserves	59.000	
	categorie 6.2 kostenplaatsen	169.000	
	Categorie 6.3 overige verrekeningen	1.202.000	
	Saldo	1.722.000	1.202.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het batige saldo van de overige kosten (exclusief bouwleges en grondexploitatie) ad € 314.000 op dit deelprogramma kan voor een groot deel als volgt worden verklaard. Een aantal eenmalige budgetten zijn vrijgevallen tot een bedrag van € 102.238. Het andere grote verschil kan echter verklaard worden doordat er minder uren naar dit deelprogramma zijn toegerekend dan geraamd. Het voordeel betreft een bedrag van € 182.158.

Deelprogramma Inkomensvoorziening

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten	5.331.785	5.068.766	5.585.215	5.681.772	-96.557
Baten	3.594.822	3.567.136	3.726.771	3.903.106	-176.335
Saldo	-1.736.963	-1.501.630	-1.858.444	-1.778.666	79.778

Beleidsproducten deelprogramma Inkomensvoorziening

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
4002 Inkomensvoorziening	4.729.323	4.785.287	-55.964	3.653.311	3.716.573	-63.262	7.298
5001 Inkomensondersteuning	855.892	896.485	-40.593	53.460	63.040	-9.580	-31.013
Totaal saldo van baten en lasten	5.585.215	5.681.772	-96.557	3.706.771	3.779.613	-72.842	-23.715
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	0	0	0	20.000	123.493	-103.493	103.493
Gerealiseerd resultaat	5.585.215	5.681.772	-96.557	3.726.771	3.903.106	-176.335	79.778

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Inkomensvoorziening

Verschillen		Voordelig	Nadelig
overige	categorie 3.4 overige goederen en diensten	12.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		59.000
	categorie 6.0 mutatie in reserves	126.000	
	Saldo	138.000	59.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden. Het bedrag van € 138.000 betreft hoofdzakelijk de reservering van het saldo participatiewet.

Deelprogramma Ontspanning en welzijn

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		4.602.712	4.491.192	6.049.911	5.462.769	587.142
Baten		1.494.313	1.475.987	1.861.397	1.506.101	355.296
	Saldo	-3.108.399	-3.015.205	-4.188.514	-3.956.668	231.846

Beleidsproducten deelprogramma Ontspanning en welzijn

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
3001 Binnensport	2.295.111	2.091209	203.902	847.798	765.964	81.834	122.068
3002 Sportbeleid	89.660	89.660	0	0	0	0	0
3003 Buitensport	850.036	812.325	37.711	130.809	130.800	9	37.702
3502 Kunst en cultuurbeleid	618.571	429.510	189.061	105.230	95.062	10.168	178.893
3503 Sociaal cultureel werk	1.280.916	1.124.448	156.468	195.829	191.575	4.254	152.214
Totaal saldo van baten en lasten	5.134.294	4.547.152	587.142	1.279.666	1.183.401	96.265	490.877
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	915.617	915.617	0	581.731	322.700	259.031	-259.031
Gerealiseerd resultaat	6.049.911	5.462.769	587.142	1.861.397	1.506.101	355.296	231.846

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Ontspanning en welzijn

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Overige	Categorie 2.0 rente en afschrijvingen		
	categorie 3.0 personeel van derden	1.000	
	categorie 3.1 energie	18.000	
	categorie 3.2 huren en pachten		65.000
	Categorie 3.3 roerende zaken	313.000	
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	320.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		15.000
	Categorie 6.0 mutatie in reserves		259.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen		82.000
	Saldo	652.000	421.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het voordeel op dit deelprogramma wordt voornamelijk veroorzaakt door mutaties op het groot en klein onderhoud van diverse gebouwen in verband met achterstallig onderhoud en herbestemming. Het betreft o.a. :

- Sporthal: € 9.530 B
- Zwembad: € 190.270 B
- Buitensportaccomodaties: € 18.569 B
- Kerktoren: € 35.725 B
- De Kajuit: € 15.497 B

Deelprogramma Onderwijs

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		4.379.797	3.537.892	3.923.996	3.823.889	100.107
Baten		545.049	389.601	638.166	583.368	54.798
	Saldo	-3.834.748	-3.148.291	-3.285.830	-3.240.521	45.309

Beleidsproducten deelprogramma Onderwijs

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
2001 Basis onderwijs	155.515	158.005	-2.490	0	0	0	-2.490
2002 Huisvesting scholen	2.111.924	2.117.041	-5.117	86.150	107.118	-20.968	15.851
2005 Lokaal onderwijs	699.517	595.197	104.320	274.567	199.929	74.638	29.682
2006 Vormings- en ontwikkelingswerk	715.095	712.701	2.394	68.827	68.827	0	2.394
2007 Volwassenonderwijs	104.988	103.988	1.000	20.538	20.538	0	1.000
Totaal saldo van baten en lasten	3.787.039	3.686.932	100.107	450.082	396.412	53.670	46.437
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	136.957	136.957	0	188.084	186.956	1.128	-1.128
Gerealiseerd resultaat	3.923.996	3.823.889	100.107	638.166	583.369	54.798	45.309

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Onderwijs

Verschillen		Voordelig	Nadelig
overige	categorie 1.0 salariskosten		
	categorie 3.1 energie		
	categorie 3.2 huren en pachten	21.000	
	Categorie 3.3 roerende zaken		4.000
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	19.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)	12.000	
	Categorie 6.0 mutatie in reserves		1.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen		2.000
	Saldo	52.000	7.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het voordelige saldo van € 45.000 wordt veroorzaakt door een voordeel op het leerlingenvervoer (€ 22.613), leerplichtwet (€ 7.069), onderhoudskosten EBC's (€ 8.890 nadelig) en er was een voordeel op verzekeringspremie onderwijsgebouwen (€ 5.449).

Deelprogramma Zorg

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		13.937.659	13.892.486	13.816.786	13.799.315	17.471
Baten		819.447	475.337	623.767	658.477	-34.710
	Saldo	-13.118.212	-13.417149	13.193.019	13.140.838	52.181

Beleidsproducten deelprogramma Zorg

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
2003 Jeugdbeleid	5.198.559	5.177.996	20.563	34.034	37.429	-3.395	23.958
2004 Kinderopvang	262.466	237.223	25.243	1.600	1.093	507	24.736
4501 Gehandicapten	6.196.530	5.876.192	320.338	425.068	473.216	-48.148	368.486
4502 Ouderenbeleid	136.207	141.939	-5.732	0	0	0	-5.732
5501 Algemeen maatschappelijk werk	988.445	978.897	9.548	0	0	0	9.548
5503 Vluchtelingen en minderheden	216.134	123.598	92.536	0	49.770	-49.770	142.306
5504 Volksgezondheid	812.154	815.917	-3.763	10.413	14.571	-4.158	395
Totaal saldo van baten en lasten	13.810.495	13.351.762	458.733	471.115	576.079	-104.964	563.697
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	6.291	447.553	-441.262	152.652	82.398	70.254	-511.516
Gerealiseerd resultaat	13.816.786	13.799.315	17.471	623.767	658.477	-34.710	52.181

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Zorg

Verschillen		Voordelig	Nadelig
WVG / WMO	Bij de 2e burap 2016 zijn de budgetten al flink afgeraamd. Er is toen een globale en behoedzame inschatting gemaakt van de baten en lasten over 2016. Alle voorzieningen samen geven nu nog een positief resultaat van ruim € 123.248.	123.000	
overige	Categorie 3.0 inhuren personeel	3.000	
	categorie 3.1 energie	4.000	
	Categorie 3.3 roerende zaken	1.000	
	categorie 3.4 overige goederen en diensten	1.001.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		565.000
	Categorie 6.0 mutaties in reserves		512.000
	categorie 6.2 kostenplaatsen		3.000
	Saldo	1.132.000	1.080.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden. De grote verschillen op de categorieën 3.4, 4.2 en 6.0 worden voornamelijk veroorzaakt door de 3 transities en de eenmalige budgetten. De 3 transities zijn in dit deelprogramma budgettair neutraal verwerkt. De saldi van de drie transities worden namelijk gereserveerd. De gereserveerde bedragen zijn voor de WMO-transitie/begeleiding € 0,00, Jeugdtransitie € 229.320, voor de Huishoudelijke hulp/toelage is een bedrag van € 96.756 en voor de decentralisatie vluchtelingenopvang € 115.186 gereserveerd. Samen is dit een bedrag van € 441.262.

Deelprogramma Arbeidsmarkt

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		7.019.035	6.568.582	7.112.539	7.263.093	-150.554
Baten		124.965	0	141.621	157.167	-15.546
	Saldo	-6.894.070	-6.568.582	-6.970.918	-7.105.926	-135.008

Beleidsproducten deelprogramma Arbeidsmarkt

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
4001 Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	6.679.683	6.732.972	-53.289	0	51.870	-51.870	-1.419
4003 Re-integratie en activering	426.497	493.492	-66.995	141.621	105.297	36.324	-103.319
5002 Sociaal en maatschappelijk zorgloket	3.418	3.479	-61	0	0	0	-61
5502 Project anders werken	2.941	33.150	-30.209	0	0	0	-30.209
Totaal saldo van baten en lasten	7.112.539	7.263.093	-150.554	141.621	157.167	-15.546	-135.008
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	7.112.539	7.263.093	-150.554	141.621	157.167	-15.546	-135.008

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Arbeidsmarkt

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Participatiewet	De participatiewet omvat verschillende onderdelen. De uitgaven voor het minimabeleid zijn dit jaar weer fors gestegen. De ramingen zijn bij de 2e burap al bijgesteld maar dit was niet voldoende. Bij invoering van de participatiewet is de doelgroep van het minimabeleid verruimd doordat de inkomensgrens voor voorzieningen is verruimd van 110% naar 120%. Hiernaast zijn de categoriale regelingen afgeschaft wat weer een enigszins drukkend effect op de doelgroep heeft gehad.		103.000
overige	Categorie 3.3 roerende zaken		20.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen		12.000
	Saldo		135.000

Deelprogramma Bedrijvigheid

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		478.784	497.622	471.981	451.765	20.216
Baten		105.877	109.565	109.565	88.626	20.939
	Saldo	-372.907	-388.057	-362.416	-363.139	-723

Beleidsproducten deelprogramma Bedrijvigheid

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
1501 Ondersteuning en economische bedrijvigheid	301.936	302.317	-381	8.015	6.891	1.124	-1.505
1502 Weekmarkt	40.335	32.365	7.970	26.550	23.664	2.886	5.084
3501 Bevordering lokaal toerisme	129.710	117.083	12.627	75.000	58.071	16.929	-4.302
Totaal saldo van baten en lasten	471.981	451.765	20.216	109.565	88.626	20.939	-723
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	471.981	451.765	20.216	109.565	88.626	20.939	-723

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Bedrijvigheid

Verschillen		Voordelig	Nadelig
overige	categorie 3.1 energie	6.000	
	categorie 3.2 huren en pachten		2.000
	categorie 3.4 overige goederen en diensten		2.000
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		16.000
	categorie 6.2 kostenplaatsen	14.000	
	Saldo	20.000	20.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

Het grootste verschil kan verklaard worden doordat er minder uren naar dit deelprogramma zijn toegerekend dan geraamd. Het voordeel betreft een bedrag van € 14.000.

Deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Budgetrecht en exploitatieresultaat programma		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Verschil
Lasten		3.564.139	1.389.397	4.304.718	3.945.226	359.492
Baten		45.108.233	40.775.463	46.370.531	46.132.887	237.644
	Saldo	41.544.094	39.386.066	42.065.813	42.187.661	121.848

Beleidsproducten deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Productenrealisatie 2016	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Lasten saldo	Baten begroot	Baten werkelijk	Baten Saldo	Totaal Saldo
0501 Algemene dekkingsmiddelen	-52.607	-410.296	357.689	41.534.355	41.612.618	-78.263	435.952
Totaal saldo van baten en lasten	-52.607	-410.296	357.689	41.534.355	41.612.618	-78.263	435.952
Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves	4.357.325	4.355.522	1.803	4.836.176	4.520.269	315.907	-314.104
Gerealiseerd resultaat	4.304.718	3.945.226	359.492	46.370.531	46.132.887	237.644	121.848

Verschillenanalyse per budgetpost deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Verschillen		Voordelig	Nadelig
Algemene uitkering	Over oude jaren was op basis van de laatste gegevens geraamd dat er nog een bedrag terugbetaald zou moeten worden over 2014 en 2015. Door aanpassingen van vastgestelde eenheden en aanpassingen van het accres leidt dit tot een batig resultaat op voorgaande jaren van in totaal € 43.991. Over 2016 is er een batig resultaat op de algemene uitkering inclusief de WMO uitkering van € 101.956. Dit wordt o.a. veroorzaakt door extra uitkeringen die ook consequenties hebben voor de uitgaven. Hierbij kan in ieder geval genoemd worden de huishoudelijke hulp toelage en de decentralisatie uitkering vluchtelingenopvang. Het sociaal domein is budgettair neutraal verantwoord.	146.000	
BTW compensatiefonds	<u>Algemeen</u> Bij de invoering van het BTW compensatiefonds is de algemene uitkering gekort met het bedrag dat de gemeenten via het BTW compensatiefonds terug konden vragen. In deze korting zaten ook de BTW bedragen van de producten afval en riolering. Omdat de producten afval en riolering kostendekkend zijn, zou het e.e.a. een **nadeel** opleveren voor de gemeenten. De gemeenten krijgen weliswaar BTW terug uit het compensatiefonds maar worden tegelijkertijd daarvoor gekort op de algemene uitkering **en** ook de opbrengst afvalstoffenheffing en rioleringsrecht zou lager worden. Om dit te corrigeren staat het rijk toe dat de BTW van de producten afval en riolering wordt doorberekend in de tarieven. Ook Schijndel berekent de BTW van de producten afval en riolering door aan de burger ter compensatie van de korting van de algemene uitkering. De compensabele BTW voor de producten afval en riolering wordt op een aparte post geraamd ter dekking van de korting van de algemene uitkering. Als de werkelijke BTW lager is dan geraamd dan is dit dus een nadeel voor de gemeente Schijndel.		48.000

Verschillen			Voordelig	Nadelig
	Investeringen riolering Bij de opstelling van de begroting 2016 is er van de veronderstelling uitgegaan dat de BTW over investeringen in het riool € 136.536 zou bedragen. Uiteindelijk zijn de voorgenomen investeringen in riolering in 2016 niet gerealiseerd. Dit levert een BTW nadeel op van € 35.569. Investeringen afval Bij de opstelling van de begroting 2016 is er van uitgegaan dat er een bedrag van € 299.446 aan BTW zou worden terugontvangen voor de aanschaf en plaatsing van ondergrondse containers. De werkelijke investering was lager waardoor minder BTW wordt terugontvangen. Het BTW nadeel bedraagt € 12.329			
Categorieën	Categorie 0.0		47.000	
	Categorie 2.0 rente en afschrijvingen			67.000
	Categorie 3.1 energiekosten			
	categorie 3.2 huren en pachten		10.000	
	categorie 3.4 overige goederen en diensten		1.000	
	Categorie 4.0 Belastingopbrengsten		79.000	
	categorie 4.2 overige inkomensoverdrachten (subsidies e.d.)		11.000	
	categorie 6.0 mutates reserves			23.000
	Categorie 6.1 kapitaallasten			1.000
	Categorie 6.2 kostenplaatsen			33.000
		Saldo	294.000	172.000

Indien er verschillen zijn die structureel doorwerken naar volgende jaren zal daarmee bij de begrotingssamenstelling rekening worden gehouden.

De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de gegevens zoals die in de decembercirculaire 2016 zijn verwoord en op de laatst verwerkte maandspecificatie 2016.

3.2. TOELICHTING SPECIFIEKE BUDGETTEN

Inzet ten behoeve voor incidentele uitgaven

Afgesproken en voorgeschreven is dat structurele uitgaven met structurele inkomsten dienen te worden gedekt. Incidentele baten, zoals de rente over vrij beschikbare reserves of onttrekkingen uit reserves, kunnen alleen voor incidentele uitgaven worden ingezet. Rente over bestemmingsreserves en voorzieningen wordt eerst ten gunste gebracht van de exploitatie en gereserveerd in een stelpost. De reservering voorkomt dat de rente structureel ingezet wordt en de bestemmingsreserves en voorzieningen daardoor geblokkeerd raken.

In de afgelopen jaren is een aantal uitgaven dat als structureel moet worden beoordeeld ten laste van dit budget gebracht. Dit heeft tot gevolg dat in dezelfde verhouding de bestemmingsreserves en voorzieningen geblokkeerd zijn. Dit vormt geen knelpunt, aangezien verondersteld kan worden dat een aanzienlijke "ijzeren voorraad" in het vermogen bestaat. In onderstaande tabel zijn deze op de rente in mindering gebracht.

	2015	2016
Rente over bestemmingsres. en voorzieningen (oorspr. begroting)	693.057	440.597
BTW compensatie investeringen riolering	244.464	254.180
BTW compensatie investeringen afvalstoffenheffing	49.465	0
Asbestsanering en renovatie dierenparkjes	-33.000	0
Behandeling muur Looierij	0	-13.000
Beveiliging bedrijventerrein Schijndel	0	-10.500
Bijkomende kosten faillissement MIK	-20.000	0
Duurzaam veilig markeren van wegen volgens EHK	-18.992	0
Energielabels publieke gebouwen	-3.500	0
Extra (garant) subsidie Lokale Omroep Schijndel	0	-13.000
Extra toegangscontrole zwembad	0	-15.000
Gebruik BIS voor werkgroepen	-20.000	0
Gladheidsbestrijding	-21.000	0
Gratificaties medewerkers	-47.758	-13.024
Haltevoorzieningen overkappingen en fietsstallingen	-15.000	0
Ingezet binnen begroting structurele dekking	-250.000	-250.000
Inhuur BIZOB	0	-29.531
Inhuur werkzaamheden overdracht voormalige vuilstort	0	-16.000
Keurmerk veilig ondernemen	0	-1.500
Licenties applicaties Ultimo	-10.000	0
Migratie GBOS naar GPLAN	-17.586	0
Niet vervangen divers personeel na fusie	-113.878	-115.016
Ondernemersadviespunt ZZP	-23.530	-20.000
Overheidsparticipatie	-20.000	0
Overname activa stichting MIK	-65.000	0
Oversteken Kloosterstraat	0	-7.500
Planologisch onderzoek wielerbaan	0	-15.000
Quick scan podiumaccommodatie Spectrum	0	-5.000
Regionale samenwerking Noord Oost Brabant	-50.735	0
Secretariële ondersteuning	-25.000	-25.000
Stimuleringsregeling klimaatactief bebouwd gebied	0	-8.000
Tweede beeldschermen	-10.000	0
Vergoeding huurachterstand 2015 LOS aan Spectrum	0	-18.312
Verhuizing gilde	0	-64.500
Verkiezingen	-39.100	0
Vermeend onrechtmatig gebruik gemeentegrond (extra uren)	-28.589	0
Vervanging diverse gereedschappen	-11.750	0

Vervanging en ANWB bewegwijzering		-15.000	-12.750
Vervanging meubilair zwembad en kantine		-3.500	0
Vervanging RIOR hogedrukreiniger		0	-13.000
Vervanging vernietiger burgerzaken		0	-4.658
Vuurwerkschade		-12.031	0
Welzijnsprogramma		-21.392	0
	Saldo	**90.645**	**24.486**

Van jaar tot jaar wordt bezien welke incidentele uitgaven uit dit budget gedekt kunnen worden. In 2016 is niet het volledige incidentele budget ingezet.

Inzet algemene reserve voor incidentele uitgaven

Het beleid is er op gericht om het structureel vervallen van rente-inkomsten van reserves te vervangen door structurele OZB-opbrengstenverhoging. Hierover is in 2016 geen besluit genomen. Wel is de algemene reserve niet vrij besteedbaar ingezet voor extra afschrijving van activa om zo meerjarig ruimte te creëren.

Gemeld verwacht resultaat bij de bestuur rapportages

Bij tussentijdse rapportages melden we aan het bestuur het verwacht resultaat. Om de budgetten te kunnen aanpassen worden via begrotingswijzingen mutaties doorgevoerd. Deze worden samengevat op een post verwacht resultaat. In de jaarrekening wordt dit zichtbaar op een post in de kostencategorie 0. We zien deze post namelijk alleen als een begrootte post. Er wordt geen werkelijke realisatie op geboekt. Na de 2e bestuur rapportage hebben wij melding gemaakt van een verwacht batig resultaat van € 46.704. De grootste verschillen (> € 7.500) die dit hebben veroorzaakt, brengen we via het onderstaande staatje in herinnering.
Voor een toelichting op deze bedragen wordt verwezen naar de toelichtingen van de 10e en 20e begrotingswijzigingen 2016.

Saldo begroting 2016	458.861
Begrotingswijzigingen	-17.809
1e BURAP (10e wijziging)	
Referendum	-30.000
Accountantskosten	-8.000
Gemeentepagina	-20.000
Salarisstijgingen	-104.363
IBABS	-12.000
Afboeking stelpost bestuurlijke inkrimping	-24.460
Inhuur	-14.000
Tunnel Wijbosscheweg	72.500
Straat art tunnel Wijbosschweg	-40.000
Oversteekplaats Wijbosscheweg	-32.500
Waterlossingen	-24.414
Verkoop grond	123.650
Huur tennispark Hopbel	-42.716
Exploitatie gezondheidscentrum	46.292
Uitgaven sociaal domein	46.707
Algemene uitkering december circulaire 2015	159.766
Dividend BNG	12.952
Overige < € 10.000	-53.601
2e BURAP (20e wijziging)	
Accountantskosten	-45.300
Reservering vakantiegeld Schijndel	-301.807
Kosten voeren rechtsgedingen	-20.000
Salariskosten	-23.071
Pensioenvoorziening wethouders	68.823
Veiligheidsregio	34.340

Automatiseringskosten	95.000
Kosten voeren rechtsgedingen WOZ	-15.000
Onkruidbeheer en veegbeheer	42.657
Waterschapslasten	-25.000
Verwijdering drugsafval	-12.047
Compensabele BTW riolering	-287.000
Verkoop Kerkstraat 4a	145.500
Overeenkomst grondexploitatie kerk Wijbosch	70.125
Verkoop 2 perceeltjes Endinet	10.400
Sociaal domein	-532.680
Verhoogde asielstroom	-79.744
Optimisd	-411.060
Oude WMO gelden	319.000
EBC Noord	-15.000
Promotie glazen boerderij	-12.000
Algemene uitkering mei en september circulaire	403.069
Algemene uitkering mei en september circulaire oude WMO	76.622
Algemene uitkering mei en september circulaire sociaal domein	532.680
Precariobelasting 2016-2016	-407.200
Kapitaallasten	209.605
Afboeking balansposten	-24.240
Storting in voorziening IDOP	-215.625
Overige < € 10.000	-31.209
Voorlopig saldo na 2e BURAP 2016	**46.704**

Een analyse van het uiteindelijke saldo en het bovenstaande gemelde saldo is opgenomen in deel 3 van de uitvoeringsverantwoording.

Overige stelposten en nagekomen baten en lasten

Het afdelingshoofd kan gebruik maken van het budget calamiteiten en vervanging bij langdurige afwezigheid door het invullen van een aanvraagformulier. De cluster POI kent de budgetten bij langdurige afwezigheid toe aan de afdelingen via een maandelijks overzicht van langdurige afwezigen. Gedurende het jaar worden de stelposten via begrotingswijzigingen afgeboekt.

Afschrijvingen

In het kader van de bezuinigingsmaatregelen voor 2011 e.v. is besloten tot extra afschrijving van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om het netto voordeel al in 2011 te kunnen realiseren is in 2010 de "algemene reserve, niet vrij besteedbaar" ingezet voor dekking van deze activa. In 2016 is over deze reserve geen beschikking gedaan.

Salaris en personeelskosten en verdeelde kosten

Salaris en personele kosten
De salariskosten worden via de kostenverdeling over de programma's verdeeld.

Inhuur personeel
Voor opvang pieken zijn budgetten overgeheveld naar de verschillende afdelingen die een beroep hebben gedaan op dit budget.

Verdeelde kosten
Kostenplaatsen zijn groepen kosten die worden door verdeeld naar de programma's. Het betreffen afdelingslasten en kapitaallasten. De kosten van personeel zoals salarissen en opleiding worden per afdeling gegroepeerd. Hier kan verschil in lasten ontstaan (prijsverschillen). De doorbelasting van de afdelingen vindt plaats via de uren met een verdeling naar de programma's. Als er meer productieve uren worden gemaakt dan begroot en deze naar programma's kunnen worden

doorbelast tegen een tevoren vastgesteld tarief, dan zullen er bij de kostenplaatsen voordelen ontstaan (hoeveelheidverschillen). Deze voordelen worden samen met de verschillen in de lasten als één bedrag geboekt als resultaat kostenplaatsen.

Diverse goederen en diensten

De verschillen in inkomsten en uitgaven tussen begroting en realisatie zijn zo op het oog gezien groot. Echter gezien de veelheid aan kosten en diversiteit van producten waaraan het wordt besteed ziet het er verhoudingsgewijs anders uit. De grootste invloed wordt uitgeoefend door de verschillen tussen verwachting en uitvoeringsrealisatie in de grondexploitatie. Daarnaast vallen onder deze categorie kosten ook de incidentele baten en lasten. Over de overige grootste verschillen is binnen de programma's het nodige gezegd.

Overige inkomensoverdrachten

Aan de lasten kant vallen hieronder onder meer de te verstrekken subsidies aan instanties en sociale uitkeringen. Binnen de programma's meldden wij daarvan al de meest opvallende zoals de ISD Optimisd en de WVG / WMO. Daartegenover staan veelal ook te ontvangen doeluitkeringen van rijk of provincie welke in een aantal gevallen mede afhankelijk zijn de uitgaven, en dus ook de verschillen daarin.

De grootste post bij de baten is de Algemene Uitkering Gemeentefonds inclusief de uitkering sociaal domein. Ten opzichte van de begroting na de laatste wijziging rolt hier voor 201, als gevolg van enige nacalculaties, een voordeel uit. De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de gegevens zoals die in de decembercirculaire 2016 zijn verwoord en op de laatst verwerkte maandspecificatie 2016.

Bruto en netto resultaat en mutaties reserves en voorzieningen

Met het in werking treden van het BBV wordt de splitsing tussen resultaat van de bedrijfsvoering voor onttrekkingen en / of toevoegingen aan reserves (netto) en het resultaat na verwerking van die mutaties duidelijker dan voorheen. Voor de cijfermatige opstelling verwijzen wij naar bijlage 2.

Omdat mutaties in voorzieningen onder BBV regiem tegenwoordig rechtstreeks ten gunste of ten laste van voorzieningen worden gebracht zullen planmatige mutaties geen invloed uit oefenen op het resultaat. Speciale te vormen voorzieningen welke niet eerder waren gemeld komen nu nog naar voren.

Incidentele baten en lasten

Om een resultaat op juiste waarde in te kunnen schatten dient het resultaat te worden gezuiverd van incidentele baten en lasten. Het dan ontstane beeld wordt gebruikt om meerjarige ontwikkelingen te onderkennen. In de administratie worden daartoe onder de noemers buitengewone en bijzondere baten en lasten, deze soorten gescheiden bijgehouden.

De meest in het oog springende bedragen zijn als verschillen bij de programma's vermeld. Voor een specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen wij u naar bijlage 3.

BTW compensatiefonds

Eind 2011 hebben wij op basis van "no cure no pay" opdracht verstrekt voor nader onderzoek naar de mengpercentages. Het mengpercentage is voor de periode 2006 t/m 2010 lager vastgesteld. Naderhand is opdracht verstrekt voor de jaren 2011 t/m 2013 om de eerder goedgekeurde percentages door te rekenen. Hierdoor is meer BTW terug ontvangen. Vanaf 2014 worden de juiste mengpercentages gekoppeld in de boekhouding.

3.3. BALANS EN TOELICHTING

3.3.1. Balans

ACTIVA		31-12-2016		31-12-2015
Materiële vaste activa		**58.504.883**		**62.025.377**
- Investeringen met een economisch nut				
-gronden uitgegeven in erfpacht	14.748		14.748	
-overige investeringen met een economisch nut	45.313.668		48.748.632	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.579.476		9.880.050	
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschap. nut	3.596.991		3.381.947	
Financiële vaste activa		**3.290.457**		**3.683.869**
- Kapitaalverstrekking aan:				
- deelnemingen	92.449		92.449	
- Leningen aan:				
- deelneming	1.582.803		1.608.614	
- Overige langlopende leningen	1.615.205		1.982.806	
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd > 1 jaar				
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden				
Totaal vaste activa		*61.795.340*		*65.709.246*
Vlottende activa				
Voorraden		**2.831.552**		**5.551.203**
- Grond en hulpstoffen				
- niet in exploitatie genomen bouwgronden			0	
- overige grond en hulpstoffen			0	
- Onderhanden werk betreffende grondexploitatie	2.831.552		5.551.203	
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar		**9.174.072**		**9.277.693**
- Vorderingen op openbare lichamen	3.101.183		3.874.145	
- Uitzettingen in Rijks schatkist met een rente typische looptijd ≤ 1 jaar	2.702.757		2.568.452	
- Rekening courant verhouding met niet financiële instellingen	76.134		58.249	
- Overige vorderingen	3.293.998		2.776.847	
Liquide middelen		**171.591**		**220.544**
- Kassaldi	3.257		11.983	
- Banksaldi	168.334		208.561	
Overlopende activa		**99.677**		**591.387**
De van de Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel	75.345		302.027	
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	24.332		289.360	
Totaal vlottende activa		*12.276.892*		*15.640.826*
Totaal generaal		**74.072.231**		**81.350.073**

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

PASSIVA		31-12-2016		31-12-2015
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**25.873.003**		**26.587.039**
- Algemene reserve	12.619.459		9.199.658	
- Bestemmingsreserve	13.577.434		13.900.139	
- Gerealiseerd resultaat (nog te bestemmen)	-323.890		3.487.242	
Voorzieningen		**6.399.720**		**5.563.751**
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.364.974		2.743.481	
- Egalisatievoorzieningen	24.000		12.000	
- Van derden verkregen middelen met een speciale aanwending	3.010.747		2.808.270	
Vaste schulden met een rente typische looptijd > 1 jaar		**36.321.001**		**40.224.652**
- Obligatieleningen				
- Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	36.321.001		40.224.652	
- Door derde belegde gelden				
- Waarborgsommen				
- Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten				
Totaal vaste passiva		*68.593.724*		*72.375.442*
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar		**5.327.915**		**8.685.728**
- Kasgeldleningen			3.000.000	
- Banksaldi	17		21	
- Overige schulden	5.327.898		5.685.707	
Overlopende passiva				**288.902**
De van de Europese overheidslichamen vooruit ontvangen voorschotbedragen die voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren.		**150.592**		
- Europese overheidslichamen				
- rijk	79.688			
- overige Nederlandse overheidslichamen	5.751			
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	65.153			
Totaal vlottende passiva		*5.478.507*		*8.974.630*
Totaal generaal		**74.072.231**		**81.350.073**

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Gewaarborgde geldleningen	55.555.800	52.395.852

3.3.2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het besluit BBV daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen met de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. In de gemeente Schijndel is rekening gehouden met de decembercirculaire 2016.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegelden en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Grondslagen voor waardering van de balans

Balans

Overzicht en onderscheid
De balans is een overzicht van de bezittingen (activa) en de schulden en het eigen vermogen (passiva) op een bepaald moment. Het eigen vermogen wordt gevormd door het verschil tussen bezittingen en schulden. Door de wijze van waardering van de verschillende balansposten wordt de omvang van het eigen vermogen beïnvloed. Daarbij worden de activa onderverdeeld in vaste activa (activa die pas op lange termijn in geld kunnen worden omgezet) en de vlottende activa (activa die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet).

Vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden in een keer afgeschreven.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen voortaan op de balans opgenomen in een aparte categorie: *Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.*

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2008 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Riolering	60
Bedrijfsgebouwen	40
Wegen	30
Weg-en waterbouwkundige werken	30-10
Machines, apparaten en installaties	10
Overige materiële vaste activa	5 (inventarissen)
	3 (automatisering)

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Overeenkomstig de d.d. 14-6-2007 door de gemeenteraad vastgestelde verordeningen (heeft het college van B&W het afschrijvingsbeleid vastgesteld) worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven volgens de vastgestelde afschrijvingstermijn (eveneens volgens het staatje hierboven). De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Extra afschrijvingen
In het kader van de bezuinigingsmaatregelen voor 2011 e.v. is besloten tot extra afschrijving van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om het netto voordeel al in 2011 te kunnen realiseren is in 2010 de algemene reserve niet vrij besteedbaar ingezet voor dekking van deze activa voor een bedrag van € 8.523.085. In 2016 heeft geen extra afschrijving plaatsgevonden.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.
Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief vervaardigingskosten voor bijkomende kosten, tot maximaal de marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden. De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, tot maximaal de marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich voornamelijk voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.3. Toelichting op de balans per 31 december 2016

VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa

De gemeente Schijndel kende zowel aan het begin, tussentijds als aan het eind van het jaar 2016 geen immateriële activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

		Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
1.	In erfpacht uitgegeven gronden	14.748	14.748
2.	Investeringen met een economisch nut	45.313.668	48.748.632
3.	Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.579.476	9.880.050
4.	Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	3.596.991	3.381.947
	Totaal	58.504.883	62.025.377

Ad 1. De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd.

Ad 2. De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	3.140.602	4.404.363
Bedrijfsgebouwen	15.713.054	15.438.627
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.597.759	2.983.612
Vervoermiddelen	144.735	178.215
Machines, apparaten en installaties	1.636.135	1.662.736
Overige materiële vaste activa	401.949	452.096
Overige materiële vaste activa (onderwijs)	21.679.433	23.628.983
Totaal	45.313.668	48.748.632

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2015	Correctie beginbalans	Investe-ring 2016	Desinvest eringen	Afschrij-vingen	Bijdrage derden	Afwaarderin gen	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	4.404.363		33.032	1.296.793				3.140.602
Bedrijfsgebouwen	15.438.627		833.324		536.459	16.232	6.205	15.713.054
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.983.612				209.853	63.768	112.232	2.597.759
Vervoermiddelen	178.215				33.480			144.735
Machines, apparaten en installaties	1.662.736		176.455		156.230		46.825	1.636.135
Overige materiële vaste activa	452.096		117.894		115.886		52.155	401.949
Overige materiële vaste activa (onderwijs)	23.628.983		315.792	45.000	520.270	1.697.077	2.995	21.679.433
Totaal	48.748.632		1.476.497	1.341.793	1.572.179	1.777.077	220.413	45.313.668

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

De belangrijkste investeringen: in het boekjaar gedane investeringen (≥ € 25.000) staan in onderstaand overzicht vermeld. De gronden en terreinen zijn voor het merendeel bedragen die wegens verslaggevingsvoorschriften anders zijn gerubriceerd. Dat is ook de reden waarom daarvoor geen krediet is opgenomen.

			Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
Gronden en terreinen					
Elde college grondkosten		230380	171.800	33.032	166.163
overige investeringen < € 25.000					
	Totaal		171.000	33.032	166.613
Bedrijfsgebouwen					
Kleedlokalen Avanti		220474	780.000	779.492	779.492
Verbouwingen BIZZI		220480	285.000	47.276	275.112
overige investeringen < € 25.000			2.936.956	6.556	2.709.215
	Totaal		4.001.956	833.324	3.763.818
Grond-weg-waterbouwkundige werken					
overige investeringen < € 25.000			-	-	-
	Totaal		-	-	-
Vervoermiddelen					
overige investeringen < € 25.000			-	-	-
	Totaal		-	-	-
Machines, apparaten en installaties					
Vervangen tribune sporthal		230234	54.550	49.307	49.307
Vervangen serverruimte Spectrum		330550	107.500	96.940	96.940
Elektronische tachymeter		460505	31.000	30.208	30.208
overige investeringen < € 25.000					
	Totaal		193.050	176.455	176.455
Overige materiële vaste activa					
Vervanging PROBEV /implementeren MGBA		210095	108.036	108.982	108.982
Diverse vervangingen bij BIZZI		220475	17.432	8.912	14.950
overige investeringen < € 25.000					
	Totaal		125.468	117.894	123.933
Overige materiële vaste activa (onderwijs)					
Nieuwbouw Elde college		230080	5.519.626	277.467	5.519.714
overige investeringen < € 25.000			5.535.689	38.325	5.529.086
Totaal			11.055.315	315.792	11.048.800

Desinvesteringen gronden en terreinen

	Grootboeknummer	Bedrag 2016
grondkosten Toon Bolsiusstraat	460011	97.656
Grondkosten Wilhelminalaan	460013	1.199.137
Totaal		1.296.793

Desinvesteringen/bijdragen bedrijfsgebouwen

	Grootboek nummer	Bedrag 2016	
Mindervalidentoilet De Geut	220140	1.005	Activa vervallen
Vervangen kozijnen De Geut	330210	4.226	Activa vervallen
Bewegwijzering gemeentehuis	330390	975	Activa vervallen
Kleedaccomodatie tennispark	420077	16.232	
		22.437	

Desinvesteringen/bijdragen grond, weg en waterbouwkundige werken

	Grootboek nummer	Bedrag 2016	
Aanleg banen 11+12 TC Skinlo (grondwerk)	220330	45.412	
Aanleg banen 11+12 TC Skinlo (grasmat)	220331	666	
Aanleg banen 11+12 TC Skinlo (grasmat)	220332	18.978	
Aanleg banen 11+12 TC Skinlo (verlichting	220333	13.575	
Uitbreiden 2 tennisbanen C van Neerijnenstraat	420079	97.369	
Totaal		176.000	

Toelichting desinvestering grond, weg en waterbouwkundige werken

Tennisvereniging Skinlo heeft alle banen van de gemeente overgenomen.

Desinvesteringen machines, apparaten en installaties

	Grootboek nummer	Bedrag 2016	
Paperclip vervolgfase	110570	1.799	
4e fase internetsite	110575	7.735	
Onderzoek open office	110580	5.052	
Vervangen telefooncentrale	330375	32.239	Activa vervallen
Totaal		46.825	

Desinvesteringen overige materiële vaste activa

	Grootboek nummer	Bedrag 2016	
Licentie Windows	330475	11.804	
Migratie Windows server	330480	2.852	
Uitbreiden van opslagcapaciteit	330495	19.500	
Migratie Oracle	330515	17.998	
Totaal		52.155	

Desinvesteringen/bijdragen derden/afwaarderingen scholen

	Grootboek nummer	Bedrag 2016	
Nieuwbouw Elde college	230080	1.697.077	
Gebouw t.b.v. asielzoekerskinderen	230175	2.995	
Noodlokalen Elde college	230310	10.227	
Noodlokalen Elde college	230340	34.773	
Totaal		1.745.072	

Toelichting desinvestering scholen

Nadat nieuwbouw Elde College is opgeleverd en in gebruik is genomen zijn de noodlokalen achter de sporthal en het Kapittelpad niet meer benodigd en kan tot verkoop worden overgegaan. Er zijn drie bedrijven die een prijsaanbieding hebben ingebracht. Alle biedingen liggen ver beneden de boekwaarde en beneden de waarde die als dekking was meegenomen bij het raadskrediet t.b.v. het project vervangende nieuwbouw. Het hoogste bod is geaccepteerd, de restant boekwaarde van de noodlokalen zijn afgewaardeerd.
Van het Elde college is een bijdrage ontvangen voor de bouw van de nieuwe lokalen.

Ad 3. De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt onderverdeeld worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Gronden en terreinen	137.500	137.500
Bedrijfsgebouwen	347.163	359.387
Grond-weg-waterbouwkundige werken	8.144.103	8.297.905
Machines, apparaten en installaties	666.175	719.916
Overige materiele vaste activa	284.534	365.343
Totaal	9.579.476	9.880.050

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2015	Correctie beginbalans	Investe-ring 2016	Desinvest eringen	Afschrij-vingen	Bijdrage derden	Afwaarder ingen	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	137.500							137.500
Bedrijfsgebouwen	359.387				12.224			347.163
Grond-weg-waterbouwkundige werken	8.297.905		176.850		330.652			8.144.103
Machines, apparaten en installaties	719.916		15.333		69.074			666.175
Overige materiele vaste activa	365.343				80.808			284.534
Totaal	9.880.050		192.183		492.758			9.579.476

De belangrijkste investeringen: in het boekjaar gedane investeringen (≥ € 25.000) staan in onderstaand overzicht vermeld.

		Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
<u>Grond-weg-waterbouwkundige werken</u>				
Reconstructie Pompstraat	411742	118.844	73.765	78.810
Dorpsplein Wijbosch riolering	411743	200.000	53.134	53.134
Relinen diverse straten	411636	500.906	36.113	81.588
overige investeringen < € 25.000		1.358.480	13.838	257.366
Totaal		2.178.230	176.850	470.898
<u>Machines, apparaten en installaties</u>				
Opstellen VGRP (gezamenlijk SSV)	411753	20.000	15.333	15.333
Totaal		20.000	15.333	15.333

Ad 4. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk kunnen als volgt onderverdeeld worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.596.991	3.381.947
Totaal	3.596.991	3.381.947

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2015	Correctie beginbalans	Investe-ring 2016	Desinvest eringen	Afschrij-vingen	Bijdrage derden	Afwaarder ingen	Boekwaarde 31-12-2016
Grond -, weg - en waterbouwkundige werken	3.381.947		726.775		167.578	220.000	124.152	3.596.991
Totaal	3.381.947		726.775		167.578	220.000	124.152	3.596.991

De belangrijkste investeringen: in het boekjaar gedane investeringen (≥ € 25.000) staan in onderstaand overzicht vermeld.

		Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
Grond-weg-waterbouwkundige werken				
aanpassingen kruising Zwembadweg Wijb.weg	411255	3.429.644	80.747	3.386.909
reconstructie Pompstraat bovenbouw	411741	240.000	216.042	222.594
vervanging armaturen	411653	79.600	52.219	54.020
vervanging lichtmasten	411657	40.950	39.764	40.951
Reconstructie Venushoek	411752	275.850	177.497	177.497
geluidswal Hopstraat	420455	165.000	80.968	109.163
overige investeringen < € 25.000		508.977	79.539	557.118
	Totaal	4.740.021	726.775	4.548.252

Extra afschrijving

In 2010 is besloten (bij de 2e burap 2010) om reserves in te zetten voor extra afschrijving met betrekking tot investeringen met een maatschappelijk nut. Het bedrag dat extra afgeschreven is in 2016 bedraagt op dit onderdeel €124.152,30.

Desinvesteringen/bijdragen derden/afwaarderingen

	Grootboek nummer	Bedrag 2016
Aanpassingen kruising zwembadweg /	411255	220.000
Overige desinvesteringen < € 25.000		
Totaal		220.000

Toelichting desinvestering kruising Zwembadweg

Ontvangen is een bijdrage van de provincie Noord Brabant waardoor de boekwaarde kan worden afgewaardeerd.

De financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Desinvesteringen	Vermindering	Afschrijvingen / aflossingen	Boekwaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekking aan:						
- deelnemingen	92.449					92.449
Leningen aan:						
- deelnemingen	1.608.614				25.811	1.582.803
Leningen aan:						
- Overige langlopende leningen	1.982.806	7.831			375.432	1.615.205
Totaal	3.683.869	7.831			401.243	3.290.457

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Kapitaalverstrekking deelnemingen:

Aandeel in gemeenschappelijke regelingen /deelnemingen

Naam:	aantal	%	Boekwaarde 2016	Boekwaarde 2015
N.V. B.N.G.	28.782		71.955	71.955
N.V. W.O.B	46		2.087	2.087
B.V. Accommodatiebeheer (Spectrum)	18	100	18.000	18.000
Borgstellingfonds voor de Middenstand			407	407
Totaal			92.449	92.449

BNG

28.782 aandelen van nominaal € 2,50

Brabant Water N.V.

De waarde van de aandelen bedraagt 20.884 aandelen * € 0,10 = € 2.088

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.

In 2004 is de vennootschap Accommodatiebeheer Schijndel B.V. opgericht. De gemeente is 100% eigenaar. In de B.V. wordt deelgenomen met 18 aandelen van € 1.000.

Lening aan deelneming

Het betreft de volgende leningen:	Restant 31-12-2015	Vermeerderingen	Verminderingen Aflossing	Restant 31-12-2016
- Accommodatiebeheer Schijndel B.V.	1.608.614		25.811	1.582.803
Totaal	1.608.614		25.811	1.582.803

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Overige langlopende geldleningen

Het betreft de volgende leningen:	Restant 31-12-2015	Vermeerderingen	Verminderingen	Aflossing	Restant 31-12-2016
- Ambtenaren hypothecaire geldleningen.	56.788			5.266	51.521
- Stichting De Vink	54.272			5.627	48.645
- Stichting de Leemput	180.756			6.695	174.061
- RKSV Schijndel	108.907			10.891	98.016
- Vordering drukriolering (15 jaar)	128.034			52.890	75.144
- Starterslening	184.169			16.448	167.722
- Verkoop HNG	285.731			49.258	236.472
- BIO woningen	220.025			220.025	0
- Glasvezelnet	130.524	7.831			138.356
- Geldlening Glazen boerderij	400.000				400.000
- Geldlening Alico / Boemerang	233.600			8.333	225.267
Totaal	1.982.806	7.831		375.432	1.615.205

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

VLOTTENDE ACTIVA

De voorraden

	Balanswaarde 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2015
Grond en hulpstoffen		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden		0
- overige grond en hulpstoffen		0
Onderhanden werk betreffende grondexploitatie	2.831.552	5.551.203
Totaal	2.831.552	5.551.203

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Van de bouwgronden in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2015	Investe-ringen	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2016
D. Rietbeemd	-86.661	99.245	149.767	137.183	0	0	0
L. Centrum	59.541	118.101	200.000	22.359	0	0	0
O. Hulzebraak 3e fase	5.074.685	235.949	3.349.132		1.961.501	301.569	1.659.932
Q. Duin III-Zuid 1e fase	-372.391	18.979			-353.412		-353.412
R. Duin III-Zuid 2e fase	0						
X. Duin III-Noord	1.500.118	24.913			1.525.031		1.525.031
Totaal	6.175.292	497.187	3.698.899	159.541	3.133.121	301.569	2.831.552

In mindering voorziening verwachte verliezen complexen	624.089
Balanswaarde per 31-12-2015	5.551.203

Nog te maken kosten	1.689.499
Nog te verwachten opbrengsten	10.231.553
Verwacht exploitatieresultaat -/- = voordelig	-/-5.408.933

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichtingen op het deelprogramma Ruimte en in de paragraaf Grondexploitatie.

Vooruitbetalingen

Het betreft hier gekapitaliseerde straataanlegbelasting.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	3.097.723		3.101.183	3.874.145
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.702.757		2.702.757	2.568.452
Rekening-courantverhouding met het Rijk				
RC verhoudingen met niet financiële instellingen	76.134		76.134	58.249
Uitzettingen in vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige vorderingen	3.947.772	610.544	3.293.998	2.776.847
Totaal	9.824.387	610.544	9.174.072	9.277.693

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Toelichting vorderingen op openbare lichamen

	31-12-2016	31-12-2015
1099 Debiteuren	2.457.207	3.185.230
1106 NTO openbare lichamen overige	522.906	558.829
2019 t/m 2513 Diverse BTW	33.231	4.344
2515 BOP Overige	42.900	24.096
2520 BTW verhaalbaar	23.650	1.155
2525 Bop werken derden	4.734	91
2521 t/m 2560 BTW BCF algemene dienst	16.555	100.402
Totaal	3.101.183	3.874.145

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Toelichting (Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
1935 Tegoed schatkistbankieren	2.702.757	2.568.452
Totaal	2.702.757	2.568.452

Bedrag dat buiten de schatkist is aangehouden:

2016	gemiddeld bedrag	drempelbedrag	over
1e kwartaal	236.382	463.951	227.569
2e kwartaal	109.238	463.951	354.713
3e kwartaal	223.059	463.951	240.892
4e kwartaal	206.696	463.951	257.255

	begroot bedrag	percentage	drempelbedrag
Berekening drempelbedrag	61.860.193	0,75%	463.951

Toelichting rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

	31-12-2016	31-12-2015
1162 RC Zuideinderpark	40.468	40.468
1163 SVN Startersleningen	35.666	17.781
Totaal	76.134	58.249

Toelichting overige vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
1100 Debiteuren	2.642.877	1.802.724
1101 Nog te ontvangen	112.757	217.844
1103 Terug te vorderen bedragen		-
1107 Nog te ontvangen overig	173.115	300.515
1137 t/m 1157 Gemeentelijke belastingen	2.127	12.800
1148 Baatbelasting debiteuren	0	2.056
1620 Netto salarissen		-
2002 Zwembad	0	3.927
2038 Optimisd (uitbetaalde bedragen saldo)	15.545	15.545
2050 JSSS kunstgrasvelden BTW	22.450	8.752
2327 Debiteuren Sociale Zaken t/m 2004	111.716	156.204
2328 Debiteuren Sociale Zaken vanaf 2005	823.956	853.803

2352 WVG	0	727
Totaal	3.904.542	3.374.897

Voorziening oninbaarheid	31-12-2016	31-12-2015
981 voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst	74.803	10.113
989 voorziening dubieuze debiteuren OZB	4.000	4.000
990 voorziening dubieuze debiteuren soza	456.318	479.295
991 voorziening dubieuze debiteuren soza	75.423	104.642
Totaal voorziening oninbaarheid	610.544	598.050

Dubieuze debiteuren algemene dienst

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 10.112,81.
Dient ter dekking van oude openstaande vorderingen (= verplicht om deze voorziening te hebben). De voorziening is in 2001 gevormd. In 2016 is een bedrag van € 2.058,39 onttrokken en een bedrag van € 66.748,23 gestort. De voorziening is in mindering gebracht op de post debiteuren.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 74.802,65

Dubieuze debiteuren OZB

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 4.000,00.
Dient ter dekking van openstaande vorderingen (= verplicht om deze voorziening te hebben). De voorziening is in 2005 gevormd. In 2016 zijn bedragen afgeboekt tot een bedrag van € 32.006,77. Gestort is een bedrag van € 32.006,77. De voorziening is in mindering gebracht op de post debiteuren OZB.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 4.000,00

Dubieuze debiteuren Optimisd (vanaf 2005)

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 479.295,00.
Dient ter dekking van openstaande vorderingen (= verplicht om deze voorziening te hebben). In 2016 is een bedrag van € 22.977,00 onttrokken. De voorziening is in mindering gebracht op de post debiteuren Optimisd.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 456.318,00

Dub*ieuze debiteuren Optimisd (t/m 2004)*

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 104.642,23.
Dient ter dekking van openstaande vorderingen (= verplicht om deze voorziening te hebben). De voorziening is in 2007 gevormd. In 2016 is een bedrag van € 29.218,77 onttrokken. De voorziening is in mindering gebracht op de post debiteuren Optimisd.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 75.423,46

Liquide middelen

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Kassaldi	3.257	11.983
Banksaldi	168.334	208.561
Totaal	171.591	220.544

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Kassaldi		
1680 t/m 1686, diverse kleine kassen (zwembad e.a.)	3.257	6.917
1910 Kas bevolking	0	5.066
Subtotaal Kassaldi	3.257	11.983
Banksaldi		
1920 BNG (285007661)	35.642	20.151
1924 Rabobank (147104440)	21.833	18.080
1925 Rabobank (streekrekening)	27.147	26.970
1930 ING bank (1071629)	83.712	143.360
Subtotaal Banksaldi	168.334	208.561
Totaal liquide middelen	171.591	220.544

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	75.345	302.027
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen.	24.332	289.360
Totaal	99.677	591.387

Opm. Afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincie nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Toelichting nog te ontvangen bedragen met specifiek bestedingsdoel

		Saldo 31-12-2015	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2016
BBZ 2013 hardheidsclausule	Optimisd	73		73	0
Mensgerichte maatregelen 2014	Provincie	36.108		36.108	0
Zwembadweg HOV	Provincie	220.000		220.000	0
Mensgerichte maatregelen 2015	Provincie	45.846		45.846	0
Mensgerichte maatregelen 2016	Provincie		39.771		39.771
Wijboschbroek	Provincie		35.574		35.574
		302.027	75.345	302.027	75.345

Toelichting de van de overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
1400 Vooruitbetaalde bedragen	23.182	278.941
1604 Voorschotten	1.150	8.040
2004 Kruisposten	0	717
2025 Verkoop burgerzaken op rekening	0	1.662
Totaal	24.332	289.360

VASTE PASSIVA

Rente toerekening

Aan de reserves (stand per 1-1-2016) werd 5,5% toegerekend. (in overeenstemming met de begroting 2016). Indien de rente aan de reserve wordt toegevoegd wordt er 4,5% (stand per 1-1-2016) bijgeschreven. Aan de voorzieningen werd geen rente toegerekend. Het bedrag aan bespaarde rente (5,5%) over deze voorzieningen is ten gunste van de algemene dienst gebracht.

Bij de volgende reserves werd de rente toegevoegd aan de reserve:
- algemene reserve vrij besteedbaar
- algemene reserve grondexploitaties
- reserves HV 2000
- reserve volkshuisvesting
- kunst en cultuur (grondexploitatie)
- natuurontwikkeling (grondexploitatie)
- schattingsverschillen (grondexploitatie)
- reserve dekking kap.lasten mat. Activa met eco. nut
- verwachte verliezen op complex Hulzebraak

De overige rente werd toegevoegd aan de exploitatie van de gewone dienst.

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Algemene reserve	12.619.459	9.199.658
Bestemmingsreserves	13.577.434	13.900.139
Gerealiseerd resultaat	-323.890	3.487.242
Totaal eigen vermogen	25.873.003	26.587.039

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Algemene reserves

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Weerstandsvermogen niet vrij besteedbaar	2.421.825					2.421.825
Algemene reserve niet vrij besteedbaar: inzet t.b.v. gewone dienst	1.004.715		146.344			858.371
Algemene reserve niet vrij besteedbaar: verkoop HNG	1.089.073					1.089.073
Algemene reserve niet vrij besteedbaar: verkoop Obragas	881.017	10.314				891.331
Algemene reserve niet vrij besteedbaar: nazorg Vlagheide	896.537					896.537
Algemene reserve grondexpl. niet vrij besteedbaar	1.248.325	326.375	109.344	3.012.639		4.477.995
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.658.166	900.433	643.987	69.715		1.984.327
Totaal algemene reserve	9.199.658	1.237.122	899.676	3.082.354		12.619.459

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Bestemmingsreserve Huisvesting 2000	148.102	6.665				154.766
Bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen	293.948		27.880			266.068
Bestemmingsreserve participatiewet re-integratie	135.753		103.493			32.260
Bestemmingsreserve WMO begeleiding	393.576	229.320				622.896
Bestemmingsreserve Jeugdwet	245.980					245.980
Bestemmingsreserve uitkering vluchtelingenstroom		115.186				115.186
Bestemmingsreserve huishoudelijke hulp toelage	148.686	96.756				245.442
Bestemmingsreserve volkshuisvesting	5.009.967	225.449	212.000			5.023.416
Bestemmingsreserve instellen rekenkamer	7.223					7.223
Bestemmingsreserve onderhoud straatverlichting	133.662	27.137				160.799
Bestemmingsreserve woon- en leefomgeving	16.578					16.578
Bestemmingsreserve klinkerbestrating	90.979					90.979
Bestemmingsreserve asfaltering	85.371					85.371
Bestemmingsreserve afval	317.508		167.624			149.884
Bestemmingsreserve stimulering goedkope woningen	55.198					55.198
Bestemmingsreserve Vlagheide regisseur	7.846		7.846			0
Bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen	1.489.308	386.907	284.603			1.591.612
Bestemmingsreserve IDOP Wijbosch		109.574				109.574
Bestemmingsreserve optimale werkplekken	31.105		31.105			0
Bestemmingsreserve kunst en cultuur (grondexploitatie)	179.910	8.096			72.301	115.704
Bestemmingsreserve natuurontwikkeling (grondexploitatie)	232.346	10.456			85.674	157.127

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Bestemmingsreserve schattingsverschillen (grondexploitatie)	310.098	13.954				324.053
Bestemmingsreserves dekking uit eenmalige uitgaven						
Gehandicaptenregeling	2.422		2.422			0
Innovatiefonds	189.785		73.193			116.593
Informatiebeveiligingsplan		7.450	7.450			0
Extra inhuur salariskosten i.v.m. fusie	274.403		274.403			0
Voorbereidingskosten fusie	183.782		183.782			0
Communicatieplan Schijndel ontmoet	8.883		8.883			0
Digitale scoringsborden sporthal	5.000	8.000	13.000			0
Digitale scoringsborden zwembad	5.000	4.000	9.000			0
Aanpassing bestaande ballenvanger	15.000		15.000			0
Extra toegangscontrole zwembad		15.000	5.690			9.310
Fietsenstalling zwembad		10.000	10.000			0
Lekkage kelder sportcafé sporthal		11.500	11.500			0
Chloormeting zwembad aanpassen		15.000	15.000			0
Bewegingsmelders gymzaal Regenboog		6.050	6.050			0
Toegangscontrole Icarus gymzaal		9.075	9.075			0
Stankoverlast riolering Putsteeg		3.630	3.630			0
Kleefmagneten branddeuren gymzaal De Schakel		5.000	5.000			0
Beveiliging bronzen buiten kunstwerken	22.310		9.700			12.610
Taalcoaches inburgeraars	6.813					6.813
Invoeringskosten Jeugdzorg	37.900		37.900			0
Erfpacht buitensportaccomodaties	10.000		10.000			0
Kunstwerk Windvanger		44.132	44.132			0
Kunstwerk De Buurvrouw		68.000	68.000			0
Onderzoek samenwerkingsmogelijkheden	4.803		4.803			0
Invoering E-suite	150.000		150.000			0

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Huisvesting Gilde St. Catharina en Barbara		64.500	64.500			0
Sloop en aanpassing terrein Vossenberg	22.225					22.225
Restpunten renovatie BS Regenboog	40.080		38.951			1.129
Armoedebeleid Ondernemers adviespunt	20.000		20.000			0
Aansluiting BRK en LV wOZ		34.606	34.606			0
Digitalisering bouwvergunningen	50.178		34.285			15.893
Optimaal digitaal werken (Pr.dienstverl. CO6a)	11.000		11.000			0
Optimalisatie werkplekken (progr dienstverl E07C)	65.454		22.277			43.177
Opleiding Windows 2008	13.427		13.427			0
Tweede beeldschermen	10.000		10.000			0
Beleid uitstallingen parkeerroute	7.500		7.500			0
Bewegwijzering parkeerroute	3.122		3.122			0
Haltevoorzieningen en fietsenstallingen	10.523		10.523			0
Duurzaam veilig markeren wegen	18.992		11.265			7.727
Schilderwerk ANWB borden	14.400		14.400			0
Vervanging Mactec Xylem door Aquaview	17.483		17.483			0
Afsluiting Parallelweg		9.344	9.344			0
Nevelonderzoek foutieve aansluiting hemelwaterafvoer	18.000		18.000			0
Vervanging en schilderwerk ANWB bewegwijzering		12.750	1.691			11.060
Vervanging RIOR hogedrukreiniger		13.000				13.000
Actualisering beleid kabels en leidingen	6.986					6.986
Street art tunnel Structuurweg/Wijbosscheweg		40.000				40.000
Stimuleringsregeling klimaatactief bebouwd gebied		8.000				8.000
Muurt parkeerterrein Looierij		13.000	9.395			3.605
Veldaanpassing KV De Boemerang		9.500	9.500			0
Nader te benoemen groenproject	8.503		8.503			0

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Uitvoering projecten LOP		39.379	39.379			0
Herinrichting Hoofdstraat als winkelstraat	403.388		212.826			190.562
Herinrichting Kluisstraat	21.959		21.959			0
Duurzaam veilig markeren wegen	9.652					9.652
Asbestsanering en renovatie dierenpark Plein	5.000	7.526	11.408			1.118
Asbestsanering en renovatie dierenpark Veronicapark	22.608	27.828	40.627			9.809
Evenementaansluiting Kloosterpark	15.000		15.000			0
Doorontwikkeling kloosterpark	15.000		15.000			0
Instandhouding molen De Pegstukken		31.658	17.615			14.043
Uitvoeren klimaatbeleid	30.450		8.076			22.375
Huisvesting vergunninghouders	55.000		4.167			50.833
Digit.handhaving+toezicht (pr.dienstverl. C09)	8.396		8.396			0
Basisregistratie Grootschalige topografie	40.037		36.037			4.000
Masterplan locatie Vossenberg	23.474		16.241			7.233
Ruimtelijke ontwikkeling (anterieure overeenkomst)	6.469		6.469			0
Herbestemming gemeentehuis Schijndel		200.000	61.534			138.466
Uitbreiding depot en expositiemogelijkheden kunstcollectie gemeente Schijndel		145.000				145.000
Voorbereiding podiumaccommodatie Schijndel		105.000				105.000
Bestemmingsreserves dekking kap.lasten materiele activa met economisch nut						
Dienstverleningsconcept	48.264	2.534			6.247	44.551
Kunstgrasveld Avanti korfbal	25.912	1.360			4.599	22.673
Overkapping Jan Heestershuis	15.040	790			3.296	12.533
Aanleg banen 11+12 Skinlo	11.375	597			1.735	10.237
Kunstgrasveld Avanti voetbal	42.731	2.243			16.487	28.487
Kunstgrasveld Schijndel	35.530	1.865			13.108	24.287
Aanleg paardensportvereniging	43.601	2.289			5.643	40.247

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Verbouwing BIZZI t.b.v. huisvesting JGZ	47.404	2.489			4.003	45.890
Nieuwbouw Elde college	1.306.060	68.568			79.357	1.295.272
Uitbreiding wielerbaan Schijndel		40.000		222.560		262.560
Kleedlokalen wielerbaan Schijndel				61.181		61.181
Verlichting wielerbaan Schijndel				121.147		121.147
HV 2000 soc. cultureel centrum	761.429	39.975			66.231	735.173
Toegankelijk maken 6 gebouwen t.b.v. gehandicapten	54.072	2.839			14.360	42.551
Toegankelijk maken gemeentehuis t.b.v. gehandicapten	11.298	593			3.107	8.783
Toegankelijk maken zwembad t.b.v. gehandicapten	7.049	370			1.937	5.482
Akoestiek sporthal	37.333	1.960			4.627	34.667
Bouwk. Aanpassingen zwembad	147.810	7.760			16.998	138.572
CV Ketel + Boilers sportcomplex Leemputten	4.054	213			900	3.367
Vervanging CV leiding gymzaal Papaverstraat	4.931	259			517	4.673
Renovatie toiletgroep oudbouw	42.193	2.215			4.436	39.972
Uitvoering legionellapreventie	10.502	551			2.261	8.792
Totaal bestemmingsreserves	13.900.139	2.376.898	2.696.670	404.888	407.824	13.577.431
Totaal reserves	23.099.797	3.614.020	3.596.345	3.487.242	407.824	26.196.890
Jaarresultaat	3.487.242	-323.890		-3.487.242		-323.890
Totaal eigen vermogen	26.587.039	3.290.130	3.596.345	0	407.824	25.873.000

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Toelichting op de algemene reserve niet vrij besteedbaar

Weerstandsvermogen:

De reserve per 01-01-2016 bedraagt € 2.421.825,01.
Buffer voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, het opvangen van eventuele rekeningtekorten en fungeren als algemeen dekkingsmiddel.
Geen mutaties in 2016.
De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 2.421.825,01

Algemene reserve niet vrij besteedbaar (diverse onderdelen)

Diverse geblokkeerde vermogensbestanddelen (vooral verkoopopbrengst Obragas) tot stand gekomen uit vroegere financiële transacties. Een deel is specifiek bedoeld voor het creëren van renteopbrengsten in de exploitatiesfeer. Een ander deel wordt t/m 2024 jaarlijks ingezet (afgebouwd) ter dekking van bepaalde kapitaallasten conform bezuinigingsoperatie in 1998. Ook is er een deel dat dient ter dekking van de wegvallende dividenduitkering i.v.m. verkoop HNG. Tot slot is er een deel uitgekeerd uit de nazorgverplichtingen Vlagheide door het Stadsgewest.

Inzet algemene reserve t.g.v. gewone dienst

De reserve per 01-01-2016 bedraagt € 1.004.715,26.

De bespaarde rente van deze reserve wordt structureel toegevoegd aan de inkomsten van de gewone dienst.

Jaarlijks wordt er een bedrag ten gunste van de exploitatie gebracht (zie schema. Voor 2015 bedraagt deze € 146.344,00).

Specificatie:

jaar	stand per 1-1	onttrekking	extra onttrekking	stand per 31-12
1998	6.126.032,92	249.579,12	-	5.876.453,80
1999	5.876.453,80	373.007,34	-	5.503.446,46
2000	5.503.446,46	368.923,32	-	5.134.523,14
2001	5.134.523,14	368.923,32	-	4.765.599,82
2002	4.765.599,82	361.436,00	-	4.404.163,82
2003	4.404.163,82	353.949,00	-	4.050.214,82
2004	4.050.214,82	349.183,99	-	3.701.030,83
2005	3.701.030,83	332.848,00	-	3.368.182,83
2006	3.368.182,83	304.260,00	159.911,57	2.904.011,26
2007	2.904.011,26	264.781,00	1.010.727,00	1.628.503,26
2008	1.628.503,26	251.167,00	- 1.010.727,00	2.388.063,26
2009	2.388.063,26	234.831,00	-	2.153.232,26
2010	2.153.232,26	220.764,00	-	1.932.468,26
2011	1.932.468,26	198.075,00	-	1.734.393,26
2012	1.734.393,26	198.075,00	-	1.536.318,26
2013	1.536.318,26	198.075,00	-	1.338.243,26
2014	1.338.243,26	181.058,00	-	1.157.185,26
2015	1.157.185,26	152.470,00	-	1.004.715,26
2016	***1.004.715,26***	***146.344,00***	***-***	***858.371,26***
2017	858.371,26	146.344,00	-	712.027,26
2018	712.027,26	146.344,00	-	565.683,26
2019	565.683,26	146.344,00	-	419.339,26
2020	419.339,26	146.344,00	-	272.995,26
2021	272.995,26	146.344,00	-	126.651,26
2022	126.651,26	126.651,26	-	0

Reserve i.v.m. verkoop HNG

De reserve per 01-01-2016 bedraagt € 1.089.072,52.

Geen mutaties in 2016.

De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 1.089.072.52.

Reserve i.v.m. verkoop Obragas

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 881.016,93.

In 2016 onttrekking van € 0 ten behoeve extra afschrijving activa met maatschappelijk nut.

De storting bedroeg in 2016 € 10.314,00 conform de begroting i.v.m. met renteloze lening van de provincie.

De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 891.330,93

Afdichting en nazorgverplichtingen Vlagheide

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 896.537,32.

Van het batig saldo 1999 is een bedrag bestemd voor het vormen van deze reserve. Zolang de situatie zich niet wijzigt blijft het risico van de stortplaats Vlagheide bij de deelnemende gemeenten. In 2016 geen mutaties.

Vorming van een voorziening was vooralsnog niet nodig omdat onbekend is dat er een aanvullende gemeentelijke bijdrage verschuldigd zal zijn bij overdracht aan de provincie of gemeente Schijndel. Het voormalige Stadsgewest heeft zelf een voorziening gevormd die t.z.t. toereikend zou moeten zijn. Vanaf 2015 is reeds door Schijndel een aanvullende voorziening gevormd vanwege tegenvallende opbouw van de voorziening van het Stadsgewest. In 2016 is het bedrag verhoogd met € 7.000,00. Zie voorzieningen.

De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 896.537,32

Algemene reserve niet vrij besteedbaar: grondexploitatie

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 1.248.324,58.
Het betreft een afgezonderd vermogensdeel ten behoeve van de grondexploitatie (dient ter dekking van eventueel risico's in die exploitatie). De rentebijschrijving in 2016 bedroeg € 184.771,42. In 2016 is er een bedrag van € 3.154.243,00 gestort en een bedrag van € 109.344,02 onttrokken. Voor een specificatie wordt verwezen naar het bijlagenboek.
De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 4.477.994,98.

Algemene reserve vrij besteedbaar

De reserve per 01-01-2016 bedraagt € 1.658.166,42.
Vermogensbestanddeel dat vrij inzetbaar is (er rust dus geen enkele claim op dit bedrag)
Rentebijschrijving 2016 € 75.946,58. In 2016 is er een bedrag van € 894.201,00 gestort en een bedrag van € 643.987,48 onttrokken.
De reserve per 31-12-2016 bedraagt € 1.984.326,52

Bestemmingsreserves

De omvang van de bestemmingsreserve dient zodanig te zijn dat hieruit de toekomstige bestedingen voor het doel waarvoor de reserve is gevormd kan worden gedekt. Door het algemeen bestuur kan aan deze reserve een bestemming worden gegeven. Egalisatiereserves behoren ook tot de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Huisvesting 2000

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 148.101,68.
Ingesteld ter dekking van lasten in het kader van Huisvesting 2000 voor diverse aangemerkte projecten. Voor de komende periode is er geen bestedingsplan vastgesteld.
In 2016 is de rente ad € 6.664,58 bijgeschreven. Er zijn geen verdere mutaties geweest.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 154.766,26.

Bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € € 293.948,20.
Dit fonds wordt gebruikt voor de aanleg van bovenwijkse voorzieningen. Zo zijn in het verleden bedragen aangewend voor de aanleg van de structuurweg en bergbezinkbassins. In 2016 is er € 27.880,05 onttrokken Ook worden de bijdragen uit de anterieure overeenkomsten gestort. Overeenkomstig het besluit van de raad van 10 juli 2014 is besloten deze reserve te beëindigen zodra alles is opgebruikt en wordt vervangen door de voorziening bovenwijkse voorziening nota gebiedsoverstijgende kosten.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 266.068,15

Bestemmingsreserve Participatiewet re-integratie

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 135.753,11.
Besteding voor doelen in het kader van de Participatiewet. Betreft het saldo van een van de transities in het sociaal domein. Besloten is dit vooralsnog budgettair te ramen. Het batige saldo wordt gestort. In 2016 is een bedrag van € 103.493,00 onttrokken.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 32.260,11

Bestemmingsreserve WMO begeleiding

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 393.576,00.
Besteding voor doelen in het kader van de WMO begeleiding. Betreft het saldo van een van de transities in het sociaal domein. Besloten is dit vooralsnog budgettair te ramen. Het batige saldo wordt gestort. Er is in 2016 het saldo gestort van € 229.320,00.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 622.896,00

Bestemmingsreserve Jeugdwet

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 245.980,00.
Besteding voor doelen in het kader van de Jeugdwet. Betreft het saldo van een van de transities in het sociaal domein. Besloten is dit vooralsnog budgettair te ramen. Het batige saldo wordt gestort. Er zijn in 2016 geen mutaties.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 245.980,00

Bestemmingsreserve Huishoudelijke hulp toeslag

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 148.686,00

Besteding voor doelen in het kader van de Huishoudelijke hulp. Betreft het saldo van een van de extra toegekende bijdrage in de algemene uitkering voor huishoudelijke hulp. Besloten is het saldo voor dit doel te gebruiken. Er is in 2016 een bedrag van € 96.756,00 gestort.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 245.442,00.

Bestemmingsreserve decentralisatie vluchtelingenopvang

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 0,00.

Besteding voor doelen in het kader van de vluchtelingenopvang

Betreft het ontvangen bedrag in de algemene uitkering t/m oktober 2016. Besloten is dit voorlopig te reserveren. Er is in 2016 een bedrag van € 115.186,00 ontvangen via de algemene uitkering.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 115.860,00

Bestemmingsreserve volkshuisvesting

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 5.009.967,35.

Is gevormd bij verkoop van het gemeentelijk woningbedrijf. Besloten is dat de besteding alleen mag geschieden voor doelen in het kader van de volkshuisvesting. In 2016 is inclusief de rente een bedrag van € 225.448,53 bijgeschreven. Er is in 2016 een bedrag van € 212.000,00 onttrokken voor geoormerkte lasten die verband houden met de leefomgeving.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 5.023.415,88

Bestemmingsreserve instellen rekenkamer

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 7.223,00.

Op grond van de Wet Dualisering Gemeenten is de gemeente verplicht om met ingang van 2006 een rekenkamerfunctie in te stellen. Dit onderdeel is voorlopig gereserveerd voor onverwachte uitgaven bij onderzoeken door de rekenkamercommissie. In 2016 is er niets onttrokken.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 7.223,00.

Bestemmingsreserve onderhoud straatverlichting

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 133.662,06.

Na een aantal branduren worden de lampen vervangen. Avondlampen worden 1 keer per 1,5 jaar vervangen en nachtlampen worden 1 keer per 4 jaar vervangen. Afhankelijk van de werkelijk kosten wordt het verschil ten gunste of ten laste van deze egalisatiereserve gebracht. In 2016 is een bedrag van € 27.136,63 gestort.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 160.798,69.

Bestemmingsreserve woon- en leefomgeving

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 16.578,15.

Deze reserve wordt gebruikt om knelpunten binnen bepaalde wijken op te lossen. In 2016 zijn er geen mutaties geweest.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 16.578,15.

Bestemmingsreserve klinkerbestrating

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 90.979,26.

Bedoeld voor onderhoud aan de straten met klinkerbestrating. Wordt ingezet afhankelijk van het wegbeheerplan. Incidentele stortingen indien er overschot was op bepaalde posten. In 2016 zijn er geen mutaties geweest.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 90.979,26.

Bestemmingsreserve asfaltering

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 85.371,16.

Is eigenlijk een voorziening maar mag daar (nog) niet staan vanwege het ontbreken van een meerjarig onderhoudsplan (wegbeheer). Wordt ingezet afhankelijk van het wegbeheerplan. Dient ter dekking van toekomstige onderhoudsuitgaven. In 2016 geen mutaties geweest.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 85.371,16.

Bestemmingsreserve afval (egalisatiereserve)

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € € 317.507,63.

In 2010 is besloten om vanaf 2010 voor de afvalstoffenheffing een egalisatiereserve te vormen. Er is besloten om per 1-1-2011 DIFTAR in te voeren. Bij de invoering van DIFTAR is uitgegaan van een aantal inschattingen die in de praktijk aanzienlijk kunnen tegenvallen of meevallen. Er wordt bijvoorbeeld van uitgegaan dat het gestort huisvuil met ±950 ton zal afnemen, dat er 310 ton plastic wordt opgehaald en er is een inschatting gemaakt van het soort bak dat de burgers kiezen. Het is zeer goed wel mogelijk dat de werkelijke cijfers kunnen afwijken en dat kan er weer voor zorgen dat er op rekeningbasis een tekort of overschot ontstaat.

Door het invoeren van een egalisatiereserve kun je eventuele tekorten c.q. overschotten verrekenen met het daaropvolgende jaar. De kosten van de afvalstoffeninzameling worden dus uiteindelijk altijd voor 100% verhaald op de burger. In 2016 is een bedrag van € 167.623,66 onttrokken.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 149.883,97.

Bestemmingsreserve stimulering goedkope woningen

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 55.197,50.

Bij de bestemming van het jaarresultaat 2013 is besloten een bedrag te reserveren voor de stimulering van goedkope woningen. In 2016 zijn hier geen mutaties in geweest.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 55.197,50.

Bestemmingsreserve Vlagheide regisseur

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 7.846,12.

Bij de bestemming van het jaarresultaat 2013 is besloten een bedrag te reserveren voor een bijdrage aan de Vlagheide regisseur. In 2016 is daarvoor een bedrag van € 7.846,12 onttrokken.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 0,00

Bestemmingsreserve onderhoud gemeentelijke gebouwen

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 1.489.308,03.

Bij bestemming van het jaarresultaat 2014 is er een bedrag van € 1.856.785,80 gestort ter compensatie voor de opheffing van de voorziening omdat er geen recent vastgesteld onderhoudsplan was. Het doel van de reserve is gelijk aan dat van de eerdere voorziening, namelijk de egalisatie van de lasten van groot onderhoud over de jaren.

Voor onderhoudswerkzaamheden is een bedrag van € 386.907,00 gestort en een bedrag van € 284.603,33 onttrokken.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 1.591.611,70.

Bestemmingsreserve IDOP Wijbosch

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 0,00.

In 2016 is een bedrag van € 109.574,09 gestort.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 109.574,09

Bestemmingsreserve optimale werkplekken

De reserve bedraagt per 01-01-2016 € 31.10500.

In 2012 is besloten een bestemmingsreserve te vormen voor optimale werkplekken. In 2016 is er een bedrag onttrokken van € 31.105,00. De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 0,00.

Bestemmingsreserves grondexploitaties:

- Reserve kunst en cultuur: de reserve bedraagt per 01-01-2016 € 179.909,92.

Om inhoud te kunnen blijven geven aan het profiel van Schijndel als kunst – en cultuurgemeente wordt de reserve verfraaiing omgezet in een reserve kunst en cultuur. Wanneer het geraamde budget in de algemene dienst niet toereikend is wordt een beroep gedaan op deze reserve. Het betreft hier een bestemmingsreserve voor de aankoop en groot onderhoud van kunstwerken. In 2016 is er per saldo een bedrag van € 64.205,54 onttrokken. Overeenkomstig het besluit van de raad van 10 juli 2014 is besloten deze reserve te beëindigen zodra alles is opgebruikt.

De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 115.704,38

- Reserve natuurontwikkeling: de reserve bedraagt per 01-01-2016 € 232.345,51.

Deze reserve is door de raad ingesteld voor duurzame natuurontwikkeling, welke toegankelijk is voor publiek, bij voorkeur in het buitengebied. In 2016 is per saldo een bedrag van € 75.218,35 onttrokken. De reserve wordt verder gebruikt voor

het de verdere ontwikkeling van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). Overeenkomstig het besluit van de raad van 10 juli 2014 is besloten deze reserve te beëindigen zodra alles is opgebruikt.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 157.127,16.

- Reserve Schattingsverschillen: de reserve bedraagt per 01-01-2016 € 310.098,26.

De reserve schattingsverschillen heeft betrekking op het complex verspreide percelen. Het betreft het verschil tussen de boekwaarde van de grond en de mogelijke verkoopwaarde van de grond.
Deze reserve dient ter dekking van de werkelijke boekwaarde van de gronden en de eventuele opbrengsten. In totaal betreft het 145.317 m². In 2016 is per saldo een bedrag gestort van € 13.954,42.
De reserve bedraagt per 31-12-2016 € 324.052,68.

Bestemmingsreserve voor dekking eenmalige uitgaven

In verband met de invoering van de BBV zijn er bepaalde activa die niet meer geactiveerd mogen worden. Voor deze investeringen is een reserve gevormd. De dekking vindt plaats door een onttrekking te doen ter grootte van de uitgaven via functie 980. De uitgaven worden functioneel verantwoord.

31-12-2015	vermeerdering	uitgaven	31-12-2016
1.910.407	967.928	1.862.116	1.016.219

Bestemmingsreserve voor dekking kapitaallasten van materiële activa met economisch nut

Betreft hier een reserve die is ingesteld om de kapitaallasten van een activum met een economisch nut te dekken.

31-12-2015	rentebijschr.	stortingen	onttrekkingen	31-12-2016
2.656.588	139.471	444.888	249.848	2.991.099

Gerealiseerd resultaat

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Algemene dienst	-483.431	29.536
Grondexploitatie	159.541	3.457.706
Totaal	-323.890	3.487.242

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven: ·

		Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		3.364.974	2.743.481
Egalisatievoorzieningen		24.000	12.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden		3.010.747	2.808.270
Balans passiva	**Totaal**	**6.399.721**	**5.563.751**
Voorziening onder activa i.v.m**. afwaardering op activa**		912.113	1.222.139
Totaal voorzieningen in jaarrekening		7.311.834	6.785.890

VOORZIENINGEN	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2016
Pensioenverplichtingen wethouders	1.948.840	232.965		76.195	2.105.611
Wachtgelden wethouders	380.266	66.627		110.269	336.624
Tekort Stadsgewest afdichting Vlagheide	170.000	7.000			177.000

Duin Zuid 2e fase	189.375			3.066	186.309
Bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend		55.532			55.532
Bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend		12.197			12.197
Liquidatie Optimisd		491.701			491.701
Wilhelminalaan	55.000		55.000		0
subtotaal voorzieningen voor verplichtingen	2.743.481	866.023	55.000	189.530	3.364.974
Openbare verlichting	12.000	12.000			24.000
subtotaal onderhoudegalisatievoorzieningen	12.000	12.000			24.000
IDOP Wijbosch	395.083	260.125		655.208	0
Riolering	1.367.329	597.560			1.964.889
Verbetering kwaliteit buitengebied	1.045.858				1.045.858
subtotaal van derden verkregen middelen die specifiek besteed moet worden	2.808.270	857.685		655.208	3.010.747
Totaal voorzieningen conform balans	*5.563.751*	*1.735.707*	*55.000*	*844.738*	*6.399.721*
Verliezen op complexen	624.089	19.084		341.604	301.569
Debiteuren algemene dienst	10.113	66.748		2.058	74.803
Debiteuren OZB	4.000	32.007		32.007	4.000
Optimisd vanaf 2005	479.295		22.977		456.318
Optimisd t/m 2004	104.642		29.219		75.423
Subtotaal voorziening afwaardering activa	*1.222.139*	*117.839*	*52.196*	*375.669*	*912.113*
Totaal voorzieningen in jaarrekening	6.785.890				7.311.834

In de kolom "Vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Pensioenverplichtingen wethouders

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 1.948.840,41.
Is ingesteld voor toekomstige pensioenverplichtingen. De verplichtingen zijn in 2016 uit de voorziening betaald, zijnde € 76.194,69. In 2016 is de benodigde voorziening naar aanleiding van een actuarisatie opnieuw berekend en is € 232.965,00 gestort. Wanneer er een pensioenfonds voor wethouders zal worden ingesteld, wordt het (benodigde) gereserveerde geld na herberekening ingebracht in dat fonds.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 2.105.610,72

Wachtgelden wethouders

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 380.265,50.
Dient ter dekking van lasten voortvloeiende uit wachtgeldverplichtingen. Berekening is gebaseerd op de toekomstige verplichtingen. Aan wachtgeld is in 2016 een bedrag uitbetaald van € 110.268,97 en gestort wegens het verwachte vervallen van inkomsten van de voormalige wethouders € 66.627,47.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 336.624,00

Tekort Stadsgewest afdichting Vlagheide

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 170.000,00

Na de definitieve sluiting van de stortplaats, thans geraamd op 31-12-2018, wordt de stortplaats overgedragen aan de Provincie. Deze is dan verantwoordelijk voor de eeuwig durende nazorg. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen. Volgens de conceptjaarrekening 2015 heeft het Stadgewest een negatief eigen vermogen van € 5,06 miljoen. De verwachting is dat hiervan € 2,5 miljoen kan worden gedekt uit het nazorgfonds. De Provincie heeft doelvermogen berekend op € 16,5 miljoen. Het doelvermogen wordt per 31-12-2018 definitief vastgesteld. Het bestuur van het Stadsgewest gaat op basis van eigen berekeningen, alsmede die van de extern adviseur voorlopig uit van maximaal € 14,0 miljoen Het uiteindelijk tekort zal dan € 2,56 miljoen bedragen. Het aandeel van de gemeente Schijndel in dit verlies bedraagt € 177.000,00. Hiervoor is in 2015 een voorziening getroffen met een extra storting in 2016 van € 7.000
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 177.000.

Duin Zuid 2e fase

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 189.375,00.
Om de noodzakelijk kosten voor het bouw- en woonrijpmaken te verantwoorden wanneer het uiteindelijk verkavelingsplan van Berco definitief is, is een voorziening gevormd uit het afgesloten complex. De voorziening is gevormd in 2015. Er is in 2016 een bedrag van € 3.066,04 onttrokken.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 186.308,96

Voorziening Wilhelminalaan

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 55.000,00
Dient ter dekking voor verwachte verlies in verband met de verkoop Wilhelminalaan (vm. school)
In 2016 is er een bedrag van € 55.000 onttrokken.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 0,00

Voorziening bovenwijkse voorziening nota gebiedsoverstijgende kosten (rbsl 10-07-2014 Nota Gebiedsoverstijgende kosten)

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 0,00
De inzet van de gemeente Schijndel is om zoveel mogelijk te komen tot anterieure overeenkomsten waarbij het kostenverhaal zich niet alleen richt op gebiedseigen kosten, maar ook op het verhaal van bovenwijkse voorzieningen en financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. In 2016 is er een bedrag van € 55.532,44 gestort
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 55.532,44

Voorziening liquidatie Optimisd

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 0,00
In verband met de liquidatie van Optimisd per 1 januari 2017 is voor de liquidatie kosten een voorziening getroffen in het aandeel dat voor rekening van Schijndel komt.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 491.701,00

Voorziening bijdrage Ruimtelijke ontwikkeling nota gebiedsoverstijgende kosten (rbsl 10-07-2014 Nota Gebiedsoverstijgende kosten)

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 0,00
De inzet van de gemeente Schijndel is om zoveel mogelijk te komen tot anterieure overeenkomsten waarbij het kostenverhaal zich niet alleen richt op gebiedseigen kosten, maar ook op het verhaal van bovenwijkse voorzieningen en financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. In 2016 is er een bedrag van € 12.196,60 gestort
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 12.196,60.

Voorziening onderhoud openbare verlichting

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 12.000,00.
Beheren van de onderhoudskosten openbare verlichting. In 2016 is er een bedrag van € 12.000,00 gestort.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 24.000,00

IDOP Wijbosch

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 395.083,26
De voorziening is gevormd in 2015.
Er is in 2016 een bedrag van € 260.125,00 gestort en een bedrag van € 655.208,26 onttrokken.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 0,00

Voorziening riolering

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 1.367.328,56.
In 2014 is de reserve overgeheveld naar de voorzieningen conform de BBV voorschriften. In 2016 is er een bedrag gestort van € 597.560,18.
De voorziening bedraagt per 31-12-2016 € 1.964.888,74

Verbetering kwaliteit buitengebied

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 1.045.858,02
Deze voorziening wordt ingezet voor verbetering kwaliteit buitengebied.
Het betreft hier middelen van derden. De financiële bijdragen van de diverse initiatiefnemers zullen, zoals in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Buitengebied is vermeld, alleen mogen worden uitgegeven aan investeringen in natuur, landschap, (recreatieve) ontsluiting in het buitengebied. In verband daarmee is het noodzakelijk om voor deze gelden een voorziening te vormen, te weten de voorziening 'verbetering kwaliteit buitengebied'. De middelen die in deze voorziening worden gestopt zullen alleen worden uitgegeven aan maatregelen en projecten zoals zijn genoemd in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Buitengebied. In 2016 zijn er geen mutaties geweest.
De voorziening per 31-12-2016 bedraagt € 1.045.858,02

Verwachte verliezen op complexen

De voorziening bedraagt per 01-01-2016 € 624.089,00.
Deze voorziening is ingesteld in 2009 omdat er een aantal complexen zijn waarop verwacht wordt dat zij een negatief saldo zullen hebben.
In het bijzonder gaat het hierbij om het complex Hulzebraak.
In 2016 is er een bedrag van € 19.084,01 gestort en een bedrag van € 341.604,00 onttrokken.
De voorziening per 31-12-2016 bedraagt € 301.569,01

Vaste schulden met rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	36.321.001	40.224.652
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen		
Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten		
Totaal	36.321.001	40.224.652

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2016:

	Saldo 31-12-2015	vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Onderhandse leningen	40.224.652		3.903.651	36.321.001
Totaal	40.224.652		3.903.651	36.321.001

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 762.478,07. Op korte termijn (voor het jaar 2017) bedraagt de aflossing € 9.265.252,92.
Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage 6 van het bijlagenboek.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Overige kasgeldleningen	0	3.000.000
Banksaldi	17	21
Rekening courant saldi	15.393	119.880
Overige schulden	5.312.505	5.565.826
Totaal	5.327.915	8.685.728

Kasgeldleningen

	31-12-2016	31-12-2015
1200 kasgeldleningen	0	3.000.000
Totaal	0	3.000.000

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
1921 BNG 285037145	17	21
Totaal	17	21

Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen

	31-12-2016	31-12-2015
2009 RC Grondexploitatie	-	-
2040 RC Optimisd	15.393	119.880
1163 RC SVN Startersleningen	-	-
Totaal	15.393	119.880

Overige schulden

	31-12-2016	31-12-2015
1103 Terug te betalen bedragen	6.671	-
1600 Crediteuren	3.718.958	4.479.574
1603 Waarborgsommen	74.822	50.322
1606 Nog te betalen	1.427.657	998.632
Overige	84.397	37.298
Totaal	5.312.505	5.565.826

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Verplichtingen die in het jaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		-
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	85.439	171.660
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	65.153	117.242
Overlopende passiva	150.592	288.902

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincie nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

		Saldo 31-12-2015	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2016
Geluidssanering door gevelisolatie	Provincie	14.511		12.579	1.932
Middelen 2011 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie	2.461		2.461	-
Middelen 2012 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie	114.174		114.174	-
Middelen 2013 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie	1.283		1.283	-
WWB werkdeel meeneemregeling	Ministerie	0			
Middelen 2014 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie	3.117		3.117	-
Eenmalige koopkrachtregeling	Ministerie	0			
Bio divers kom Veronicapark/Beemd	Provincie	13.080		9.262	3.818
Sanering B-listwoningen geluidshinder	Ministerie	5.895		845	5.050
Reserve CMK regeling 2015	Kunstbalie	13.586		13.586	-
Middelen 2015 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie	3.554		3.554	-
Middelen 2016 onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie		149.980	75.342	74.638
	Totaal	171.660	149.980	236.202	85.439

Specificatie overlopende passiva:

	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
1700 vooruit ontvangen bedragen	29.322	32.554
1710 vooruit ontvangen grondexploitaties	35.323	83.265
2005 buitenrekening	0	767
2006 Pin werf	0	248
2007 Kruisposten JHH	508	409
Totaal	65.153	117.242

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Aard/omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Stichting de Plu	Bouw kinderdagverblijf	739.662	100%	356.800	385.852
Huis en Erf via WSW	Aantrekken geldleningen	65.934.000	50%	52.284.000	49.088.000
Woonzorg via WSW	Aantrekken geldleningen	3.176.000	50%	2.795.000	2.922.000
SV Avanti		120.000		120.000	
	Totaal	69.969.662		55.555.800	52.395.852

In 2016 is niets daadwerkelijk betaald uit hoofde van aanspraken op de verleende borg- en garantstellingen.

Niet uit de balans blijkende toekomstige verplichtingen

De volgende langlopende contracten zijn aangegaan:

activiteit	leverancier	contract bedrag	ingang contract	einde contract	verplichting 2017 ev	corsa nummer	contract nummer	opmerkingen
langlopende contracten								
- ophalen huisvuil en GFT (BKR)	Gansewinkel	1.522.985	1-1-2011	31-12-2015	304.597	10.028859/12.028806	002792/14.	gebruik gemaakt van de optie om te verlengen voor de jaren 2016 en 2017
- plantsoenen onderhoud (WBE)	WSD	640.823	1-1-2017	31-12-2017	640.823	16,046235		Loopt tot eind 2017, in 2017 nieuw contract i.s.m. Met IBN
- werkbouwkundige installaties (RST)	Immens	143.850	1-1-2017	31-12-2017	28.770	16.037031		
- beveiliging inbraak/brand (RST)	VEBA	13.546	1-1-2017	31-12-2017	13.546	16.056800	16.056799	
- schoonmaak gemeentelijke gebouwen (RST)	Schoonmaakco operatie	86.978	1-9-2014	1-9-2017	68.000	16.025176		excl gemeentehuis Markt 20
- levering diverse sanitair (RST)	Quality services	div.bedragen	1-1-2017	31-12-2017	13.000	16.047199		excl gemeentehuis Markt 20

lease							
Aanschaf en installatie Huwai SAN	Econocom	65.725	1-4-2015	31-12-2017	23.900	15.016190	35002000
Aanleggen Wifi-netwerk	CHG	51.448	1-7-2012	30-6-2017	5.145	12.023570	5720518
Uitbreiding Wifi-netwerk	CHG	28.391	1-2-2015	31-7-2017	6.625	15.01.844	5720785
Vervanging desktops etc.	CHG	671.656	1-8-2013	30-6-2018	223.885	13.031374	5720662
- Printers	Sharp	63.606	1-7-2014	1-4-2018	21.202	14.016079	79678/001
overige							
CAO gemeente ambtenaren	personeel	huidige cao loopt tot 1-5-2017					

Eigen bijdrage op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen verkrijgen.

Duin Zuid 2e fase
Overeenkomstig het contract met Berco kunnen in de toekomst bij wijziging van het bestemmingsplan en verkavelingsplan nog kosten ten laste van de gemeente komen en daarvoor is geen voorziening gevormd.

Mobiliteitsbureau
Er is een Overeenkomst van opdracht gesloten met een mobiliteitsbureau t.b.v. de begeleiding van een medewerker naar ander werk. De medewerker is daartoe in dienst getreden van het bureau. De looptijd is maximaal tot 31-08-2020 en de omvang van de kosten, bestaande uit een vergoeding van loonkosten en bijkomende kosten en begeleidingskosten onder aftrek van gegenereerde inkomsten, is afhankelijk van het verloop van de re-integratie.

Vennootschapsbelasting
Op basis van de huidige uitgangspunten veronderstellen wij over het jaar 2016 een VPB-last van nihil. Formele afstemming over de gehanteerde uitgangspunten dient nog plaats te vinden met belastingdienst. Uitkomsten van deze afstemming zullen mogelijk alsnog leiden tot een VPB-last over 2016.

BIJLAGEN bij de jaarrekening

Bijlage 1 Bruto en Netto resultaat (mutaties reserves)

Resultaat voor en na mutaties reserves (Netto naar Bruto)

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	-1.302.808	-714.036	-23.706	3.378.053
Toevoeging aan reserves	7.358.260	7.137.189	9.155.685	4.394.080
Onttrekking van reserves	12.148.310	7.527.335	9.226.094	1.474.888
Saldo	4.790.050	390.146	70.409	-2.919.192
Gerealiseerd resultaat	3.487.242	-323.890	46.703	458.861

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

Deelprogramma 202 Bestuur en organisatie			
Rentebijschrijving		2.534	
Onvoorzien incidenteel		24.486	
Eenmalige budgetten		242.056	
	Stortingen	269.076	
Eenmalige budgetten		865.197	
Optimale werkplekken		31.105	
Ombuigingsoperatie 1998		146.344	
	Onttrekkingen	1.042.646	
	Effect op rekeningsaldo		773.570

Deelprogramma 051 Leefbaarheid			
Eenmalige budgetten		88.354	
	Stortingen	88.354	
Eenmalige budgetten		345.982	
	Onttrekkingen	345.982	
	Effect op rekeningsaldo		257.628

Deelprogramma 052 Milieu en natuur			
Rentebijschrijving		10.456	
Eenmalige budgetten product riolering 6002		8.000	
Eenmalige budgetten product riolering 6003		13.000	
	Stortingen	31.456	

Afvalstoffenheffing		167.623	
Eenmalige budgetten product milieu 6002		8.076	
Eenmalige budgetten product riolering 6003		35.483	
	Onttrekkingen	211.182	
	Effect op rekeningsaldo		179.726

Deelprogramma 053 Ruimte			
Rentebijschrijving		193.651	
Algemene reserve grondexploitatie		141.604	
Kunst en cultuur		8.096	
Schattingsverschillen		13.954	
Volkshuisvestingsplan		225.449	
IDOP Wijbosch		145.500	
Straatverlichting		27.137	
Eenmalige budgetten		137.263	
	Stortingen	892.654	
Onttrekking grondexploitaties		9.344	
Natuurontwikkeling		85.674	
Kunst en cultuur		72.301	
IDop Wijbosch		35.926	
Bovenwijkse voorziening		27.880	
Volkshuisvestingsplan		212.000	
Vlagheideregisseur		7.846	
Eenmalige budgetten		240.738	
	Onttrekkingen	691.709	
	Effect op rekeningsaldo		-200.945

Deelprogramma 101 Inkomensvoorziening			
	Stortingen	0	
Participatie		103.493	
Eenmalige budgetten product Inkomensondersteuning 5001		20.000	
	Onttrekkingen	123.493	
	Effect op rekeningsaldo		123.493

Deelprogramma 102 Ontspanning en welzijn			
Eenmalige budgetten		856.013	
Rentebijschrijving		59.604	
	Stortingen	915.617	
Eenmalige budgetten		322.700	
	Onttrekkingen	322.700	

Effect op rekeningsaldo		-592.917

Deelprogramma 103 Onderwijs		
Eenmalige budgetten product huisvesting scholen 2002	68.130	
Rentebijschrijving	68.827	
Stortingen	136.957	
Eenmalige budgetten product huisvesting scholen 2002	186.955	
Onttrekkingen	186.956	
Effect op rekeningsaldo		49.999

Deelprogramma 104 Zorg		
Jeugdwet (sociaal domein)	229.320	
Huishoudelijke hulp toelage	96.756	
Vluchtelingenopvang	115.186	
Rentebijschrijving	6.291	
Eenmalige budgetten i.v.m. vluchtelingen en minderheden 5503		
Stortingen	447.553	
Eenmalige budgetten	82.398	
Onttrekkingen	82.398	
Effect op rekeningsaldo		-365.155

Deelprogramma 151 Arbeidsmarkt		
Stortingen	0	
Onttrekkingen	0	
Effect op rekeningsaldo		0

Deelprogramma 152 Bedrijvigheid		
Stortingen	0	
Onttrekkingen	0	
Effect op rekeningsaldo		0

Deelprogramma 251 Algemene dekkingsmiddelen			
Rentebijschrijving		75.947	
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen		386.907	
Reserve i.v.m. verkoop Obragas		10.314	
Algemene reserve (algemene uitkering i.v.m. fusie)		800.000	
Algemene reserve		3.082.354	
	Stortingen	4.355.522	
Algemene reserve		743.988	
Algemene reserve grondexploitaties		3.487.242	
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen		284.603	
Eenmalige budgetten product algemene dekkingsmiddelen		4.436	
	Onttrekkingen	4.520.269	
	Effect op rekeningsaldo		164.747
	Totaaleffect op rekeningsaldo		**390.146**

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Bijlage 2 Verschillen in mutaties reserves en voorzieningen begroting na wijziging en realisatie

Nr.	Omschrijving	Uitgaven begroot	Uitgaven werkelijk	Saldo uitgaven	Inkomsten begroot	Inkomsten werkelijk	Saldo Inkomsten
	Programma Bestuur						
	201 Openbare orde en veiligheid						
1001	Brandweer	-	-	-	-	-	-
1003	Preventie	-	-	-	-	-	-
		-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	202 Bestuur en organisatie						
0502	Bestuur	58.197	818.313	-760.116	801.537	732.721	68.816
0503	Bestuurlijke communicatie	-	-	-	8.883	8.883	0
0506	Organisatie	249.056	315.804	-66.748	537.686	356.041	181.645
		307.253	**1.134.117**	**-826.864**	**1.348.106**	**1.097.645**	**250.461**
	Programma Woon – en leefomgeving						
	051 Leefbaarheid						
2501	Duurzame en veilige inrichting openbare ruimte	-	-	-	18.992	11.265	7.727
2502	Groenbeheer	35.354	35.354	0	101.465	90.537	10.928
2504	Wegbeheer	13.000	53.000	-40.000	447.999	244.180	203.819
		48.354	**88.354**	**-40.000**	**568.456**	**345.982**	**222.474**
	052 Milieu en natuur						
6001	Afval verwijdering en verwerking	-	-	-	207.840	167.624	40.216
6002	Milieu	10.456	18.456	-8.000	30.450	8.075	22.375
6003	Riolering	536.296	610.560	-74.264	48.483	35.483	13.000
		546.752	**629.016**	**-82.264**	**286.773**	**211.182**	**75.591**
	053 Ruimte						
2503	Inrichting openbare ruimte	339.599	387.387	-47.788	55.281	73.162	-17.881
6502	Bouw en woning toezicht	-	-	-	50.178	34.285	15.893
6503	Bouwgrond exploitaties	2.847.290	579.135	2.268.155	396.528	629.658	-233.130
6504	Monumentenzorg	31.658	31.658	0	31.658	17.615	14.043
6506	Ontwikkelingsplannen	164.584	19.084	145.500	93.583	66.593	26.990
7001	Volkshuisvesting	234.328	234.328	0	212.000	212.000	0
		3.617.459	**1.251.592**	**2.365.867**	**839.228**	**1.033.313**	**-194.085**
	Programma Samenleving						
	101 Inkomensvoorziening						
4002	Inkomensvoorziening	-	-	-	0	126.470	-126.470
5001	Inkomensondersteuning	-	-	-	20.000	20.000	0
		-	**-**	**-**	**20.000**	**146.470**	**-126.470**

Nr.	Omschrijving	Uitgaven begroot	Uitgaven werkelijk	Saldo uitgaven	Inkomsten begroot	Inkomsten werkelijk	Saldo Inkomsten
	102 Ontspanning en welzijn						
3001	Binnensport accommodaties	83.625	83.625	0	114.970	105.940	9.030
3003	Buitensport	454.388	454.388	0	79.233	79.233	0
3502	Kunst en cultuur beleid	213.000	213.000	0	216.297	71.296	145.001
3503	Sociaal - cultureel werk	164.604	164.604	0	171.231	66.231	105.000
		915.617	**915.617**	**0**	**581.731**	**322.700**	**259.031**
	103 Onderwijs						
2002	Huisvesting Scholen	3.630	3.630	0	123.584	122.456	1.128
2006	Vormings- en ontwikkelingswerk	68.827	68.827	0	-	-	-
2007	Volwassenonderwijs	64.500	64.500	0	64.500	64.500	0
		136.957	**136.957**	**0**	**188.084**	**186.956**	**1.128**
	104 Zorg						
2003	Jeugdbeleid	-	-	-	64.213	51.603	12.610
2004	Kinderopvang	-	-	-	4.803	4.803	0
4501	Gehandicapten	6.291	332.367	-326.076	21.823	21.825	-2
5503	Vluchtelingen en minderheden	0	115.186	-115.186	61.813	4.167	57.646
		6.291	**447.553**	**-441.262**	**152.652**	**82.398**	**70.254**

Programma Werk

4001	Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	-	-	-	-	-	-
5502	Project anders werken0	-	-	-	-	-	-
		-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	152 Bedrijvigheid						
1501	Ondersteuning en economische bedrijvigheid	-	-	-	-	-	-
		-	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Programma Algemene dekkingsmiddelen

	251 Algemene dekkingsmiddelen						
0501	Algemene dekkingsmiddelen	4.357.325	4.063.638	293.686	4.836.176	4.520.269	315.907
		4.357.325	**4.063.638**	**293.686**	**4.836.176**	**4.520.269**	**315.907**
	Totaal	**9.936.008**	**8.666.845**	**1.269.163**	**8.821.206**	**7.946.915**	**874.291**

Opm. afwijking in telling is mogelijk als gevolg van afronding

Bijlage 3 Overzicht Incidentele lasten en baten (> € 25.000)

Progr.	Incidentele lasten omschrijving	Raming 2016 na wijziging	Realisatie 2016
202	wachtgelden wethouders	0	66.627
202	Nagekomen lasten	0	66.748
202	EB: Innovatiefonds	149.785	73.193
202	EB: Extra inhuur/salaris i.v.m. fusie	200.000	188.092
202	EB: bijdrage Veghel i.v.m. fusie	183.782	190.587
202	EB: optimaliseren werkplekken	65.454	22.277
202	EB: herbestemming gemeentehuis	200.000	61.534
202	WKR eindheffing	0	100.347
202	Intrekking precario 2015	0	200.000
	Subtotaal programma 202	**799.021**	**969.405**
51	EB: Street-art project tunnel Structuurweg/Wijboscheweg	40.000	0
51	EB: Oversteek Wijbosscheweg nabij tunnel	32.500	37.206
51	EB: Herinrichting Hoofdstraat als winkelstraat	368.388	162.991
51	EB: Asbest renovatie dierenpark Veronicapark	50.438	40.627
51	EB: Vermeend onrechtmatig gebruik grond 10-2013	42.228	47.140
	Subtotaal deelprogramma 51	**533.554**	**287.964**
52	Riolering	150.169	597.560
	Subtotaal deelprogramma 52	**150.169**	**597.560**
53	GE: Complex L: Centrumplan	0	137.854
53	GE: Idop Wijbosch	0	190.000
53	Bijdrage verkoop Kerkstraat 4a	0	145.000
	EB: Kunstwerk Windvanger	48.377	48.375
	EB: Digitaliseren bouwvergunning t/m 2005	50.178	34.285
	EB: Uitvoering LOP projecten	78.638	39.379
53	EB: Instandhoudingsplan molen de Pegstukken	61.658	47.615
53	EB: Gebiedsprogramma Wijboschbroek	65.942	65.942
	Subtotaal deelprogramma 53	**304.793**	**708.450**
101	EB: Armoedebeleid adviespunt	40.000	40.000
	Subtotaal deelprogramma 101	**40.000**	**40.000**
102	EB: Kunstwerk de buurvrouw	68.000	64.221
	Subtotaal deelprogramma 102	**68.000**	**64.221**
103	EB: Huisvesting gilde St Catharina en Barbara	64.500	63.500
	EB: Restpunten renovatie Regenboog	40.080	38.951
	Subtotaal deelprogramma 103	**104.580**	**102.451**
104	EB: Invoeringskosten jeugdzorg	37.900	37.929
	Subtotaal deelprogramma 104	**37.900**	**37.929**
151	Bonus WSW over 2014	0	51.870
	Subtotaal deelprogramma 151	**0**	**51.870**
251	Onroerende zaakbelasting	0	32.007
	Subtotaal deelprogramma 251	**0**	**32.007**
	Totaal incidentele lasten	**2.038.017**	**2.891.857**

Progr.	Incidentele baten omschrijving	Raming 2016 na wijziging	Realisatie 2016
202	Verkoopwinst Wilhelmina laan	0	59.363
	Subtotaal deelprogramma 202	**0**	**59.363**
51	opbrengt verkoop grond	129.650	146.200
51	EB: Street-art project tunnel Structuurweg/Wijboscheweg	72.500	72.500
	subtotaal deelprogramma 051	**202.150**	**218.700**
53	GE: Complex L: Centrumplan	0	200.000
53	GE: Complex O: Hulzebraak, verwachte verliezen	0	141.604
53	EB: Instandhoudingsplan molen de Pegstukken	30.000	30.000
53	EB: Gebiedsprogramma Wijboschbroek	35.574	35.574
	subtotaal deelprogramma 053	**65.574**	**407.178**
151	Bonus WSW over 2014	0	58.680
	subtotaal deelprogramma 101	**0**	**58.680**
	Totaal incidentele baten	**267.724**	**743.921**

Bijlage 4 Investeringen per programma

Voor een toelichting op de investeringen wordt verwezen naar het jaarverslag onder het betreffende programma. Toelichting zal worden gegeven indien deze relevant is.

Investeringen deelprogramma Bestuur en organisatie

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
9901 Administratie						
Verv. Probev /Implementatiepak mGBA 1-14	108.036	108.982	-946			
Elektronisch tachymeter 02-11	31.000	30.208	792			
Wi-Fi voor BIZZI,werf en museum 1-15	18.448	1.171	17.277			
Vervanging serverruimte Spectrum	107.500	96.940	10.560			
Totaal	264.984	237.301	27.683	0		

Investeringen deelprogramma Leefbaarheid

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
2501 Duurzame, veilige inrichting openbare ruimte						
Aanleg MIXX velden 20-11	100.000		100.000	87.565		87.565
2502 Groenbeheer						
Projectplan Lariestraat	19.572	19.398	174			
Projectplan Zandkantsestraat	25.739	4.344	21.395			
2504 Wegbeheer						
Aanpassingen kruising Struct.weg-Wijbosschew 08-07	123.482	80.747	42.735	220.000	220.000	0
Verkeersmaatregelen Eerdsebaan – Wijbosscheweg 20-08	13.659		13.659			
Fietsparkeervoorzieningen 3e fase 02-10	49.170	10.705	38.465			
Reconstructie bovenbouw wegbeheer 01-12	5.190		5.190			
Reconstructie Groeneweg bovenbouw 10-14	0	230	-230			
Bovenbouw/ riool Pompstraat	233.447	216.042	17.405			
Bovenbouw/ riool Dr. Schaepmanlaan 1-15	46.502	4.942	41.560			
Bovenbouw Schaepmanln/PvdElsenstr 1-16	363.356		363.356			
Reconstructie Venushoek 1-16	275.850	177.497	98.353			
Totaal	1.255.967	513.905	742.062	307.565	220.000	87.565

Investeringen deelprogramma Milieu en natuur

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
6001 Afval verwijdering en verwerking						
6003 Riolering						
Verv. Gemalen mech/stedel. Gebieden 01-12	57.682	12.016	45.666			
Vervanging riolering overig 01-12	0	859	-859			
Vervanging riolering overig 01-13	422.132	36.113	386.019			
Reconstructie riool Pompstraat	4.076	4.831	-755			
Herinrichting Zwembadweg riolering 10-14	0	545	-545			

Bovenbouw/ riool Pompstraat	338.000	73.765	264.235		
Aanpas. Riool/maaiveld ter voorkoming wateroverlast	21.394		21.394		
Afkoppeling/uitvoering Waterplan 1-15	0	419	-419		
Dorpsplein Wijbosch 10-16	200.000	53.134	146.866		
Riolering Schaepmanlan/PvdElsenstr 1-16	151.744		151.744		
Opstellen VGRP SSV 1-16	20.000	15.333	4.667		
Voorbereiding bovenbouw/riolering H. Bolsiuslaan 20-16	25.300	9.646	15.654		
Totaal	1.240.328	206.661	1.033.667	0	

Investeringen deelprogramma Ruimte

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
2503 Inrichting openbare ruimte						
Verv. + schilderwerk ANWB bewegwijz. 01-14	580		580			
Vervanging bewegwijzering afslag Duin II 01-13	1.745		1.745			
Vervanging armaturen 01-15	77.799	52.219	25.580			
Vervanging armaturen 01-16	24.800		24.800			
Vervanging armaturen 01-14	5.547	5.528	19			
Vervanging lichtmasten 01-14	39.764	39.764	0			
Vervanging geluidswal Hopkuil 1-2014	136.806	80.968	55.838			
Vervanging asfalt pad Rooiseheide 1-16	35.000	19.915	15.085			
Maatregelen fietsvriendelijk Schijndel 1-16	50.000		50.000			
6503 Bouwgrondexploitaties						
Realisering 3e fase Hulzebraak 20-04	986.875	130.149	856.726	986.875	130.149	856.726
Realisering plan Rietbeemd 06-06	2.442.205	45.616	2.396.589	2.442.205	45.616	2.396.589
Realisering Duin III Noord 04-07	834.483	1.001	833.482	834.483	1.001	833.482
Uitvoering ovk golf +recreatiegebied Vlagheide	277.944		277.944	277.944		277.944
BWRM 2e ged. Duin zuid 1e fase	483.420	968	482.452	483.420	968	482.452
BRM 1e ged. Duin 3 Zuid 2e fase (GBO)	39.872		39.872	39.872		39.872
Geldlening Glasnet Veghel (aank.+div kosten)	7.831	7.831	0			
Gronden Toon Bolsiusstraat				97.656	97.656	0
Totaal	5.444.671	383.959	5.060.712	5.162.455	275.390	4.887.065

Investeringen deelprogramma Ontspanning

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
3001 Binnensportaccommodaties						
Aanpas. Installatie zwembad (toegang) 1-14	6.884		6.884			
Vervangen tribune sporthal 1-15	54.550	49.307	5.243			
3003 buitensport						
Vervanging kleedlokalen Avanti	780.000	779.492	508	170.000		170.000
Uitbreiding wielerbaan 5-16	179.675		179.675			
Bouw kleedlokalen/ berging wielerbaan 5-16	132.422		132.422			
Duurzame verlichting wielerbaan 5-16	82.903		82.903			
Verkoop tennispark Smaldonk				80.000	80.000	0
3503 Sociaal cultureel werk						

Sociaal cultureel centrum Wijbosch 09-11	39.000	4.619	34.381			
Totaal	1.275.434	833.418	442.016	250.000	80.000	170.000

Investeringen deelprogramma Onderwijs

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
2002 Huisvesting scholen						
Investering EBC Regenboog 01-08	21.397	19.092	2.305			
Nieuwbouw Elde college 04-11	277.378	277.467	-89	1.697.827	1.697.077	750
Elde college grondkosten 04-11	59.669	33.032	26.637			
Noodlokalen Elde college					45.000	-45.000
Brandveiligheidsvoorzieningen Beemdstraat 7	5.000		5.000			
Asbestverwijdering scholen 1-14	15.000		15.000			
Onderwijskundige aanpas. EBC Oost 8-15	38.532	19.233	19.299			
Gronden Wilhelminalaan (voorm Regenboogschool)				0	1.199.137	-1.199.137
Totaal	416.976	348.824	68.152	1.697.827	2.941.214	-1.243.387

Investeringen deelprogramma Zorg

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
2003 Jeugdbeleid						
Diverse vervangingsinvest. BIZZI 01-14	11.393	8.912	2.481			
Verbouw BIZZI t.b.v. basisteam Jeugd 4-14	57.165	47.276	9.889			
Herinrichting BIZZI tbv CJG ruimt 1-15	36.355	765	35.590			
Totaal	104.913	56.953	47.960	0		

Investeringen deelprogramma Arbeidsmarkt

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
5002 Sociaal en maatschappelijk werk						
Totaal	0			0		

Investeringen deelprogramma Algemene Dekkingsmiddelen

Realisatie van investeringen	Lasten Begroot	Lasten Realisatie	Lasten Verschil	Baten Begroot	Baten Realisatie	Baten Verschil
0501 Algemene dekkingsmiddelen						
Totaal	0			0		
Totaal generaal investeringen	10.003.273	2.581.021	7.422.252	7.417.847	3.516.604	3.901.243

Bijlage 5 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (art. 28 BBV)

Met ingang van 2012 is in artikel 28 een lid d BBV toegevoegd waarin melding wordt gemaakt dat in de toelichting op de jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.
Binnen de huidige jaarrekening 2015 is één onttrekking die als structureel kan worden aangemerkt.
Bij de bestemmingsreserve Volkshuisvesting wordt jaarlijks € 212.000 onttrokken voor dekking van diverse zaken in de exploitatie in het kader van de volkshuisvesting en de woon – en leefomgeving. De rente wordt jaarlijks aan deze reserve toegevoegd van ongeveer een gelijke hoogte. De reserve is ingesteld bij de verkoop van het gemeentelijk woningbedrijf. De raad heeft besloten dat deze reserve alleen mag worden ingezet voor de aangegeven onderdelen. Er is aan de reserve Volkshuisvesting nog geen definitieve bestemming gegeven.

Toevoeging aan de reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Bestuur				
Openbare orde en veiligheid				
Bestuur en organisatie				
Woon en leefomgeving				
Leefbaarheid				
Milieu en natuur				
Ruimte				
Samenleving				
Inkomensvoorziening				
Ontspanning en welzijn				
Onderwijs				
Zorg				
Werk				
Arbeidsmarkt				
Bedrijvigheid				
Algemene dekkingsmiddelen				
Algemene dekkingsmiddelen				
Totaal	0	0	0	0

Onttrekkingen aan de reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Bestuur				
Openbare orde en veiligheid				
Bestuur en organisatie				
Woon en leefomgeving				
Leefbaarheid				
Milieu en natuur				
Ruimte	212.000	212.000	212.000	212.000
Samenleving				
Inkomensvoorziening				
Ontspanning en welzijn				
Onderwijs				
Zorg				
Werk				
Arbeidsmarkt				
Bedrijvigheid				
Algemene dekkingsmiddelen				
Algemene dekkingsmiddelen				
Totaal	212.000	212.000	212.000	212.000

Bijlage 6 Specificatie en verantwoording specifieke rijksuitkeringen op grond van "Single information single audit" (SISA)

Met ingang van het verantwoordingsjaar 2006 is ten aanzien van een aantal in het bijzonder genoemde specifieke uitkeringen het principe "single information single audit" (SISA) geïntroduceerd. SISA heeft belangrijke gevolgen voor de wijze waarop gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies informatie verstrekken aan het Rijk over de specifieke uitkeringen. De doelstelling van SISA voor specifieke uitkeringen is het verminderen van de verantwoordings- en controlelasten voor gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Het Rijk vraagt daarom per specifieke uitkering minder verantwoordingsinformatie en controle. Bovendien wordt aangesloten bij het reguliere verantwoordingsproces van de medeoverheden.

Met de invoering zijn de aparte verantwoordingen, controleprotocollen en accountantscontroles voor in het bijzonder genoemde specifieke uitkeringen vervallen. In plaats daarvan moet in de jaarrekening een bijlage als toelichting op de jaarrekening worden opgenomen met daarin de verantwoordingsinformatie over de genoemde specifieke uitkeringen. De accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente is voortaan voldoende voor de controle van de besteding van deze specifieke uitkeringen. De jaarrekening inclusief bijlagen en het jaarverslag dient vergezeld van het rapport van bevindingen van de accountant en de controleverklaring vóór 15 juli 2017 elektronisch aan het CBS te worden gezonden.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

OCW	**D9**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017 (OAB)** **Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*	
			€ 5.290	€ 48.214	€ 146.426	€ 124.586	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 07*	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 08*	
		1	060844 Gemeente Schijndel	€ 0	060844 Gemeente Schijndel	€ 0	
		2					
		3					
		4					
		5					

I&M	**E27 B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*	
		1	C2199039 / 4113334 Mensgerichte maatregelen 2015	€ 0	€ 0	-€ 3.450	-€ 862	
		2	C2181549 / 3912027 Mensgerichte maatregelen 2016	€ 39.771	€ 9.722	€ 0	€ 0	
		3						
		4						
		5						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*	
		1	C2199039 / 4113334 Mensgerichte maatregelen 2015	€ 42.396	€ 10.599		Ja	

		2	C2181549 / 3912027 Mensgerichte maatregelen 2016	€ 39.771	€ 9.722		Nee	
		3						
		4						
		5						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2016** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2015 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 03*	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 04*	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 05*	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 06*
		1	060844 Gemeente Schijndel	€ 2.909.151	€ 37.520	€ 306.945	€ 0	€ 82.000
		2						
		3						
		4						
		5						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 07*	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 08*	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 09*	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 10*	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 12*

		1	060844 Gemeente Schijndel	€ 309	€ 43.936	€ 2.966	€ 0	€ 1.821
		2						
		3						
		4						
		5						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 14*
		1	060844 Gemeente Schijndel	€ 0
		2		
		3		
		4		
		5		

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2016** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob

		uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2015** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** **Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1).** **(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

	Aard controle n.v.t. *Indicatornummer: G3A / 01*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 02*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 03*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 04*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 05*	*Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 06*
1	060844 Gemeente Schijndel	€ 7.048	€ 25.771	€ 2.876	€ 31.040	€ 27.005
2						
3						
4						
5						

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen I *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3A / 07*	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 10*
1	060844 Gemeente Schijndel	€ 0	€ 0	€ 0
2				
3				
4				
5				

Deel 4 De controleverklaring en het raadsbesluit

4.1. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Deloitte Accountants B.V.
Flight Forum 1
5657 DA Eindhoven
Postbus 376
5600 AJ Eindhoven
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9839
www.deloitte.nI

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Meierijstad

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeente Schijndel gecontroleerd.
Naar ons oordeel:
• Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de gemeente Schijndel op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).

• Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het op 17 december door de gemeenteraad vastgestelde 'Controleprotocol voor de accountantcontrole op de jaarrekening 2015 en 2016 van de gemeente Schijndel' .

De jaarrekening bestaat uit:
• De balans per 31 december 2016.

• Het overzicht van baten en lasten over 2016.

• De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

• De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het op 17 december door de gemeenteraad vastgestelde 'Controleprotocol voor de accountantcontrole op de jaarrekening 2015 en 2016 van de gemeente Schijndel' .en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Schijndel zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 674.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 7 Bado.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.
Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 674.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
• Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
• Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.

• Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.
Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.

Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.
In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
De raad is als controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.
Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 17 december 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

• Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

• Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

• Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

• Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 3 juli 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA

4.2. BESLUITVORMING

De raad van de gemeente Meierijstad;
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.20 juni 2017;
Gelet op de Gemeentewet:

B e s l u i t

1. De jaarstukken van de gemeente Schijndel bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening over het jaar 2016 inclusief de daarin vermelde bijlagen vast te stellen;

2. Akkoord te gaan met de inzet van reserves en voorzieningen zoals verwerkt in de jaarrekening;

3. Het nadelige resultaat van het jaar 2016 vast te stellen op een bedrag van € 323.889,59 bestaande uit een nadelig resultaat van de algemene dienst van € 483.431,07 en een batig bedrag van € 159.541,48 van de grondexploitatie;

4. De onttrekking en storting van het jaarresultaat ad € 323.889,59 als volgt te regelen:
   - een bedrag van € 6.344 beschikbaar te stellen voor het ten onrechte niet overgeboekte budget voor de veldaanpassing KV De Boemerang;
   - een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen voor het ten onrechte niet overgeboekte budget voor de fietsenstalling bij het zwembad De Molenhey;
   - een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen voor het ten onrechte niet overgeboekte budget voor erfpacht buitensportaccomodaties;
   - een bedrag van € 11.000 beschikbaar te stellen voor het ten onrechte niet overgeboekte budget voor de evenementenaansluiting in het Kloosterpark;
   - een bedrag van € 7.500 beschikbaar te stellen voor het ten onrechte niet overgeboekte budget voor de vervanging van het scorebord in de sporthal;
   - voor een bedrag van € 528.275,07 te onttrekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar;
   - voor een bedrag van € 159.541,48 te storten in de algemene reserve grondexploitatie.

5. Akkoord te gaan met de overboeking van de restantkredieten naar 2017 door middel van vaststelling van de bijgaande 5e wijziging 2017;

6. Akkoord te gaan met overboeking van de eenmalige budgetten naar 2017 door middel van vaststelling van de bijgaande 6e wijziging 2017 en de werkelijke maximale onttrekking van de reserve 2017 slechts te laten plaatsvinden conform de maximaal gerealiseerde uitgaven 2017.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Meierijstad in zijn openbare vergadering van 13 juli 2017

De griffier,	De voorzitter,
A.F.J. Franken	M.A. Fränzel MSc.